

SCIENCE
FICTION

ТРИЛЪР

003

АНТРОПОИДНА ФАНТАСТИКА

НФ
ШЕДЪРОВЪР

ОКО

ЗА

ОКО

**ОКО ЗА ОКО
АНТРОПОИДНА
ФАНТАСТИКА**

chitanka.info

В ТРИЛЪР 003 — „ОКО ЗА ОКО“ — най-силната НФ новела за живота и смъртта!

ОТ ИЗДАТЕЛСТВОТО

Брой 3 на нашия НФ Трилър е в ръцете ви, уважаеми читатели. Посветили сме го на антропоидната фантастика — надявам се, че никой от вас няма да я сбърка с фантастиката за андроиди, човекоподобните роботи от органична материя, нито с чисто антропологичната тема във фантастиката, занимаваща се с необичайни хипотези за произхода на човека. Главният герой в антропоидната фантастика е мутираният човек — човекът или човекоподобното същество, с нови невероятни възможности. Това не е просто традиционната фантастика за мутанти, която така гъделичкаше нервите в десетилетията преди и след първата атомна бомба («Металният човек» на Дж. Уйлямсън, «Звездите на живота» на Е. Хамилтън, «Атомик!» на Х. Каткър, «Светът на здрача» на П. Андерсън и много други, включително популярни кинопроизведения). Оставайки си част от тази фантастика, антропоидната фантастична литература разви нови теми и идеи, докосна проблеми, които я сближаваха ту с фантастиката на ужаса, ту с психологическата или философска фантастика.

Включените в «Око за око» творби представят само част от възможностите, които разкриват темата. Сред авторите А.Е.Ван Вогт безспорно е един от най-тайнствените и привличащите. «Оръжейните магазини на Ишър», «Оръжейниците», «Светът на А», «Децата на утрешния ден», «Повече от свръхчовек» и много още, твърде често представляващи обединени в серии новели и разкази, са му спечелили славата на един от най-атрактивните американски автори. Робърт Шекли е всепризнат майстор най-вече на късия, интелигентно и леко написан разказ, макар че и някои от повестите му се ползват с популярност («Пътуване отвъд Утре» и «Статус Цивилизация»). Бертрам Чандлър, англичанин и морски капитан, сега живеещ в Австралия, става популярен със сериите си «Раймуърлдс», като горният термин се приема като постоянен в пишещото братство на фантастите, а звездните кораби, звездните океани и пристанища

създават достоверния фон на една гигантска морско-космическа сага. Що се отнася до Орсън Карл, публикуваната тук новела «Око за око» е може би най-силната в този жанр.

ОРСЪН СКОТ КАРД

ОКО ЗА ОКО

— Просто разказвай, Мик. Карай по реда на събитията. Ние ще те изслушаме от начало до край.

— Е, откъде да започна... Знам, че съм извършил ужасни неща. Ако в душата ти има поне нещичко, не убиваш хора просто така. Дори ако го правиш, без да ги докосваш. Дори ако никой не се досеща за това. Все едно трябва да се сдържаш.

— Кой те е научил на това?

— Никой. В смисъл, че това въобще го няма в книжките, от тези, които ни четяха в неделното баптистко училище. Непрекъснато ни набиваха в главите значи, че не трябва да лъжем, че не трябва да прием алкохол, че не трябва да се работи в събота. Но нито дума не обелваха за убийствата. Аз си го разбирам така, Господ и сам понякога е считал, че това е нещо полезно. Та когато Самсон замахнал с магарешката челюст и нещата веднага се оправили — хиляди хора паднали убити, но и това си било в реда на нещата, нали те били филистимлянци. Или пък, когато запалил опашките на лисиците! Той, разбира се, е бил до известна степен ненормален, но успял да си осигури място в свещената книга.

В Библията, изглежда, почти единственият, който не е учил да убиват, е бил Исус, въпреки че и за него е написано много. Но спомням си, че там се разказва за онзи мъж с жената, които се възгордяли, не дали нищо за християнската църква и били сразени от него, защото се стиснали. А пък тези проповедници по телевизията как само се разпеняват. Боже мой! Накратко, не заради религията реших, че не трябва да убивам хора.

Знаете ли какво мисля? Навярно това започна с Уундел Коун. В Идън, Северна Каролина, в баптисткия приют, през цялото време играехме баскетбол. Теренът бе отвратителен, целият на дупки и буци, но ние смятахме, че така е даже по-интересно — никога не знаеш

накъде ще отскочи топката. Та тия момчета от НБА играят на равно поле, на което всяко сукалче може...

Така блъскахме топката в коша по цели дни, защото в приюта нямаше какво друго да се прави. На екрана се подвизаваха изключително проповедници. Предлагаха ни само кабелната телевизия. Фолуъл от Линчбърг, Джим и Тими от Шърлота, модния сега тип Джими Шуагър, Ърнст Ейнгли — вечно като пребит, а пък Били Греъм — направо чист заместител на самия Господ Бог. Накратко, освен тях, нищо друго не ни показваха и не беше чудно, че през цялата година живеехме на баскетболната площадка.

А какво да кажа за този Уундел Коун... На ръст не беше нещо особено и не уцелваше често коша. Дриблираше като останалите. Но затова пък какви лакти имаше. Другите момчета, ако блъснат някого, бе винаги случайно, а той го правеше нарочно, и то така, че да ти насини цялата физиономия. Разбираемо е защо ние бързо се научихме да се дърпаме настрана, когато напада, и той печелеше всички топки и подавания.

Но ние не му оставахме длъжни — престанахме да броим вкараните кошове. Някой казваше резултата и стрелбата му сякаш я нямаше. Той викаше, спореше, а ние стоим край него, кимаме, съгласяваме се, че да не удари някой от нас, а след поредното попадение отново не го зачитаме. Той излизаше извън себе си — очите му се опулваха, разкрещяваше се като ненормален, но точките му въпреки това никой не зачиташе. Уундел умря от левкемия на четиринадесет години. Работата бе в това, че той никога не ми харесваше.

Но поне научих нещо покрай него. Разбрах колко е гадно да постигаш своето, без да те вълнува каква вреда ще нанесеш на другите. И когато накрая осъзнах, че по-вредоносно същество от мен на земята няма, веднага ми стана ясно колко е ужасно това. Имам предвид, че във Вехтия Завет Мойсей е казал: наказанието трябва да съответствува на престъплението. Око за око, зъб за зъб. Сега сме квит, както казваше старият Пелег, преди да го убия с продължителен рак. Затова и избягах от приюта, когато го приеха в болницата. Защото не съм като Уундел и действително се измъчвам, когато правя зло на хората.

Но това нищо не обяснява и аз не зная какво бихте желали да чуете.

— Ти само разказвай, Мик. Говори за каквото искаш.

— Добре, изобщо нямам никакво намерение да ви разказвам за целия си живот. Започнах да разбирам каква е работата едва когато седнах на онзи автобус в Роанок, така че, изглежда, оттам трябва да започна. Помня добре как се постарях да не се ядосам много, когато жената пред мен нямаше дребни. Дори не се стегнах, когато шофьорът ѝ нареди да слезе. За такава дребна работа не си заслужаваше да убивам. Винаги така си казвам, когато започна да се сърдя — та този няма за какво да го убивам — и представете си, често ми помага и се успокоявам. Накратко, протегнах ръка и пъхнах в устройството хартийка със стойност един долар.

— Това е за двама ни — казах аз.

Той ми отговори:

— Тук да не е спестовна каса. Нямам да ти върна.

Трябваше просто да му кажа: добре де, остатъкът е за теб, но той се държеше така свински, че поисках да го срежа. Пъхнах още пет цента и казах:

— Тридесет и пет за мен, тридесет и пет за нея и тридесет и пет за следващия, който се окаже без дребни.

Може би го провокирах с това. Жалко, разбира се, но и аз съм жив човек. Той съвсем се разяри.

— Ти, сополанко мръсен, се осмеляваш да ми се подиграваш. Внимавай добре, току виж съм те изхвърлил от автобуса.

Честно казано, нямаше това право. Аз съм бяло момче, късо подстригано, така че, ако се оплачех на шефа му, той сигурно щеше добре да го скастри. Можеше да му го кажа и той навярно би се стреснал и замлъкнал, но аз се бях навил прекалено много, а никой не заслужава смърт за това, че е просто свиня. Накратко, отпуснах поглед и се извиних — не казах „извинете, сър“ или нещо подобно и предизвикателно, а тихо и дори искрено.

Разбирате ли, ако и той се бе постарал да утихне, работата би свършила добре. Наистина бях се разсърдил яката, но вече се бях научил да се сдържам, това е да натикаш злостта си и после тихичко да си я чоплиш, така че на никого да не навредиш. Но той така рязко

подкара автобуса, че аз едва се задържах на крака, и то след като политнах назад и настъпих жената зад мен.

Няколко души викнаха нещо, като че ли се възмутиха. После разбрах, че са викнали на шофьора, а не на мен, но в онзи миг ми се стори, че викат по мен, а и още се бях изплашил, че щях да падна и освен това силно се разярих... Накратко, не успях да се сдържа. Вътре в мен възникна усещане сякаш имам в кръвта си искри и те потичат по цялото ми тяло, и аз метнах импулса право в шофьора на автобуса. Той беше зад гърба ми, затова не го виждах, но усетих как искрите попадат в него, нещо поразвялят, после това премина и усещането изчезна. Повече не се ядосвах, но знаех, че този човек ще умре.

Дори знаех от какво. Черният дроб. По това време бях станал същински експерт по раковите заболявания. Та нали всички, които познавах, бяха умрели от рак, и то пред очите ми. Освен това бях прочел всичко по този въпрос в Идънската библиотека. Може да се живее без бъбреци, може да се изреже бял дроб, дори дебелилото черво и човек да ходи с торба в гащите, но никой не може да преживее без черен дроб, а все още не са се научили да го присаждат. С една дума — осигурих му края. Най-много му оставаха две години. Всичко на всичко две години! И то като наказание, че поради лошо настроение рязко потегли, та събори едно момче шегаджийче.

Чувствах се пълно говедо. Бяха изминали почти осем месеца, откакто бях навредил някому. Беше се случило преди Рождество. През цялото това време се бях сдържал — повече от когато и да било, и вече ми се струваше, че съм се преборил със себе си...

Минах край жената, върху която бях политнал, седнах до прозореца и загледах навън, но нищо не забелязвах. Само една мисъл ми се въртеше в главата: жалко, че така стана, жалко... Сигурно има жена и деца. А заради мен те ще станат скоро сирачета. От мястото си усещах какво става вътре в шофьора: в корема му малък участък искреше, заставяше тумора да се развива, да се разраства и пречеше на естествения огън на организма да го изгори. С невероятна сила ми се прииска да върна нещата обратно, но няха тази възможност. И както много пъти преди това си помислих, че ако не бях такъв страхливец, отдавна да съм се самоубил. Неясно ми бе само едно: защо сам не загивах от своя рак, та нали себе си ненавиждах много повече от който и да е друг на света.

Жената, която седеше до мен, ме заговори:

— Такива хора могат да изкарат от кожата когото си искат, нали?

Аз не бях настроен да говоря с никого и затова измърморих нещо неясно и се обърнах.

— Аз съм ви много признателна за помощта.

Едва сега разбрах, че това е същата жена, която нямаше дребни.

— Няма за какво.

— Наистина не си струваше... — тя ме докосна по крака.

Аз се обърнах и я погледнах. Беше по-стара от мен почти с двадесет години, а иначе си я биваше. Облеклото ѝ — напълно прилично, така че, разбира се, не бе бедна и дребни пари липсваха съвсем не по тая причина. Тя така и не дръпна ръката си от коляното ми, чувствах се не много добре, защото злото, което мога да направя е извънредно силно, когато имам пряк допир. Обикновено се старая да не докосвам никого и нервнича, когато ме докоснат. Най-бързо убих един човек, който се зае да ме опипва в тоалетната на спирка по шосе 1–85. Буквално му разкъсах вътрешностите и той, когато излизах, бе започнал вече да плюе кръв. И досега ме измъчват кошмари: той продължава да ме щипе и сам започва да се задушаваша.

Иначе казано, от всичко това започнах да се притеснявам, въпреки че някаква вреда от съприкосновението нямаше. Вярно беше, но само наполовина. Ръката ѝ докосваше съвсем леко коляното ми и с крайчеца на окото си виждах как се повдигат гърдите ѝ, когато диша, а аз в края на краищата съм на седемнадесет години и във всичко останало съм напълно нормален човек. И съвсем не ми се искаше да си махне ръката. Но така бе, докато тя не се усмихна и не каза:

— Мик, аз искам да ти помогна.

Тя ме нарече по име, а аз дори не съобразих това веднага. В Роанак имах малко познати и тя не беше в тяхното число — със сигурност си спомням. Мина ми през ума, че може да е от клиентите на мистър Кайзър, но кои от тях наистина ме знаеха по име? Разбира се, тя би могла да ме види как работя в склада и да попита мистър Кайзър за мен, затова се поинтересувах:

— Вие били ли сте при мистър Кайзър?

— Мик Уингер, ти си получил това име, защото то е било написано на бележката, забодена на одеялото, когато са те намерили до вратата на пречиствателната станция в Идън. А тази фамилия си

избрал, когато избяга от баптисткия приют, и си я избрал, защото първият филм, който си гледал на свобода, се оказал „Офицер и джентълмен“. Тогава си бил на петнадесет години, а сега навършваш седемнадесет и си убил през краткия си живот повече хора от Ал Капоне.

На това място здравата се разнервничих, дръпнах шнура шофьорът да спре автобуса и като буквално я прегазих, след три секунди се оказах на улицата и побягнах. През целия си живот се страхувах, че някой ще узнае за мен. Но сега бе по-страшно, тя сякаш знаеше за мен доста отдавна. Почувствувах се така като че ли много години са поглеждали към мен през ключалката на тоалетната, а аз едва сега го разбирам.

Бягах дълго, а в Роанак това не е леко, защото навсякъде има стръмни хълмове. Впрочем към центъра се снижаваше, а там, помислих си, като се шмугна в някое здание и изскоча през черния вход, ще успея да се откъсна.

Опитах се да измисля къде да се скрия. Ясно ми бе едно — от града трябва да изчезвам. В склада не биваше да се връщам и от това ми стана доста мъчно, мистър Кайзър ще помисли, че съм избягал без причини, като че ли нямам друга работа с хората, които може би разчитат на мен. Той ще се безпокои, понеже дори не съм си взел дрехите от стаята, в която ме бе пуснал да живея.

Някак си странно се почувствувах, докато си представях какво ще си помисли мистър Кайзър за мен. Но Роанак, в края на краищата не е приют, не е Идън, нито Северна Каролина. Изоставяйки тези места, за нищо не съжалявах. А за мистър Кайзър... С него всичко бе наред, отличен дядка, никога не се правеше на голям шеф, никога не се опитваше да докаже, че съм по лош от него, дори се застъпи за мен, давайки на останалите да разберат, че не трябва да ме закачат и дразнят. Той ме взе преди година и половина на работа, въпреки че аз бях излъгал за годините си, нямах още шестнадесет и той сигурно го разбра, но си замълча. През това време нито веднъж не се разядосах, най-малкото никога толкова, че да причиня на някого зло. Работа — дал Бог. Такива мускули направих и пораснах цели пет дюйма. Накратко казано, парите си ги изкарвах и работех наравно с останалите. Мистър Кайзър нито веднъж не ми показа, че съм там по милост, както го правеха хората от приюта: ние, така де, трябва да сме

благодарни, че не са ни оставили някъде да умираме от глад. В „Мебелния магазин Кайзър“ за пръв път усетих покой в душата си и докато бях там, никой не умря заради мен.

Всичко това знаех и преди, но едва сега, когато побягнах, разбрах колко ми е неприятно, че трябва да изоставя Роанок. Мъчително ми бе сякаш бе умрял близък човек. И от тези мисли ми стана толкова зле, че известно време не съобразявах накъде отивам, въпреки че не плаках и въобще с нищо не показвах мъката си.

Скоро се озовах на Джеферсън стрийт, на мястото, където тя разсича гористия хълм. Нататък улицата се разширява и навсякъде по нея има закусвални и магазини за даване на коли под наем. Машини преминаваха и в двете посоки, но не ми беше до тях и си мислех за съвсем други неща. Опитвах се да разбера защо нито веднъж не се разсърдих на мистър Кайзър. И преди срещях хора, които се отнасяха човешки с мен, не ме биеха всяка нощ, и не носех дрипи, и не ми се налагаше да избирам между кучешките консерви или глада. Спомних си всички хора от приюта — те честно се опитваха да ме направят добър християнин и да ми дадат образование. Друга е работата, че те не се бяха научили да правят добро, без да обиждат. Да вземем например стария Пелег, вратаря, негър и напълно нормален старец, но той непрекъснато се забъркваше в различни истории и аз на никого не разрешавах да го нарича, дори зад гърба му, „нигер“. Но и той самият беше расист — разбрах го още тогава, когато бяхме заедно с Джоди Кейпъл, пикаехме край оградата и се съревновавахме кой ще стигне по-високо. Ние с него вършехме едно и също, нали? Но той мен просто ме изпъди, а Джоди направо наложи. О, как викаше той, като намушкан с нож, а аз крещях, че не е честно, едно и също сме извършили, защо бие Джоди, защото е черен ли, но старецът не ми обръщаше никакво внимание. Глупаво бе, разбира се, и аз не исках да ме набият, но така се разсърдих, че вътре в мен отново се появиха искри. Повече не успях да се сдържа. Вцепих се в ръката на Пелег, исках да го отделя от Джоди и му треснах пълната доза.

Какво можех да му кажа? Тогава или по-късно, когато го посещавах в болницата, където бе на системи и понякога с тръба в носа. Той ми разказваше различни истории за себе си, когато можеше да говори, или просто ме държеше за ръката си, когато не можеше. Преди имаше коремче, но към края аз бих успял да го подхвърлям като

дете. И това направих с него аз! Не беше нарочно, но така стана. Дори на хората, които обичах, им се случваха лоши дни и ако се оказвах до тях, нищо не можех да им дам, а само да им отнема. Да им отнема всичко. Опитвах се да ме убедят, че за нищо не съм виновен и няма защо да ходя и да гледам как той угасва. Особено се стараех да ме удържат мистър Хюърд и мистър Денис и всеки се възнагради с по един тумор. Точно в тези дни, понеже много хора умираха от рак, от окръга бяха дошли да проверят водата за химикали. Аз знаех, че работата не е в тях, но на никого не казах, иначе направо биха ме затворили в лудницата. Ако това се бе случило, не би трябвало да се съмнявате, там само след седмица щеше да започне истинска епидемия.

В действителност дълго време просто не знаех, че това става заради мен. Наоколо хората продължаваха да умират — всички, които обичах — и кой знае защо, винаги след като се разсърдя истински на някого. Нали знаете, малките деца винаги чувстват вина, ако на някого се развикат, а той се разболее и скоро умре. Възпитателката даже ми каза, че това е свършено естествено чувство и, разбира се, аз във нищо не съм виновен, но на мен все ми се струваше, че не е точно така. В края на краищата започнах да разбирам, че другите хора нямат това усещане за „искристост“ и да узнаят как се чувства човек, трябва или да запитат, или да погледат. Аз например още преди учителките знаех кога ще им започне неразположението и, нали ме разбирате добре, в тези дни се мъчех, ако може, да бъда по-далеч от тях. Усещах как летяха искри от тях. А някои хора умееха да привличат към себе си без думи, без нищо. Ти просто отиваш в стаята, стремиш се да бъдеш до тях и не можеш да откъснеш поглед. Забелязах, че и другите деца също нещо улавят и направо сляпо ги обичат. Струваше ми се, че те горят, а аз самият замръзвам и ми е нужно да се сгрея. Наистина, ако казвах нещо подобно, ме гледаха като ненормален и накрая разбрах, че никой, освен мен, не усеща нищо. А когато това ми стана ясно, всички тези умирения сякаш получиха обяснението си. Всички тези тумори, всички тези дни, които хората бяха прекарвали на болничните легла, превръщайки се преди смъртта си в мумии, цялата тази болка, която те изпитвах, докато лекарите не ги натъпчат с наркотици до безсъзнание, така че да не разкъсват червата си, опитвайки се да достигнат до дивата болка, изпонарязани, изпокъсани, наблъскани с наркотици,

облъчени, оплешивели, изтънели, молеци за смърт хора — аз разбирах, че всичко това е заради мен. Знаех за двадесет и пет души и може би имаше още, за които не подозирах.

А когато избягах, стана още по-лошо. Придвижвах се на автостоп, но винаги се боях от хората, които ме взимаха, и когато започваха да ме подкачат и ядосват, пълнех ги с искри. Ченгетата, които ме гонеха отвсякъде, също си го получаваха. Докато не разбрах, че съм самата Смърт, бродя по света с косата, под черна качулка, прикриваща очите ми, и всеки до мен е пътник към гробищата. Да, така започнах да мисля за себе си — най-страшното същество на света. Разрушени семейства, деца сираци, майки, плачещи над мъртвите си деца — аз бях ходещо въплъщение на това, което хората най-много ненавиждат на света. Веднъж скочих от парапета на шосето, но само си навехнах крака. Старият Пелег винаги ми казваше, че съм като котка, и да ме убият, първо трябва да ме одерат, изпържат и изядат, после да издъбят кожата, да направят чехли, да ги изнесат до дупки, остатъка да изгорят и да смесят с пепел, едва тогава ще умра. Навярно той бе прав, защото съм още жив след това, което се случи с мен неотдавна.

Накратко, тръгнах по Джеферсън стрийт и си мислех за всичко това, но забелязах една кола, която премина край мен в обратната посока, спря се, обърна и когато ме настигна, водачът закова на място. Аз така се изплаших, че вече се канех да запраща нагоре по хълма, когато познах мистър Кайзър.

— Аз карах в обратна посока. Искаш ли да те закарам до работата, Мик?

Не можех да му кажа какво съм намислил и затова просто отказах:

— Ще се възползвам някой друг път, мистър Кайзър.

— Ти си отиваш, Мик?

Стоях прав и си мислих: „Само не спорете с мен, мистър Кайзер, нищо друго не ми трябва, просто ме оставете на мира, не ви искам злото, но така съм заразен с вина и ненавист към самия себе си, че сега съм като ходеща смърт, чакаща някой, на когото да се прилепи. Нима наистина не виждате тези искри, които се сипят от мен на всички страни, като пръски на измокрено и изтръскващо се куче.“ Но на глас казах само:

— Аз не искам сега да разговарям с вас, мистър Кайзър. Сега не искам!

Ето сега бе моментът да ми прочете лекция, че трябва да се уча на отговорност, че щом не искам да говоря с хората за важното, то как ще ме разберат правилно, че животът не е само удоволствие и понякога се налага да се правят неща, които не ни се вършат, че той се е отнасял към мен по-добре, отколкото съм заслужил, че са го предупреждавали: скитник, неблагодарник и т.н....

Но той не каза нищо такова, а само попита:

— Неприятности ли си имаш, Мик? Ако ти трябва пари, аз ще ти дам. Знам, че после ще ми ги върнеш.

— Не искам нищо да вземам на заем.

— Ако бягаш от някого, то по-добре да се върнем вкъщи. Там ти ще бъдеш в безопасност.

Но какво можех да му кажа? Вие, мистър Кайзър, сте в опасност и аз съм този човек, който може би ще ви убие? Затова не отговорих нищо. Той помълча известно време, после просто ми кимна и постави ръка на рамото ми.

— Добре, Мик. Но ако ти трябва работа, върни се при мен. Когато се задържиш известно време на едно място, напиши ми и аз ще ти изпратя нещата.

— Просто ги раздайте.

— Какво? „Старият-скъперник-евреин-кучи син“ като мен да даде на някого нещо просто така?

Аз не издържах и се разсмях, защото именно така наричаха мистър Кайзър хората от бригадата товарачи, когато мислеха, че старецът не ги чува. И като се разсмях, усетих, че изстивам: сякаш някой ме бе полял със студена вода.

— Вземи, Мик. — Той ми протегна визитната си картичка и двадесет долара, а когато се отказах от парите, ми ги набута направо в джоба. После седна в колата, обърна така, както само той умееше да прави, направо срещу движението и наду газта.

Каквото и да било, той поне малко ми поизправи мозъка. А то досега драпах край шосето, където би ме видял всеки, както ме видя и мистър Кайзер. Докато съм в пределите на града, би следвало да се държа по-далеч от хорските очи. Накратко, в момента стоях между два хълма, достатъчно стръмни и обрасли със зеленина, и реших да се

покатеря на някой от тях. Но хълмът от другата страна на пътя ми се стори, кой знае защо, по-привлекателен и си помислих, че като довод това не е по-лошо от който и да е друг. Пробягах през пътя, като се промъкнах между колите и се закатерих нагоре. Под дърветата се криеше дълбока сянка, но не ми стана по-прохладно, може би защото се изкачвах и направо се накиснах в пот.

Щом се добрах до върха, земята изведнъж се затресе. Здравата се уплаших — помислих, че е започнало земетресение — но после чух свирката на дизеловия локомотив и се досетих, че това е една от онези тежки композиции, натоварени с въглища, от които почвата се тресе така, че от стените се отронват парчета пръст. Стоях и слушах как гърми в тунела, а шумът идва буквално от всички страни. После се измъкнах от гъсталаците на една полянка.

И я видях да стои под едно дърво.

Бях прекалено уморен и прекалено изплашен, та да бягам, когато се натъкнах на нея така неочаквано, точно когато си мислех, че съм успял да се скрия от всички. Станало бе така, сякаш аз бях вървял право към нея и тя ме е насочвала с въженце на шията. А щом е способна на такива работи, то как бих могъл да избягам от нея? Къде? Завия ли зад някой ъгъл и тя се оказва пред мен. Спрях и запитах:

— Добре де, за какво ти трябва?

Тя ме помами с ръка и аз се приближих, но не прекалено близко, защото не си представях какво ѝ е на ум.

— Седни, Мик — каза тя. — Трябва да си поговорим.

Сигурно бихте ме разбрали като ви кажа, че нито ми се сядаше, нито ми се говореше с нея, исках да изчезна, и то колкото се може по-бързо. Тръгнах си, но направих само три крачки и открих, че не се отдалечавам, а кръжа край нея. Привличаше ме като притеглянето на планета, опитвах да се откъснеш, а все продължаваш да се въртиш. Сякаш тя ми управляваше краката, докато аз нямах власт над тях.

Казано накратко седнах и тя започна:

— Ти не трябваше да бягаш от мен.

Трябва да си призная, че в този момент повече ме занимаваше въпросът, има ли нещо под блузата си. После изведнъж разбрах колко е глупаво да мисля сега за това.

— Обещай ми нещо, докато не завършим разговора, да не си отиваш — каза тя, леко помръдна и дрехата ѝ сякаш за миг стана

прозрачна.

Просто не успях да си откъсна погледа. Обещах да остана. И тя веднага се превърна в най-обикновена жена. Разбира се, не стана нито грозна, нито уродлива, но вече не беше толкова красива. Само очите ѝ продължаваха да горят. Аз отново се уплаших и поисках да се махна, започнах да разбирам, че тя се опитва да направи нещо с мен. Но бях дал дума и останах на мястото си.

— Ето, така започна това — каза тя.

— Какво?

— Това, което ти почувства, което те заставих да почувстваш. И това въздейства само на хора като теб. Другите нищо не улавят.

— Какво съм почувствал? — досещах се какво има в предвид, но не бях сигурен дали говорим за едно и също. Освен това дразнех се от мисълта, че тя разбра какво си мислех за нея преди няколко минути.

— Ще опитам още веднъж — каза тя и в главата ми не остана нито една друга мисъл, освен за нея.

— Спри — помолих я.

— Дадено.

— Как го правиш?

— Малко са тези, които умеят да го правят. Жената гледа мъжа и ако той ѝ е интересен, биоелектрическата система заработва и променя някои миризми, той ги улавя и вниманието му се засилва.

— А може ли обратното?

— Мъжете също си имат миризмите. Не бързай с изводите, Мик. Ако жената се интересува от нещо, то съвсем не е заради мъжката миризма. Както вече казах, умеят го всички, но на някои мъже въздейства не женската миризма, а направо биоелектрическата ѝ система. Миризмата е глупост. Ти например усещаш топлината на огъня. Когато убиваш хора, става същото. Ако ти не умееше да го правиш, Мик, то не би възприемал така силно привличащите ми импулси.

Съвсем естествено не схванах всичко веднага. Бях изплашен. Тя знаеше много за мен, умееше да направи с мен каквото си поиска, но се зарадвах, че жената даваше отговори на въпросите, които ме измъчваха. Например защо убивам хора, въпреки че не го искам. Но когато я попитах, тя не можа да ми обясни.

— Ние едва сега започваме да се познаваме, Мик. В Швеция по този въпрос работи един учен и му изпращахме някои от нашите хора. Прочетохме книгата му и дори някои от нас изглежда я разбраха. Но трябва да ти кажа, че само заради способностите си не ставаме по-умни от другите. Никой от нас не е завършил училището по-бързо от обикновените хора. Само преподавателите, които ни късат на изпитите, кой знае защо, умират скоростно.

— Значи и ти си същата като мен! Ти също го правиш!

— Не — тя поклати глава. — Само ако много се ядосам, ако започна да ненавиждам човека и ако се напругам седмица и дори повече, той може да спечели някоя язва и нищо повече. Ти си на друго ниво, Мик. Ти и роднините ти!

— Аз нямам роднини.

— Имаш и затова съм тук, Мик. Тези хора, още когато си се родил, са знаели за способностите ти. Те са знаели, че ако не ти дадат да сучеш навреме, ти няма само да плачеш, а ще убиваш и ще сееш смърт направо от люлката. И са планирали живота ти от самото начало. Дали са те в приют — нека онези добряци да умират — когато пораснеш и се научиш да обуздаваш способностите си, ще те потърсят, ще ти кажат кой си ти и ще те приберат вкъщи.

— Означава ли това, че ти си моя роднина?

— Не — отвърна тя. — Аз съм тук, защото трябва да те предупредя за тях. Наблюдавахме те дълги години и настъпи този момент.

— Настъпи моментът ли? Сега ли? Та аз петнадесет години убивах хората от приюта! Хората, които се грижеха за мен! Защо не дойдохте и не ми казахте: Мик, ти убиваш хора, сдържай се. Още по-просто бе: Мик, ние сме роднини, с нас си в безопасност. Тогава може би аз не бих се боял от всичко толкова силно и не бих убивал хора. Нима не ви дойде в главата?

Изведнъж забелязах, че тя е изплашена, защото започнах да „искря“ и още миг и... бих метнал целия този смъртоносен поток в нея. Аз отскочих настрани и завиках:

— Не смей да ме докосваш!

Докоснеше ли ме, не бих се сдържал и цялата ми ненавист би се изявила в смъртоносния заряд, който щеше да я пониже, да й превърне вътрешностите в разпокъсана кайма. Но тя се приближаваше

към мен, аз се изплъзнах настрани, добрах се до едно дърво, вцепих ръце в него и то сякаш изсмука всичките ми искри. Може и да съм го убил, не знаей, а може да е било прекалено голямо и нищо да не съм успял да му сторя, но така или иначе то издърпа огъня ми и в същия миг тя се докосна до мен. Ръката ѝ ме прегърна през рамото, а устните ѝ до ухото ми шепнеха:

— Мик, ти не ми направи нищо лошо.

— Остави ме на мира!

— Ти не си като тях, нима не разбираш? На тях им харесва да убиват. Извличат полза. Но не могат да стъпят и на малкото ти пръстче. Непременно трябва да се докоснат, преди да убият или да бъдат много близко. Трябва им доста време за въздействието. Те са по-силни от мен, но не могат да се сравняват с теб. Затова искат да те привлекат, Мик, да те използват, но същевременно непрекъснато ще бъдат нащрек. И знаеш ли какво ще ги изплаши най-много? Това, че не ме уби! Това, че си способен да се сдържаш!

— Не винаги успявам. Например, шофьора...

— Ти не си съвършен, но се стараяш, стараяш се да не убиваш. Нима не разбираш това, Мик? Ти не си като тях. Може да ти са кръвни роднини, но не си от породата им и те ще го разберат и когато това стане...

От казаното дотук в мислите ми се врязаха само думите за кръвните роднини.

— Мама и татко... казваш, че ще ги видя?

— Зоват те дори сега и затова трябваше да те предупредя.

— Зоват ли ме?

— Да. Повикаха те на този хълм. Ние също те повикахме, казвам ние, защото сме много, сама не бих успяла да го направя.

— Та аз просто се изкачих на върха, да не стърча на пътя.

— Ха, значи си решил да изкачиш този връх, а преди това да пресечеш шосето. Защо просто не се закатери на другия, по-близкия? Така действа тази способност. Хората винаги са я притежавали, но не са се досещали. Цяла група може да синхронизира биоелектрическите си системи и да повика някого на определено място. А понякога цели нации се обединяват в ненавистта си към някого.

— Защо вие просто не ме убихте?

Тя спокойно ми каза:

— Неведнъж съм те гледала през оптически прицел — лицето ѝ беше съвсем близо до моето и приличахме на любовна двойка, — но не можах да го направя, Мик. Видях нещо особено в теб, защото разбрах може би, че ти се бориш със себе си. Ти не искаш да използваш способността си да убиваш. И те оставих жив. Представях си, че някога ще се видим, ей така, един до друг, ще ти разкажа каквото зная и така ще ти подаря известна надежда.

Помислих си, че има предвид надеждата да узная нещо за родителите си и че ще се радвам да се срещна с тях.

— Прекалено дълго се надявах — казах аз, — но сега нищо не ми трябва. След като са ме захвърлили на произвола на съдбата в приюта, не искам да ги виждам, и тебе също. Нито ти, нито някой друг не си мръдна пръста, когато бяхте в състояние да ме предупредите да не се ядосвам на стария Пелег. Не исках да го убивам, но просто не успях да се овладеея! Никой не ми помогна!

— Ние много спорихме за това. Наистина знаехме, че убиваш, и се опитахме да те укротим. Пубертета е още по-страшен от детството и бяхме наясно, че ако не те убием, ще умрат много хора, най-вече от тези, които обичаш. Такива са всички юноши на твоята възраст: най се сърдят на тези, които ги обичат, но ти... Как ще се отрази това на психиката ти? Какъв човек ще станеш? Някои казваха, че нямаме право да те оставяме жив, дори ако е нужно за изучаването ти. Това прилича на следното: да открием лекарство против рака и да не го даваме на болните, защото сме си поставили за цел да разберем колко време ще издържат. Като онзи експеримент, когато правителствените чиновници бяха решили да не лекуват няколко болни от сифилис, та подробно да проследят последните стадии на болестта. Но други казваха: Мик не е болест и куршумът не е пеницилин. Аз казвах, че ти си особен. Да, съгласявах се те, наистина е особен и убива повече от другите деца. Тях ги застрелвахме, блъскахме с коли, удавахме, а сега, когато ни попадна най-страшният, ти искаш да го запазим.

Заплаках. По-добре да ме бяха убили. Но имаше и нещо приятно: съществуваха хора, които бяха спорили заради мен и дори някои считаха, че трябва да живея. И въпреки че така и не разбрах до край защо не бяха ме убили, това истински ме развълнува и се разплаках като малко детенце.

Аз плачех, тя ме прегръщаше и така продължи, докато в мен се прояви нейното желание да го направим веднага. Разбрах го и ми стана направо противно.

— Как можа да го помислиш? — казах ѝ. — Не трябва да се женя, нито да имам деца. Те ще бъдат като мене!

Обух си панталоните, закопчах си ризата и дори не се обърнах към нея, докато тя се обличаше.

— Аз бих могла да те заставя — поясни тя. — Бих могла. Твоята способност те прави много възприемчив. Бих могла да направя така, че да загубиш ума си...

— Защо тогава не го направи?

— А защо ти не убиваш, когато можеш да го правиш?

— Никой няма това право.

— Ето, виждаш ли!

— И освен това си по-стара от мен. Поне десет години.

— Не, петнадесет, почти два пъти съм по-възрастна от тебе. Но това никак не е важно. — Може би тя каза: „Това няма значение. Ако си отидеш при роднините, знай, те са подготвили някое маценце и то прекалено добре знае как да постъпи. Тя така ще те изработи, че сам ще изскочиш от панталоните си, защото точно това ще искат от тебе. Нужни са им децата ти. Колкото се може повече. Ти си най-силен от всички, които са били около тях, и чичо ти Джейк отдавна е разбрал, че тази способност се предава по наследство и може да се плодят такива хора, като коне или кучета. Ти ще бъдеш племенният бик, но когато разберат, че не обичаш да убиваш, че не си с тях и не ще пожелаеш да изпълняваш заповедите им, те ще те убият. Затова съм тук. Предупреждавам те, че те зоват. Ние знаехме, че е настъпило това време.“

Отново не разбрах всичко. Мисълта, че имам роднини, ми се струваше така странна и съвсем не се безпокоях, че те ще ме използват или убият. Най-много в тази минута мислех за нея.

— Та аз можех и теб да убия.

— Можеше, и ми беше все едно — каза тя. — Всъщност не е толкова просто.

— Каж ми как се казваш.

— Не мога.

— Защо?

— Ако вземеш тяхната страна и знаеш името ми, тогава ще ме убиеш.

— На никого няма да позволя.

Тя не отговори веднага, помисли и едва тогава каза:

— Мик, ти няма да разбереш как ме наричат, но запомни добре: Вярвам ти, надявам се, знам, ти си добър човек и никога не си искал да убиваш. Аз бих могла да те заставя да ме обичаш, но предпочетох сам да избираш как да постъпиш. И накрая, ако бъдеш на нашата страна, ще разбереш и добрите страни на твоята способност.

Работата е ясна, аз също се досетих за това. Когато видях в киното как Рамбо поваля дребните войничета, ми хрумна, че и аз мога така, при това без никакво оръжие. Ако ме вземат заложник, както се случи с Ахил Лауро, никой не би трябвало да се безпокои, че терористите ще останат ненаказани. Набързо ще се озоват в болницата.

— Ти за правителството ли работиш?

— Не.

Значи дори и за войник не съм им нужен. Стана ми жално: там бих могъл да бъда полезен. Но от мен не ставаше доброволец, защото... Наистина, не бива да се явя във вербовъчния пункт и да се представя: аз, виждате ли, изпускам искри и с тях досега съм убил десетки хора. Ако имате нужда, ще направя същото и с Кадафи или Кастро. Повярват ли ти — добре, нали си убиец, не ти ли повярват — кой знае къде ще те натикат.

— Никой не ме е викал — казах между другото. — Ако не бяхме се сблъскали в автобуса с тебе, никъде не бих бягал и щях да си остана при мистър Кайзър.

— Така ли? Защо тогава си изтегли парите от банката? Защо, когато побягна от мен, се спусна към шосето? По него се стига до Медисън и оттам, на автостоп, до Идън?

Как да отговоря, като и сам не знаех защо изтеглих парите. Някак си изведнъж реших: ще закрия сметката и край, дори не се замислих, напъхах тристата долара в хартийки в портмонето и поех наистина към Итън, само че не се замислях над това, както и защо се изкачвам на хълма.

— Те са по-силни от нас — продължи тя. — Затова не можем да те задържим. Ти ще отидеш и сам ще се оправяш. Ние успяхме да те качим на автобуса и после да те примамим на този хълм.

— Защо тогава не тръгнеш с мен?

— Веднага ще ме убият, направо пред очите ти, и то без да ме „развалят“ — просто ще ми отсекат главата с някое мачете.

— Те знаят ли за тебе?

— Те знаят за нас. Ние сме единствените, на които е известно за тяхното съществуване и които бихме могли да ги спрем. Няма да те мамя, Мик. Свържеш ли се с тях, ти ще ни откриеш — това лесно се научава. Ти си способен да убиваш на голямо разстояние и ние няма да имаме никакви шансове. Но ако ни подкрепиш, тогава нашата страна ще бъде по-силната.

— Може пък да не искам да участвам във вашата война и няма да замина за никакъв Итън, а ще тръгна за Уошингтън и ще постъпя на работа в ЦРУ.

— И така може да стане.

— Не се опитвай да ме спираш.

— Нямам такова намерение.

— Разбрахме се значи — изправих се и просто си тръгнах. Този път не вървах по кръг, веднага поех на север, край колата и надолу към железопътната линия. Някакъв тип ме взе на автостоп и с него запрепускахме към окръг Колумбия. И така тази работа свърши.

Изведнъж се събудих. Наближаваше шест часа вечерта. Колата бе спряла и не успях да определя къде се намирам. Изглежда съм проспал целия ден. А онзи тип ми казва:

— Стигнахме! Итън, Северна Каролина.

Едва не замръзнах на място.

— Как така Итън?!

— Беше ми почти на пътя — обяснява ми. — Трябваше да отида в Берлингтън, така малко се отклоних, но поне тези пътища са похубави от автострадата. Въпреки че няма особено да се разсърдя, ако никога вече не карам по 1–85.

И този същият тип бе казал, че има работа в окръг Колумбия! Бил тръгнал от Бристъл и искал да разговаря с някакъв чиновник от някаква правителствена комисия, а сега изведнъж се озоваваме в Итън... Направо глупост, освен ако онази лейди беше права и ме викаха, а когато се заинатих, просто са ме приспали и са направлявали водача. Какво да правя сега? Това си е Итън, Северна Каролина.

Изплаших се до смърт... е, малко се изплаших. И си помислих: ако е права, скоро ще се появят родителите ми и най-после ще ги видя.

Преди две години бях избягал от приюта. През това време нищо не беше се изменило. Въобще в този Итън никога нищо особено не се променя, а и градът е някак си не съвсем истински — преди време три селца се обединили в едно, с цел да икономисат средства от комуналните служби. Доста хора и досега смятат, че това са три малки селища. Едва ли биха ми се зарадвали особено, а и аз не исках да се срещам с никого, с никого от живите. Аз ли ще открия роднините си, те ли ще ме потърсят, във всеки случай тръгнах да навестя тези, за които наистина си спомнях. Надявах се поне те да не изскочат от гробовете си и да ми потърсят сметка.

Лятото си отиваше, дните още бяха дълги, но подухваше рязък вятър на пориви и по небето на югозапад се събираха гъсти буреносни облаци. Нощта обещаваше да бъде прохладна и това напълно ме задоволяваше. От главата до петите бях покрит с прах и малко дъжд би се отразил добре. Влязох в едно кафене, пих кока-кола и тръгнах да посетя стария Пелег.

Малкото гробище близо до старата протестантска черква приемаше не само бели баптисти, а също и черни. То не представляваше нещо особено, просто бяло четириъгълно здание, над покрива му се издигаше невисока игла и пред него се разстиляше зелена ливада, толкова равна и подредена, сякаш я бяха стригали с ножици. Въобще, приятно място. Наблизо нямаше никой. Облаците се сгъстиха и стана порядъчно тъмно. Но нямаше от какво да се боя и тръгнах право към кръста на Пелег. Преди не знаех, че фамилията му е Лънди. Не подхождаше много на чернокож, но като се замислих, реших, че не е за учудване. Градчето ни беше старомодно и стария негър никога не го наричаха по фамилия. Израстнал бе в расисткия юг и до края на живота си не се научи да се нарича мистър Лънди. Така си остана — чичо Пелег, и това си е. Не, няма да разказвам, че ме е прегръщал бащински или се е разхождал, или пък да се е грижил за мен по-особено — от такива неща някои хора пускат по някоя сълзица и си казват: прекрасно е да имаш родители. Той никога не се преструваше на баща. А когато се въртях край него прекалено дълго, ми намираще работа и следеше да я свърша. Дори за нищо друго не си

говорехме, освен за работата, която трябваше да свършим, но пред кръста му поисках да заплача и за него се ненавиждах най-много.

Така и не видях, нито чух как са дошли. Дори не долових аромата на мамините парфюми, но когато разбрах, че се приближават, усетих пространството да се наелектризира. Останах неподвижен, без да помръдна или да се обърна, знаех къде са, колко са далече и как само бяха заредени — о, боже! Досега не бях виждал никой да „искри“, освен мен, разбира се, толкова силно. Те направо светеха. Като че ли се погледнах отстрани. Дори когато онази лейди в Роанак излъчваше желанията си, почти нищо не се забелязваше, а сега те бяха направо като мене.

Може да ви се види чудно, но това развали работата. Аз не исках те да бъдат като мен. Ненавиждах се, че „искря“, а те бяха решили да ми покажат как изглежда един убиец погледнат отстрани. Само след няколко секунди разбрах, че те се боят. Припомних си биоелектрическата система, как се мени в нея страхът, как изглежда това, и забелязах колко приличат на мен.

Разбира се, тогава не мислех точно за биоелектрическа система, но усещах, че се боят. Знаех и защо: когато съм зъл, от мен направо се сипят „искри“. Стоях до гроба на Пелег и се ненавиждах така ужасно, че в техните очи би могло да изглежда сякаш се каня да умъртвя половината град. Откъде да знаят, че се ненавиждам? Естествено бе да мислят, че им се сърдя за приюта. И лошо им се пишеше, бих им поразместил червата и на двамата, ако, честна дума, не стоях толкова близо до стареца, когото обичах толкова много. Нима можех да ги убия, когато сянката ми падаше върху неговия гроб?

Накратко, успокоих се, доколкото мога, обърнах се и ето ги пред мен, те двамката: татенцето и мамичка. Трябва да ви кажа нещо — едва се сдържах да не се разсмея. Толкова много проповедници бях видял досега по кутията със синия екран и така им се смеехме, а когато ни показваха Тими Бъкър, направо ни се тресяха коремите, та тя вечно се появяваше с толкова дебел слой „пудра“ на физиономията си, че дори да беше негърка, никой не би се досетил (дори Пелег не се обиждаше, защото той пръв го каза). Мама носеше точно такъв дебел слой козметика. А косите и бяха така опръскани с лак, че направо би могла да работи на някой строеж без каска. И същата изкуствена усмивка, и същите гъсти черни сълзи — тя протегна ръце и си представих: „Слава

на Исус Христос“. И тя наистина го каза: „Слава на Исус Христос, това е моето момче“, хвърли се към мен и ме зацелува с навлажнените си устни.

Обърсах се с ръкава и усетих как баща ми се разтrese от кратко нервно напрежение: помисли си, че оценявам мама, и това не му хареса. Признавам си — така беше. Такъв аромат се носеше от нея, сякаш се оказах в парфюмериен магазин. А пък той, баща ми, в неговия хубав син костюм, приличаше на бизнесмен, с нормално постригани коси и изглежда разбираше как трябва да изглеждаш в порядъчното общество. Може дори да се смущава, когато е сред хората заедно с мама. Кой знае? Защо не и каже просто да не слага толкова козметика? Помислих си го и веднага се досетих: такава жена, ако се разсърди, като нищо ще ти натряска някой злокачествен тумор, и това не си заслужава труда да ѝ обясняваш, че лицето ѝ изглежда така, сякаш е спала в дъскорезница направо върху мокри стърготини, и че мирише на развратница. Както казват негрите, „белият боклук“ се познава веднага, в движение, като че ли на шията си носят огромен етикет.

— Радвам се да те видя, синко — каза баща ми.

Трябва да си призная, нямаше какво да им кажа. Та аз дори радост не усетих, когато ги видях. Дете от приюта си представя иначе родителите си, но аз се усмигнах и отново погледнах гроба на Пелег.

— Ти, изглежда, не си удивен от срещата ни? — продължи той.

Аз бих могъл да разкажа за жената от Роанак, но предпочетох да си премълча.

— Чувствувах, че някой ме вика. Досега други хора, които да „искрят“ както аз, не съм срещал, така че щом казвате, че сте ми родители, сигурно е истина.

Мама захихика и му каза:

— Чуваш ли, Джес? Той нарича това „искрене“.

— А ние го наричаме „опрашване“ — отговори той. — Когато е някой от нас, наричаме го „опрашвач“.

— Ти, когато се роди, бе много силен „опрашвач“ — каза мама. — Веднага разбрахме, че при нас не бива да те оставяме. Никой не беше виждал такова „прашно“ дете и татко Лем ни накара да те дадем в приют — преди да съм те накърмила за първи път. Ти не си сукал от майчини гърди... — потта ѝ потече по лицето като мазен поток.

— Достатъчно, Мини — намеси се татко. — Има време да му разкажеш всичко това. Сега не е необходимо.

Прашен? Нищо не разбрах. Това съвсем не приличаше на прах. По-скоро на мънички светещи искрици — и те биваха такива ярки, че аз самият понякога зажумявах, когато разглеждах ръцете си.

— Какво общо има това с прахта? — продължих аз.

— А как те изглеждат според тебе?

— Като искри. Затова и казвам „искрящ“.

— И ние ги виждаме така, но цял живот сме ги наричали иначе и изглежда един човек е по-лесно да се научи наново, отколкото всички останали.

Досега си изясних няколко неща. Разбрах, че лъже, никакви искри не вижда, никакви, за тях това си е прах, както ми го каза. При мен е много по-отчетливо и ярко, и това ме зарадва, защото татко само предполагаше, че и при него полето е същото. Накратко казано: искаше да направи впечатление, че го възприема не по зле от мен. Освен това, не желаше да разбере колко роднини сме, запъна се на някаква цифра — започваше с „п“, но навреме се спря. Петнадесет ли бе, петдесет или петстотин? Числото не беше важно, важното бе, че поиска да го скрие. Те не ми се доверяваха. А и защо трябваше? Както каза онази лейди, аз съм по-способен от тях и освен това те не знаеха колко им се сърдя заради приюта. Би могло да се предположи, че сега най-малко им се искаше да съм на свобода и да убивам хора, особено ако са от тяхното общество.

Така си постояхме известно време, аз размишлявах, те нервничеха, докато мама накрая каза:

— Добре, татенце, нека го нарича както си иска, не бива да му се сърдим.

Баща ми се разсмя.

— Той и не мисли да се сърди. Нали така, синко?

Помислих си: „Те самите не го ли виждат, а?“

Разбира се, че не. Напълно е разбираемо — щом за тях полето е като прах, то трудно долавят различните нюанси.

— Изглежда, ти много не се радваш на срещата — каза баща ми.

— Престани, Джес. Не се натрапвай. Татко Лем ни каза да бъдем внимателни към него и просто да му обясним защо ни се наложи да го

махнем извън гнездото толкова малък. Така че — обяснявай. Така заповяда татко Лем.

След тези думи за пръв път се сетих, че собствените ми родители не са искали много да идват на тази среща. Заставил ги е татко Лем. Те, разбира се, е трябвало да се съгласят, защото татко Лем би могъл... Впрочем достатъчно, и до него ще стигна, вие нали така искахте, да разказвам по ред, както се опитвам.

Накратко, татко ми обясни нещата, както онази лейди от Роанак, без да спомене думите „биоелектрическо поле“, а каза, че съм един от „избраните“ по рождение, че съм отбелязан особено ярко и продължи нататък в същия дух. Още от баптисткото неделно училище бях запомнил какво означава „един от тези, които Господ спаси“, въпреки че не бях слушал Господ да е спасявал някого още при раждането си. Те видели, че съм „прашен“ като тях и ще убия много хора, преди да се науча, да се владее... Разбрах всичко, само накрая ги попитах, често ли оставят децата си така, да ги възпитават други.

— Понякога. Около десетина пъти.

Така ми отговори той, а аз го запитах:

— И винаги ли върви по мед и масло?

Веднага започна да ме лъже. Разбрах това по проблясъците на идващата от него светлина. Не съм и предполагал, че може така да се забелязва и същевременно се зарадвах, че те виждат само прах, а не и искрите.

— Почти винаги.

— Бих желал да се срещна с някой от тях. Сигурно ще има много общо между нас, щом сме расли в приют и сме мислели, че родителите ни не ни обичат. А те просто са се бояли от собствените си деца.

— Те са възрастни и естествено са се разпръснали навсякъде из страната — отговаря ми той, но отново усещам лъжата. Най-важното е, че са лоши родители: няма какво да ми кажат. Разбирам го, нещо крие, а това нещо е важно за него.

Но не настоях повече, просто погледнах отново гроба на стареца и помислих, че той сигурно през целия си живот нито веднъж не е излъгал.

Баща ми започна да нервничи и реши да смени темата.

— Аз не съм изненадан, че те открихме тук — каза той и ме запита: — Сигурно той е един от тези, които си „напрашил“?

Напрашил! Тук наистина се разярих. Тази дума... Излизаше, че бедният стар негър просто съм го „напрашил“... Изглежда нещо в мен се промени и те забелязаха това. Но нищо не разбраха, защото мама веднага ми каза:

— Аз разбира се, синко, нямам никакво желание да те критикувам, но не ни прилича да се възгордяваме от дара Господен. Затова и те потърсихме: да те научим на истината и да ти обясним защо Господ те е призовал сред избраните. И не бива да те хвалим, дори когато поразяваш смъртно враговете си. Възхвалявай за това Господа наш и благославяй името му, защото ние сме само негови слуги.

Направо ми се повдигаше от тях. Боже господи! Как се разсърдих. Как може такава нещо! Пелег, старият негър, струваше като човек десет пъти повече от тези лъжливи човечета, които ме бяха изхвърлили, преди да опитам майчината цицка. И те считаха, че за ужасните му страдания и смърт трябва да възхвалявам Господа! Богът не ми е много ясен, представям си го някак си напрегнат, потиснат и сериозен, като мисис Бетъл, която ни преподаваше, докато бях малък. Тя умря от левкемия. Нямам какво по-особено да кажа на бога, но ако той ми е дал тази сила, да сразя с нея Пелег, и ако наистина искаше възхвали за това, то тогава аз бих му обяснил какво мисля за него. Само че не им повярвах нито дума. Старецът вярваше в бога и той не би посегнал на този стар негър само за това, че някакъв сополанко се е разсърдил.

Започнах да се отвличам... Именно в този миг баща ми за пръв път се докосна до мен. Ръцете му трепереха. Причини имаше, ако беше преди година, сега вътрешностите му биха се изпълнили с кръв — така се бях разярил. За тяхно щастие от известно време се бях научил да се сдържам и въпреки възбудата си не убивах всички, които ме докосваха, и още нещо — това треперене на ръката, как бе странно, като че ли ме успокои.

Започнах да разбирам каква сила на духа им е била нужна да дойдат на срещата. Та как биха могли да знаят, че няма веднага да ги убия? Въпреки това те дойдоха. А това е вече нещо. Дори ако са тръгнали по силата на заповед. Мама постъпи смело, когато още в началото ме целуна — даде ми шанс да я убия, без да им обяснявам нищо. Може би тази стратегия целеше да ме привлече на нейна страна,

но дори и така, постъпката ѝ бе смела. И тя не одобряваше, когато хората се гордееха с убийствата, което също ѝ повдигна реномето. Тя не се уплаши да ми го каже право в очите.

Накратко — прибавих ѝ няколко плюса в повече. Нищо, че изглеждаше като онова плашило Тими Бакър, но при срещата със сина убиец брадичката ѝ трепереше по-малко, отколкото на скъпия ми баща.

Така че успях да се съвзема, а той ме потупа по рамото и се отправихме към колата. Изглежда нарочно бяха дошли с „Линкълн“, да ми направят впечатление. Но в този миг пресмятах само едно, какъв щеше да стане приютът, ако му паднеха толкова пари, колкото струваше тази кола. Може би щяхме да имаме нормална баскетболна площадка или прилични играчки вместо счупените, които хората просто дават на приютите, да се отърват от тях. Може би щяхме да обличаме здрави панталони без крѳпки по колената. Никога преди не съм се чувствал така беден, както в мига, когато се разположих на кадифената седалка и в ушите ми засвири хай-фи стереото.

В кабината имаше още един човек. Това също бе разумно. Ако бях убил двамата ми родители, то някой трябваше да прибере колата. По отношение на праховитост или искристост той не представляваше нещо особено. Лекичко просветваше и направо пулсираше от страх. Веднага разбрах защо — в ръката си държеше превръзка за очи, явно не трябваше да видя накъде ще отидем.

— Мистър Джой, съжалявам, но трябва да ви завърже очите.

Няколко секунди се правех, че размишлявам. А той се изплаши още повече, реши, че се ядосвам, въпреки че веднага не схванах кой е този „мистър Джой“.

— Това е твоята истинска фамилия, синко — каза татко. — Аз съм Джес Джой, а мама — Мини Райт Джой. Ти, съответно, си Мик Джой.

— Виж ти, каква стана тя! — пошегувах се аз, но те го схванаха като насмешка над фамилията.

Толкова дълго бях Мик Уингър и сега ми се стори направо глупаво да се наричам Джой, при това името наистина си беше смешно. Мама така я произнесе, сякаш трябваше да се гордея с нея. За тях тя означаваше принадлежност към избрания народ. Така че силно се засегнаха, когато се пошегувах. Тогавя, да се поуспокоят, разреших на Били, така се казваше този човек, да ми завърже очите.

Колата дълго вървя и доколкото усещах, все по междуселски пътища. Разговорите се въртяха около различни роднини, с които никога не бях се виждал, но които непременно ще ми харесат. В това вярвах все по-малко и сигурно разбирате какво имам предвид. Загубеното дете се връща вкъщи и му завързват очите! През повечето време вървахме на изток, защото слънцето светеше или в моето стъкло, или в тила ми, но нищо по-определено не мога да кажа. Те ме лъжеха, непрекъснато криеха нещо и просто се бояха. Така че, както и да се погледне, не бих казал, че ме посрещат с разтворени обятия. Въобще ми нямаха никакво доверие. Те даже не знаеха какво ще стане с мен по-нататък. Което, между другото, доста напомня как вие се отнасяте сега с мен, и това не ми харесва повече от тогава, но извинявайте, започнах да се жалвам... Искам да ви кажа, че и вие, дали по-рано, или по-късно, също ще обсъждате възможностите: да ме застреляте или да ме освободите, защото в тази килия се чувствавам като мишка в кутия и дълго няма да издържа. Разликата е само една — мишката не може да ви открие с мисълта си и да ви изпрати в подобря свят, докато аз... Така че бързо решавайте: или ми вярвайте, или ме убивайте! Според мен е възможно да ми повярвате, защото ви дадох повече доказателства, отколкото вие на мен.

Накратко, пътувахме почти час и за това време спокойно можехме да се доберем и до Уинстън, и до Грийнсбъроу и до Дънуил, а когато пристигнахме, никой в купето не разговаряше още и ако се съди по бодрото хъркане, Били така си и спеше. Нямах, разбира се, нищо против. Само гледах. „Искрите“ долавях не с очите си, а с нещо друго, „искрите“ ми сами улавяха „искрите“ на другите и така прекрасно знаех кой къде седи в колата и как се чувствава. Трябва да ви кажа, че винаги съм умеел да отгатвам разни неща за хората, дори да не „искрят“, и добре се справях, но сега за пръв път се оказах до „искрящи“. Седях си спокойно и наблюдавах как мама и татко си „взаимодействуват“, дори когато не се докосват и не разговарят, помежду им се разменяха импулси на злоба, на страх и на още нещо... Очаквах да се появи любов, но така и не дочаках, а аз познавах това чувство. Те ми приличаха на две армии, застанали на хълмове една срещу друга и напрегнато очакващи примирието. Същевременно се опитвах да забележа да проучат какво ще направи противника.

Колкото повече разбирах какво мислят и чувстват роднините ми, толкова по-лесно ми бе да разбере какво представлява Били. Когато се научиш да четеш големите букви, с малките също започваш да се справяш и аз сега си спомням, че ми хрумна за възможността да разбирам и хора, които не „искрят“. Появи се тогава и след време се уверих, че съм прав. Постепенно, с практиката, „искрящите“ ги възприемам отдалече, а обикновените по-наблизо, но ги опипвам дори през стените. Всичко това открих по-късно. И дори това, че ме наблюдават с помощта на огледала. Виждам и проводниците на микрофоните в стените.

Накратко казано, тогава в колата за пръв път започнах да виждам със затворени очи формата на биоелектрическата система, цвета ѝ, скоростта ѝ, преплитането, ритъма и т.н. Не мога да преценя правилно ли се изразявам. По тази тема не е писано много. Може шведският професор да е измислил разни научни имена, докато аз съм в състояние да ви разкажа само какво чувствавам.

През време на пътуването се изхитрих и накрая съвсем точно знаех, че Били ужасно се бои, но не толкова от мен, колкото от двамата ми скъпи родители. Към мен изпитваше по-скоро завист. Разбира се — боеше се, но и се сърдеше. Отначало предположих, че се навива, понеже се появих неизвестно откъде и съм доста по-„искрист“. Но бързо схванах, че той това не може дори да разгледа, способностите не му стигат да отличи един човек от друг.

Десетина минути шумоляхме по някакъв насипен път от баластра, завихме и тръгнахме по утъпкана пръст, изпълнена с дупки, а после отново се оказахме на асфалт, равен като тепсия, и след стотина ярда се спряхме.

Въобще не чаках — веднага свалих превръзката от очите си.

Наоколо се разполагаше цяло градче. Къщите, петдесет или шестдесет на брой, някои доста големи, почти не се виждаха зад гъстата зеленина. Дърветата ги закриваха плътно.

Наоколо бягаха деца, от малки разрошени сополанковци до юноши на моята възраст. Трябва да ви кажа, че ние в приюта бяхме къде-къде по-чисти. Но тук всички „искряха“! Повечето като Били, с други думи — едва-едва. Веднага ми стана ясно защо са толкова мръсни: трудно ще се намери неразумна мамичка, която да рискува и

да пъхне ядосаното си дете във ваната, когато то, ако се ядоса, може да я удари с някоя болест.

Вече беше почти тъмно, около осем и половина, но дори и най-малките деца още не спяха. Те явно им разрешаваха да играят, докато умората ги надвие. Тогава си помислих, че приютът ми е допринесъл и известна полза, поне знаех как да се държа между хората, а не като едно от момчетата, което си смъкна панталонките и започна да полива наоколо. Измъкнах се от колата, а то ме гледа и не смята, че е направило нещо особено. Точно като куче до дърво. Ако бях направил подобна поразия в приюта, здравата биха ме наказали.

Зная добре да се държа с непознати, когато например поискам да ме вземат на автостоп. Но в голяма компания направо се обърквам. Децата от детските домове не ги канят почти никъде, така че няма къде да придобием опит. Накратко, със или без „искри“, държах се съдържано. Татко бе решил веднага да ме представи на чичо Лем, но мама предложи първо да се пооправя след пътуването. Влязохме вкъщи и по най-бързия начин се оказах под душа. Когато излязох от банята, на масата ме очакваше солидна закуска. За такива неща, сандвич с шунка, а до него на фина салфетка се мъдреше висока чаша, пълна с бяло мляко, и толкова студена, че направо се бе изпотила, си мечтаят децата от приютите и смятат, че е прекрасно да имаш мама, която да се грижи за теб. А това, че на вид е различна от манекенката в модно списание — голяма работа, нали си чист и хлябът вкусен. Накрая ми предложиха и кекс.

Това, разбира се, бе много приятно, но същевременно се чувствах и измамен. Много, много бяха закъснели, дявол да ги вземе, много. Да бях на седем години, а не на петнадесет...

Тя се стараеше и нямаше изобщо в какво да я обвинявам. Доядох кекса, изпих млякото и погледнах часовника — приближаваше десет. Вън бе напълно тъмно и повечето деца се бяха прибрали. Тогава дойде татко и каза:

— Отец Лем ми каза, че отдавна ни чака.

Патриархът на семейството ни очакваше на улицата в градинката пред къщата си, седеше в голямо кресло и леко се люлееше. Да бе дебел, не бе, но коремче си имаше. Стар — също не можеше да се каже, че беше, но на главата си почти нямаше косми, освен ниско долу, и то тънички и бели. На вид не бе противен, но устните му — меки, и

не ми хареса как ги мърда, когато говори. Впрочем, все едно! И да беше дебел, стар и противен, пак бих го намразил от пръв поглед. Гаден тип! Наистина „искреше“, но не повече от баща ми. Изглежда тук главният не беше този с най-силни способности, които ни различават от другите хора. Помислих си: дали ми е близък роднина? Сигурно ако имаше деца, те биха изглеждали така, че близките им би трябвало веднага да ги убият от милосърдие.

— Мик Джой — обърна се той към мен, — скъпото ми момче...

— Добър ден, сър — казах аз.

— О, виж ти, той бил възпитан. Ние постъпихме правилно, като пожертвувахме толкова много за детския дом. Там отлично са се погрижили за теб.

— Пари ли изпращахте на приюта? — поинтересувах се аз и предположих, че ако действително са превеждали, то едва ли са били прекалено много.

— Да, по нещичко. Достатъчно да стигне за прехраната ти, наема и християнското ти образование. Но нищо излишно, Мик! Ти не биваше да израснеш глезен и отпуснат, напротив, искахме да бъдеш твърд и силен. И ти бе длъжен чрез лишенията да се научиш да изпитваш състрадание. Господ Бог ти е дал чуден дар, велик с оказаната ни милост, дар с необикновена сила и наше задължение бе да се погрижим ти да се окажеш достоен за честта да присъствуваш на Божия пир...

Аз едва не се обърнах — така ми се поиска да погледна къде е тук телекамерата. Говори като истински проповедник по телевизията. А той продължаваше в същия дух:

— Ти издържа първия изпит, момчето ми. Простил си на родителите си за това, че са те направили сираче. Ти се вслуша в святата заповед „Почитай баща си и майка си, че да се продължат дните твои на земята, която, Господ, твоят Бог, ти дава.“ Ако бе вдигнал ръка над тях, Господ би те сразил на място. Истина ти казвам: през цялото време ти беше под прицела на две винтовки и ако родителите ти си бяха тръгнали без тебе, ти би се строполил на това гробище за черномуцуности, ибо Бог не търпи непослушание.

Не успях да преценя иска ли да ме предизвика, или просто да ме изплаши, но така или иначе ми въздейства.

— Господ те е избрал да му служиш, Мик, така както и всички нас. Останалият свят няма да го разбере. Но праядо ти Джейк е дорасъл за светлината. Отдавна, още в 1820 година, той забелязал, че тези хора, на които се гневи, напускат този свят, въпреки че той и пръст не е помръднал. Отначало си помислил, че е станал като старите вещици и прави зло на хората в името на дявола да вехнат и умират. Но той е почитал Господа наш и не общувал със Сатаната. Животът му протекъл в сурово време, когато човек лесно можел да бъде убит дори в обикновена свада, но праядо ти никога не е убивал. Дори с юмрук не е ударил. Той е бил мирен човек и яда е криел в себе си, както ни повелява и Господ в Новия завет. Ясно ти е защо не е служил на Сатаната.

Татко Лем говореше така високо, че гласът му се разнасяше над цялото градче, и скоро около нас се насъбраха хора. Главно бяха възрастни, но имаше и няколко юноши — може би искаха да изслушат проповедта, но по-скоро да ме огледат, та нали, както ми каза онази лейди от Роанак, сред тях няма нито един и наполовина „искрист“ като мен. Не зная разбираха ли го, но аз го виждах. В сравнение с обикновените хора те бяха „прашни“, но спрямо мен... или дори в сравнение с родителите ми те едва просветваха.

— Той, праядо ти, дълго изучавал Светото писание, така искал да разбере защо враговете му умирали или от тумори, или от кръвотечения, или от туберкулоза и вътрешни загнявания и накрая намерил следния стих в Книгата на Битието, където Господ казва на Авраам: „Аз благославям благославящите те и проклинам злославящите те“. Така разбрал, че Господ го е избрал също като Авраам. И когато Исаак предал божие благословение на Яков, му казал: „Да те слушат народите и да ти се подчиняват племената. Бъди господар над братята твои и да ти се подчиняват синовете на твоята майка. Проклинащите те да бъдат проклетни. Благославящите те да бъдат благословени!“ И заветът към главата на рода отново се въплътил в праядо ти, ибо който го проклинал, сам бил прокълнат от Господа.

Докато татко Лем цитираше думите на Библията, гласът му звучеше като глас Господен. Трябва да ви кажа, че направо ме обхвана див възторг и усетих, че наистина Господ е дал на семейството ни тази сила. И както каза татко Лем, на цялото семейство, ибо Господ е

обещал на Авраам, че децата му ще бъдат повече от звездите на небето, явно че повече, отколкото е знаел старият патриарх, тъй като не е притежавал телескоп. И така, гледай ти, този завет преминал към працядо Джеймс точно както е казано: „...и ще те благославят всички земни племена“. Той седнал и започнал да изучава Битието, че впоследствие да изпълни Божите завети като древните патриарси. Той видял, че те се женили само за свои. Нали помните, Авраам се оженил за Сара, дъщерята на брат си, Исаак — за братовчедка си Ребека, Яков — за сестрите си Лия и Рахил... Працядо ти Джейк изоставил първата си жена, защото тя била „недостойна“ — изглежда недостатъчно „прашна“, — и започнал да задява дъщерята на брат си, а когато той го заплашил, че ще го убие, ако я докосне дори с пръст, те избягали, а брат му умрял от зараза, както това се случило и с бащата на Сара в Библията. Искам да кажа, че нещата станали по подобие на светото писание. Синовете си оженил за сестрите им и на децата им „прахът“ се удвоил.

Татко Лем събрал мама и татко, въпреки че те расли заедно и никога особено не се харесвали. Той видял, че те са „особено избрани“, което означава — по-„искристи“ от тях нямало. А когато съм се родил, съм станал нещо като доказателство за правотата на татенцето Лем, защото Бог ги наградил с дете, което „праши“ по-силно от камион на селски път.

Най-много го интересуваше не съм ли успял да пръкна някого и направо ме запита:

— Мик, ти проля ли семето си сред дъщерите на Исмаил и Исаав?

Татко Лем забеляза, че не отговарям веднага, и моментално се заяде:

— Само не ме лъжи, синко. Аз виждам, когато ме лъжат.

— Просто се стеснявам да ти кажа, че досега не съм бил с жена.

Татко Лем махна с ръка и едно момиче излезе от тълпата и се приближи. Не изглеждаше зле за тази провинция. Косите ѝ бяха малко поизбледнели, леко се прегърбваше и не бих казал, че е доста спретната, но поне лицето ѝ бе приятно и усмивката ѝ добра. Симпатично момиче, но не и за моя вкус, ако ме разбирате правилно.

Татко Лем веднага ни запозна, тя му беше дъщеря. Това би трябвало да го очаквам. Изведнъж каза:

— Ще се омъжиш ли за този човек?

Тя ме погледна и побърза да отговори:

— Ще се омъжа.

Каза го простичко, усмихна се и се започна отново, същото както с онази лейди от Роанак, само че сега два пъти по-силно, защото лейди едва „искреше“. Застинах като вкоренен на място, а мислите ми — само за едно: как ми се иска, виждате ли, да я разсъблека и да го направя тук, пред очите на всички хора.

Най-важното бе, че ми се нравеше. Чувството бе такова, че не бе леко да се откъсна от него. Но някаква част от съзнанието ми не се поддаде и сякаш второто ми „аз“ започна да ми говори: „Мик Уингър, безмозъчна твар такава, тя е проста като дръжка за врата, нищо друго няма в нея, а тези хора стоят и гледат как тя те прави на глупак“. И с тази част на съзнанието си започнах да се самонавивам, защото не харесах това, което тя ме заставяше да направя против волята си, и то пред погледите на всички, а най-много ме ядоса, че татенцето Лем стои, гледа дъщеря си и мен с поглед на човек, вперен в мръсно списание.

Но работата е в това, че щом се ядосам, започвам да искря повече и виждам по-ясно как тя го прави, сякаш магнит ме привлича. И щом в главата ми се появи думата магнит, събрах искрите си и... Тя, както и преди, искреше, но всичко се връщаше обратно в нея и почти в същия миг като че ли изчезна. Разбира се, още я виждах, но почти не я забелязвах.

Татко Лем скочи и всички наоколо заохкаха. Съвсем разбираемо момичето престана да ми изпраца искрите си, падна на колене и веднага започна да повръща. Изглежда или има слаб стомах, или аз се бях престарал.

Казано по-накратко, трябваше да ѝ помогнат да стане, защото краката не я държаха. Тя си изтърва нервите, разплака се и завика, че съм отвратителен урод, от което ми стана малко обидно, въпреки че в този миг аз бях по-изплашен от нея.

Татко Лем изглеждаше като самия гняв Господен.

— Ти отхвърли святото тайнство на брака! Ти отблъсна девицата, която Бог ти е предназначил за жена!

Трябва да ви кажа, че тогава още не разбирах всичко, иначе не бих се боял така силно. Но кой го знае, минаваше ми през главата, ами

ако сега ме убие с рак?

Не се съмнявах, че може да заповяда на хората си, просто да ме нападнат и пребият до смърт. Имаше за какво да се изплаша. Бързо трябваше да измисля нещо и да го успокоя, успях, и то не чак толкова лошо: свърши работа...

Напълно спокойно, като употребих напълно силите си да се сдържа, им казах:

— Тази девойка е недостойна за мен — не напразно толкова време бях гледал на различни проповедници по телекутията, в паметта ми нещичко бе позаседнало и аз заговорих с думи от Библията. — Тя не е достатъчно благословена да ми стане жена. Далеч е дори от мама. Господ сигурно ми е приготвил нещо по-добро.

— Вярно е — каза татко Лем и сега това не беше проповедникът, гласът му бе тих и спокоен. — Ти мислиш, че не зная? За всичко са виновни проклетите деца на Исаав, Мик... Родили се бяха пет момиченца, много по-прашни от нея, но се наложи да ги дадем за отглеждане в други семейства, защото приличаха на теб, и дори да не желаете, те просто биха убили родителите си.

— Но вие ме върнахте?

— Ти остана жив, Мик, така че ни беше доста по-лесно да го сторим.

— Вие имате предвид, че никоя от тях вече?...

— Децата на Исаав — повтори той. — Те застреляха три, едно удушиха, а тялото на петото така и не намерихме. Ни едно от тях не навърши и десет години.

Веднага си спомних лейди от Роанак. Каза ми, че неведнъж ме е гледала през оптичския прицел. Но ми е запазила живота. Защо? Така и не разбрах. Особено ако ме държите затворен до края на живота ми? Същия успех щяхте да постигнете, ако ми бяхте простреляли главата на шест години, веднага ще ви издиктувам дълъг списък от имена на хора, които биха останали живи. Накратко, ако не ме пуснете, няма за какво да ви благодаря.

На татенцето Лем казах, че нищо не съм знаел, много ми е жал и напълно му съчувствувам.

— Мик, ти си прав да бъдеш разочарован, защото Господ Бог те е облагодетелствувал с велика сила. Но, кълна ти се, от нашите момичета на удобна възраст за брак дъщеря ми е най-достойна. Не се

опитвам да ти я връча само защото е моя дъщеря — би било истинско светотатство, а аз непоколебимо служа на Бога. Хората наоколо ще потвърдят, че тя е най-достойната.

Щом е най-добрата, то, помислих си, законите против кръвосмешението не са измислени напразно.

— Тогава — продължи татенцето речта си, — си заслужава да почакаме, навярно ще се открие някоя по-млада, за която си заслужава след време да се ожениш.

Припомних си историята на Яков, която бяхме минали в неделното училище, и понеже те непрекъснато я спрягах, побързах да се намеся:

— Нали помните, Яков е чакал седем години, преди да се ожени за Рахил. Аз ще бъда достатъчно търпелив и ще изчакам.

Това му направи впечатление.

— Ти криеш пророка в душата си, Мик. Не се съмнявам, че когато Бог ме повика, ти ще заемеш мястото ми. Но се надявам да си спомниш, че преди Рахил Яков е взел за жена по-голямата ѝ сестра Лия.

Урод мръсен, помислих си, но премълчах. Само се усмихнах и казах, че ще запомня това и можем да поговорим и утре, а сега е вече късно, уморен съм, доста неща изживях напоследък и трябва да ги осмисля. Накрая съвсем се развихрих — по библейските работи — и добавих:

— Яков, преди да сънува стълбата, е легнал да спи.

Тълпата се разсмя, но татенцето още не се успокои. Съгласи се, че със сватбата може да се почака, но едно нещо би желал да изясни веднага. Погледна ме в очите и каза:

— Мик, ти трябва да избереш! Господ е казал: който не е с него, той е против него. Исус е казал: днес избери на кого ще служиш. И Мойсей е казал: „Като свидетели пред вас призовавам небето и земята; живот и смърт ти предлагам, благословение и проклятие. Избери живота, така ще живееш ти и потомството твое“.

Така си и мислех, по-ясно не можеше да го каже. Дадох ми възможност да избирам: или да живея сред избрания народ, сред чорлавите и нечисти деца, където ще ми заповядва този гнусен старец, или да си отида и по пътя да ми пръснат главата с някой куршум, или да ме напращат с рак, така и не знаех как ще решат, бързо или бавно да

ме затрият. Всъщност най-добре би било да е бързо, иначе мога да пролея семето си сред дъщерите на Исаав.

Обещах, колкото се може по-искрено, че ще служа на Господа и ще живея сред тях до края на дните си. Вече ви казах, че не знам дали татко Лем усеща лъжата, но той се усмихна и сякаш ми повярва. Но аз си знаех, че е лъжа, което означава, че и той не е повярвал и както обичаше да казва синът на мистър Кайзър, потънал съм до шия в калта.

Наистина той се постара да скрие разочарованието си, усмихваше се, външно не трепна и не се издаде, но знаеше, че нямам намерение да прекарам дните си сред тези откачени, които подхвърлят сестрите си и са така невежи, сякаш продължават да живеят в началото на миналия век. Това означаваше, че вече е намислил да ме убие, и то не някъде в далечното бъдеще, а съвсем скоро.

Впрочем по-добре да ви кажа истината, усъмних се, че ми е повярвал едва когато се запътих към къщи. Мама ме заведе в чиста стая на втория етаж, подаде ми чиста пижама и пожела да вземе дрехите ми и да се погрижи за тях. Тогава си помислих, че те може да ми потрябват тази вечер. И се спречкахме с нея. Тя ми ги върна, понеже се изплаши, че мога да ѝ направя нещо.

Мама излезе и чух стъпките ѝ по стълбата надолу. Побързах да се облека, обуя и така се пъгнах под одеялото. Често бях прекарвал нощите на улицата и сега не усещах неудобство, че съм облечен. А виж, това, че съм с обувки в постелята, направо не ми даваше мира.

Лежах така на тъмно и се опитвах да измисля нещо. Изведнъж разбрах, че виждам в тъмнината. Не с очите, разбира се, а усещах как наоколо се придвижват хора. Отначало това не беше отчетливо, но поне усещах близките си, тези къщи. Възприемах сигналите им било в съня им, било при помръдването им. Неочаквано разбрах, че винаги съм усещал хората, но преди не съм го съзнавал. Те не искряха, но ги знаех къде са, като сенки, които плават някъде из мислите ми.

Постъпих почти като Диз Рийдъл, който на десет години за пръв път постави очила и записка от радост, защото видя наоколо толкова много нови неща. Сигурно и преди ги е виждал, но в повечето случаи не е знаел какво е. Например рисунките на монетите, усещал е релефа, но едва с въоръжени очи е забелязал рисунките, надписите и всичко останало.

С мен се случи същото.

Видях в главата си цялостна картина. На отделни места имаше хора. Колкото повече се стараех, толкова повече виждах. Но стените ми бягаха и нямах представа къде са — на улицата, в кухнята или банята. Наложих се да мисля напрегнато и това ми поглъщаше силите. Единствено ми помагаше електрическата мрежа, и то ако бе под напрежение — тогава виждах бледа и тънка линия, едва забележима, и не бе кой знае какъв ориентир, но поне ми помагаше да разбере къде са стените.

Не успях да ги разпознавам, но можех да отгатна кой какво прави. Например кой спи, кой не спи. Не ми беше ясно къде са възрастни, къде деца, защото ги усещах по яркостта, а не по размерите и по същия начин разбирах кой е близо и кой — не.

Признавам си, провървя ми, че си поспах, докато ме докарваха насам. Всъщност провървя не е точната дума, защото съвсем нямах намерение да посещавам Итън, но поне си отспах, събрах сили и сега мога да изчакам, докато всички си легнат.

В съседната къща видях няколко души. Не разбрах веднага, кой какъв е, трима от тях яката „искриха“ и отначало си помислих, че са просто по-близо до мен, едва после съобразих, че това навярно са родителите, татенцето Лем и още някой. Накратко казано, известно време се съвещаваха и после, с изключение на татенцето, се преместиха в нашата къща. За какво бяха разговаряли, не ми стана ясно, но ги усещах изплашени и зли. И още нещо, но най-вече изплашени. Аз също се изплаших здравата и с труд се успокоих, иначе можех да убия някого без да искам. По такъв начин хем се съдържах, хем не се зареждах с „искри“ и нека те си мислят, че наистина спя. Отначало смятах, че ще се качат направо горе и веднага ще ме убият, но не стана така, те се спряха долу и само един се изкачи на втория етаж, премина през всички стаи, освен моята, събуди спящите и те слязоха на първия етаж, а после излязоха на улицата.

Това съвсем ме изплаши. Съмненията ми се изпариха — те си предпазваха хората от „искрите“ ми, когато се нахвърлят върху мен. Това, помислих си, има и добрата страна, страхуват се и правилно. Удрях силно и по-далече от тях. Освен това, те сигурно бяха разбрали, че когато върнах дъщеричката на татенцето и тя се опита да ме „напраши“, аз съумях да отразя гнева ѝ. И още нещо, те не знаеха на какво друго съм способен.

Аз също тогава не знаех. Най-после всички излязоха навън, освен онази компания на първия етаж. Край сградата също имаше хора, може би ме следяха, може просто да са били любопитни, но сметнах, че да бягам през прозореца не си струва усилията.

Някой отново тръгна по стълбите нагоре. Други на етажамаше, така че идваше за моята душа. Сам се изкачваше, но никак не ми беше приятно — всеки възрастен мъж с известно умение да борави с нож леко би се справил със задачата. Аз все още си бях недорасъл юноша, неукрепнал, поне така си представях, а освен това в приюта много-много нямаше за какво да се бием. Е, разменяхме си по някой и друг юмрук на двора, но нима това е сериозно? За миг съжалих, че вместо да седя над учебниците и да си пълня главата с неща, които бяхме пропуснали в неделното училище, по-добре щеше да е да се бях записал да изкарам курс по „кун-фу“. На мъртвия нито математиката, нито другите науки са му необходими.

Най-неприятното от всичко бе, че не го виждах. Може пък те просто да са махнали децата от къщи, та когато се разиграят, да не ме събудят. Може би искаха да ми направят добро. А този на стълбата се изкачваше да провери, дали нещата са на ред, или да донесе чисти дрехи, или кой знае какво. Аз не бях сигурен, че искат наистина да ме убият — и как тогава да го „наискря“, щом не съм уверен? Но ако пък идва с такива намерения, то разбира се, е най-добре да се справя с него, преди да стигне до мен.

Не ми оставиха време дълго да се колебая. Докато лежах и мислих, той се изкачи горе, приближи се до вратата, натисна дръжката и влезе в стаята. През това време се стараех да дишам тихо и равномерно, като истински спящ и още да не „искря“ прекалено силно. Ако само ме проверява, сега ще си тръгне.

Но той остана.

Човекът се движеше бавно и много тихо. Стараеше се да не ме събуди. И беше така уплашен, че веднага разбрах — тук не е да ме завива с одеялото или да ми пожелае лека нощ.

Поисках да изстрелям заряд „искри“, но тях ги нямаше. В случая аз не се гневях и направо бях неспособен. Никога преди не съм се опитвал да убия някого специално с умисъл, винаги се е случвало да го сторя в миг на раздразнение и когато изгубвах нервите си. А сега стремежът да бъда спокоен така ми действа, че нищо не можех да

направя. Не бях изработил нито една излишна „искра“, само около мен се разпростираше обикновената светеща сянка, а той вече бе съвсем близо и нямах време да чакам, затова просто се търкулнах от леглото. Постъпих може би глупаво, тръгнах към него и така се подложих на ножа, но нали не бях сигурен, че наистина има нож. Смятах да го блъсна или дори да го съборя на пода.

Така и стана — сблъскахме се, аз паднах, но той се задържа прав и дори успя да ме удари в гърба. Не ме заболя много, преди всичко пострада ризата ми, но ужасно се изплаших и на четири крака запълзях настрани. Нито капчица светлина не се процеждаше през прозореца и се намирахме в нещо като плътно затворен шкаф. Нито аз го виждах, нито той — мен. По-точно казано аз нещо виждах или поне чувствавах къде е, а и сам „искрих“ така силно, че и той би трябвало да ме вижда, освен ако бяха изпратили някой с изключително слаби възможности.

За мое щастие, оказа се така. Човекът просто бягаше из стаята, размахваше ножа — чувах свистенето му — и се надяваше случайно да ме прободет. Иначе просто не ме виждаше.

През цялото това време се опитвах да се ядосам и нищо не ставаше. Само с желание никога няма да се разсърдиш, освен ако си добър артист, но аз не съм такъв и няма да бъда. Ще бъда съвсем кратък, бях изплашен, „искрих“, но не бях в състояние да му изпратя импулс. И колкото повече мислех за това, толкова по-спокоен ставах.

Сякаш цял живот автоматът е висял на шията ми и понякога, ей така, случайно изпращаш в другия свят хора, на които не желаеш злото, а когато ти е наистина нужно да се защитиш с него, той засича.

Напълно престанах да се ядосвам. Седях си там на пода, очаквах скоро да ме убият и разбрах, че най-после съм се научил да се сдържам, не размахвам жилото на смъртта наляво и надясно, вече никак не ми се искаше да се самоубивам, но точно в този момент други се канеха да ме довършат. Само че нервите не им стигаха да го направят открито и бяха изпратили човек да ми пререже гърлото.

Скъпите ми родители, дете толкова години не ме бяха виждали и аз тях, също бяха на онова съвещание, където се решаваше въпросът за моя живот. По дяволите, татенцето и сега чака долу, стои си тихичко и се надява убиецът да слезе и да каже, че с мен е свършено. Дали някога

ще ме оплаква? Няма го значи детенцето ми на този свят... Лежи, Мик, във влажната земя и мир на душата ти...

И тогава се разлютих яката. Колко просто било. Не трябвало специално да се настройваш, само си помисли за нещо, което ще те ядоса. Дотогава такъв страх бях насъбрал, че „искрях“ достатъчно ярко, а сега към него се прибави и яростта и в мен се насъбра прекалено много енергия, отколкото ми бе нужна. Първият импулс получи не този с ножа, който продължаваше да обикаля стаята, огненото кълбо се стрелна през пода и попадна в скъпото ми татенце. Веднага чух вика му. Той бе усетил всичко и аз го усетих. Та нали нямах никакво намерение да го правя? Срецнахме се само преди няколко часа, но той ми бе баща, а досега заради мен бе преживял толкова много. Не исках да го убивам, повярвайте ми, ей Богу. Та това е направо диващина.

После сякаш ослепях. Помислих си, че това е импулсът отговор, но бързо схванах, че е запален полюлет в стаята. Най-после ножодържачът бе съобразил, че на светло по̀ би се справил със задачата си. За мое щастие и той бе заслепен, иначе веднага би ме пронизал. Докато премигваше, аз се изтъркалях в най-далечния ъгъл на стаята. Трябва да ви кажа, че не съм герой, но в онзи миг си помислих да го нападам.

Идеята се появи някак си сама, подсказаха ми я проводниците в стените и бягащият по тях ток. Там има електричество и онази лейди от Роанак ми бе споменала за моята „биоелектрическа система“, така че реших да опитам. Може пък нещо да се получи?

Първоначално смятах по някакъв начин да съединя жиците, да направя късо, но вътре в мен толкова електричество нямаше. Тогава защо да не се включа в мрежата и да добавя енергия към собствения си импулс, но навреме се опомних, това бе все едно да седна на електрическия стол. Може и да успееш, но ако бях сгрешил, то със сигурност умирах.

Нещичко бих могъл да направя. На масичката до леглото стоеше нощна лампа. Светкавично смъкнах абажура и го запратих в онзи тип — той си стоеше още до вратата и съобразяваше що за вик се разнесе долу. Хванах стойката и разбих крушката — полетяха искри и стъклени парчета.

Държах лампата като тояга, та той да помисли, че тъй искам да я използвам. Навярно, ако планът ми се провалеше, така щях да постъпя — с нея да се опитам да избия ножа от ръката му. Но докато убиецът ме гледаше и се готвеше да се хвърли напред, аз някак си безцелно отпуснах лампата с изпочупения край върху леглото и започнах да използвам натрупалите се „искри“. Не биваше да метна заряда в онзи тип, защото можеше, както бе с шофьора на автобуса, да умре след шест месеца от рак, но дотогава щях да предам Богу дух през многочислените дупки в иначе хубавата ми кожа.

Накратко, „заискрих“ и ги подгоних по ръката си, а после по лампата и се получи сякаш разтягах собствената си сянка. Успях! На счупения връх се натрупа силен заряд, а докато още се събираше, мислех си за татенцето Лем, който реши да ме убие, защото сметнах дъщеря му за уродлива и как ме принуди да убия баща си, въпреки че го познавах по-малко от половин ден и през цялото това време се зареждах, зареждах...

Накрая искрите започнаха да прескачат върху завивката, истински искри, които не просто чувствувах, но и виждах. След две секунди постелята пламна и аз веднага размахвах лампата, шнурът изскочи от контакта и аз я запратих по убиеца. Той инстинктивно се наведе, тогава сграбчих пламналата завивка и се хвърлих върху него. Не знаех на кого първо ще се запалят дрехите, но помислих, че ще го изненадам и той няма да успее да ме ръгне с ножа през покривалото си. Така и стана. Веднага пусна ножа и се опита да смъкне от себе си завивката, в което не успя напълно. Тогава побягна към вратата, аз подложих крак и човекът се просна на пода, като продължаваше да се сражава с нещастното покривало.

Хванах ножа и го ударих отзад, по крака. Острието се оказа наточено като бръснач, а може и да съм бил прекалено ядосан и уплашен и да съм рязнал по-силно, отколкото ми се стори, но през раната се видя бялата кост. Бликна кръв. Огънят се прехвърли на пердетата. Шансовете се увеличават, помислих си, те ще започнат да гасят пожара, а аз ще изчезна нанякъде през това време.

А още си помислих, че далеч няма да отида, ако изгоря заедно с къщата, и разбрах, че убиецът вече гори.

Това му сторих аз и го направих по същия страшен начин, както рака. Но ми беше все едно, досега бях убил толкова народ, че сега дори

не ме засегна, че иска мен да убие, и не изпитвах никаква жалост, защото на стареца Пелег не му бе по-добре. Да си призная, като че ли ми стана по-леко — сякаш се бях разплатил за смъртта на негъра, макар и двамата да ги бях убил аз. И ако ме попитате, как съм се разплатил за Пелег, като съм убил още един човек, то ще ви кажа, че в това все пак има някакъв смисъл — та нали по тяхна вина израснах в приюта, а не сред своите. Може би смисълът е в това, че този тип си заслужава смъртта, а бедният старец — не, и който я е заслужил, трябва да умре от същата страшна смърт. Не знам. Тогава не размишлявах за това. Просто чувах как вика и дори не исках да му помогна. Но и не злорадствувах и не мислех: „Гори, гори, мръсно, това си заслужил“. И в същото това време чувствувах, че не съм човек, а чудовище, както винаги досега. Подобно на филм на ужаса. Садистът убиец се търкаля по пода, гори и вика, а чудовището си стои сред огъня и нищо му няма.

Огънят дори не ме опърли. Наоколо гори, а пред мен пламъците се разтварят и отстъпват — така много са искрите от ненавист към самия себе си, че не им позволяват да се приближат. Оттогава често си мисля за това. В смисъл, че онзи учен, шведът, не всичко знае за биоелектрическите работи. Може би когато прекалено силно се разяря и започна да изпускам мощни „искри“, се получава така, че никой не може да ме убие. Може би затова някои генерали в гражданската война са яздели сред облаци куршуми, или пък един друг генерал от втората световна война? Нищо не им се е случило. И изобщо не зная. Когато реших да бягам и отворих вратата, гореше самата тя и цялата стая. Просто я отворих и излязох в коридора. Ето, сега нося превръзка на ръката си, която доказва, че нагорещен метал без вреда не мога да хващам, но иначе нито един човек не би оцелял там и не би излязъл, а на мен дори косъмче не се запали.

Не знаех има ли още някой вкъщи, но побягнах надолу. Да откривам хората по искрите ми бе неприлично и дори не се усетих да проверя. Просто слязох с окървавения нож в ръка. Оказа се, че той не е нужен, всички бяха изчезнали далеч преди да се окажа на първия етаж. Освен баща ми. Лежеше на пода в гостната, свит на четири, главата му в локва от повръщане, а задникът — в кръв, и целият се тресе, сякаш е на северния полюс. Аз наистина го бях убил, защото вътре в него сигурно не беше останало и едно здраво място. Най-вероятно дори не

ме забеляза. Но беше мой баща и дори чудовище не би оставило баща си в огъня. Поисках да го измъкна на улицата и го хванах за ръцете.

Забравил само едно — зареден бях до краен предел. Щом го докоснах, и искрите побягнаха и направо го обвиха. Никога преди подобно нещо не бях преживявал — той целият засвятка, сякаш бе част от мен и потъна в сиянието ми. Това съвсем не исках, но бях забравил, че в такова състояние не бива да го докосвам. Желаех да го спася, опитах се, а вместо това такъв заряд му треснах... Повече не издържах и завиках.

Въпреки всичко измъкнах татко на улицата. Той бе напълно отпуснат, но дори и да го бях убил, като му превърнах вътрешностите в трептящо желе, то не желаех да го оставя така в горящата къща. Мислех си за това и за още нещо, че трябва да се върна обратно в къщата, да изкача стълбата, да запламтя сам и да умра. Но както се досещате, нищо подобно не сторих. Наоколо викаха:

— Пожар! Пожар! Не се приближавайте!

Тогава реших, докато още не е късно, да изчезвам. Тялото на баща ми остана да лежи в тревата пред къщата. Стори ми се, че чух изстрели, но може би това бяха трясъците на горящите дървета — кой знае? Заобиколих къщата и затичах към пътя, а когато насреща ми попадаха хора, те се разбягваха настрани, защото и последният глупак в селото можеше да види искрите ми — до такова състояние бях стигнал.

Тичах, докато, свърши асфалтът. Нататък се виеше пращен междуселски път. Луната се забули в облаци и почти нищо не виждах наоколо. Често налетях на храсти. По едно време се спънах, паднах и преди да стана, погледнах назад. Огънят бушуваше. Гореше цялата къща и дърветата край нея. Дъжд отдавна не беше валил и дърветата бяха така сухи, че скоро няма да остане нито един здрав дом. Появи се надежда, че те, загрижени за имуществото си, няма да ме гонят.

Глупаво е, нали? Щом като бяха решили да ме убият, само защото отхвърлих дъщерята на Лем, то какво трябваше да очаквам сега, когато запалих цялото им тайно градче? Узнаят ли накъде съм побягнал, то такава потеря ще пуснат по петите ми, че направо ще ми провърви, ако ме застрелят веднага.

Да става каквото си ще, помислих си, ще тръгна направо през гората и някъде ще се скрия, но веднага се отказах, като реших, когато

видя светлини на фарове, веднага да се махна от пътя. Неочаквано пътят свърши и се оказах сред дървета и храсталаци. Върнах се назад и потърсих отклонението. Лутах се като слепец, често губех издълбаните коловози и така продължи, докато не видях да святкат фарове. Там, в градчето, горяха вече три къщи. Те явно бяха разбрали, че това е краят му, и като бяха оставили няколко души да измъкнат децата на безопасно място, бяха тръгнали да ме гонят. Поне аз бих постъпил така и дяволите да вземат рака, с всичките едновременно не бих се справил.

А аз дори не можех да намеря пътя. Когато колите им се приближат, ще бъде вече късно да бягам...

Тъкмо се наках да потъна в гората, и право пред мен, съвсем близо, светнаха фарове. От страх едва не напълних гащите. „Край — помислих, — след малко ще ти светят маслото, Мик Уингър“.

Изведнъж й чух гласа:

— Мик, идиот такъв, защо седиш още там на светлото? Идвай бързо насам.

Това бе тя, лейдито от Роанак. Тогава така и не успях да я видя, но познах гласа й, стегнах се и затичах към колата. В действителност пътят не свършваше тук, а само се отклоняваше встрани.

Скочих на вратата — така и не разбрах що за марка беше тази кола, може би „Блейзър“, с четири водещи колела, но тя се оказа затворена. Тя завика да се качвам по-бързо, аз виках, че не мога да отворя, но накрая вратата се разтвори и успях да се изкатеря вътре. Тя даде заден ход, обърна така рязко, че преди да затворя вратата, едва не паднах навън, а тя вече ми казва:

— Слагай коланите!

— Ти следи ли ме? — попитах аз.

— Не, просто си правя екскурзия за опознаване на местността. Дявол да те вземе, слагай по-бързо тези проклети колани.

Най-после се вързах и погледнах назад. На миля след нас пет-шест фара осветяваха гората и полето.

— Отдавна търсихме това място — продължи тя. — Предполагахме, че обитават окръг Рокенхейм. Здравата сме сгрешили.

— Сега къде сме?

— Окръг Айлъманс.

Точно тогава сякаш се разтърсих:

— Да върви всичко по дяволите! Аз убих баща си!

— Мик, само не ми се сърди, не се ядосвай. Извинявай. Успокой се. — Изглежда за нищо друго не можеше сега да мисли, само да не се ядосам и да не я убия случайно. Но трудно ми е да я съдя, защото този път да се справя със себе си се оказа трудна работа.

Ако не бях се сдържал, веднага щях да я убия. А и ръката ми ме заболя поради нагорещената дръжка и болеше все по-силно и по-силно.

Тя умееше да кара кола.

На по-острите завои ѝ се налагаше да натиска яко спирачката, гумите се плъзгаха по настилката, занасяхме се така настрани, че всеки път виждах приближаващата се катастрофа, но ни се разминаваше и продължавахме да летим по-нататък.

Просто не ми останаха сили да преживявам. Затворих плътно очи и се опитах да се успокоя, но отново видях татко да лежи окървавен на земята и въпреки че го ненавиждах още от първия поглед, ми стана неприятно — нали ми беше баща. И другият — онзи който изгоря в стаята — тогава съвсем не ме трогна, а сега, в колата, се изплаших, ядосах се и се намразих още повече отпреди. Едва се сдържах, но искрите не можех да изстрелям и много ми се искаше да умра. Сетне загрях, че бандата, която ни преследваше, е буквално по петите ни и дори ги усещам. По-точно работата бе не в близостта им, колкото в това, че бяха разярени и от тях се сипеха „искри“, както никога преди. Тогава се реших: щом са близко, мога да се разреда — и метнах целия си заряд. Не зная уцелих ли някого, но поне го направих тъй, че жената до мен не пострада.

Скоро под колелата се появи асфалт и едва тук разбрах какво представлява наистина бързо и бясно каране, онова досега бе просто едно пълзене по земната повърхност. Тя бе настъпила до дупка педала на газта, вглеждаше се в завоя и щом излезеше от него, веднага изключваше фаровете — направо да полудееш от страх, но си имаше смисъл. Те ни преследваха по светлината и така за известно време ни изгубваха от погледа си. Освен това, не знаейки точно къде е завоят, те биха могли да излетят извън шосето или най-малкото да се забавят. Ние, разбира се, също... но тя явно добре преценяваше как да постъпва.

По едно време излязохме на прав участък с кръстовище. Помислих, че ще завие, но тя продължи направо в непрогледния мрак.

Започнах да си представям как се размазваме при някой удар, но в този миг жената отпусна педала на газта, натисна спирачките, подаде ръка през прозорчето и замига с едно фенерче.

Скоростта ни бе още достатъчно висока, но кратката светлина бе достатъчна да видим, че следващият завой е по-далеч, отколкото си мислих. Тя отново наду мотора и без да забавя ход, мина следващия завой, после по-следващия и всеки път мигаше с фенерчето и едва след третия завой отново включи фаровете.

Веднага погледнах има ли някой след нас.

— Изгубиха ни!

— Ти по-добре знаеш.

Протегнах назад полето си и се опитах да разбера къде са преследвачите ни. Едва ги усетих, въпреки че бяха силно заредени.

— Те се движат по различни пътища.

— Следователно някои от тях са ни изгубили — каза тя, — но не всички. Нали разбираш, те лесно няма да се откажат.

— Напълно го разбирам.

— Ти си първата им награда.

— А ти си дъщерята на Исаав.

— По дяволите! Аз съм прапраправнучка на преподобния Джейкъб Джой, първия човек, който успял да открие в себе си биоелектрически способности. Това е все едно и също да си висок и силен и следователно можеш добре да играеш баскетбол. Просто природен талант и нищо друго в повече. Той се побъркал от различни мисли и идеи за „богоизбрания народ“, заел се с кръвосмешение в семейството и... те си останали само най-обикновени убийци.

— А по-нататък?

— Ти не си виновен. Никой на нищо не те е научил. И аз в нищо не те обвинявам.

Но работата е там, че аз се обвинявах!

— Те са просто тъмни и неграмотни хора — продължи тя. — На дядо ми дотегнало да чете библията и да убива чиновниците от държавните ведомства, които им пречели, поискал да разбере, какви сме ние и защо сме такива. А освен това не искал да се ожени за момичето, което му избрали, защото, представи си само, той не бил достатъчно „прашен“. Трябвало да се крие. Търсили го, преследвали го, опитвали се да го убият, но той успявал да се спасява и да избягва.

После се оженил. Следвал медицина. Възпитал в децата си убеждението, че непременно трябва да разберат тази сила. Та тя е като в старите приказки за вещиците, които, щом се разсърдят, викат злите сили и ги насочват към човека. Може би роднините ни дори не знаят как се прави това. Примамва ги това, че къде по-добре, къде по-зле, всички го правят. Хората на Чичо Лем са по-напред, защото при тях се провежда целенасочена селекция. Ние трябва да ги спрем, разбираш ли това? Трябва да им попречим напълно да овладеят способностите си. Защото сега знаем повече за тях. Тук всичко е свързано с методите на самолечение. В Швеция вече са пробвали да лекуват рак с помощта на променлив ток. Рак, разбираш ли? Правата противоположност на това, което си правил ти. Но принципът остава същият. Ако хората на Чичо Лем се бяха научили да управляват способностите си, то те биха могли да станат не убийци, а лекари. Може би това не трябва да се прави със злоба, а с любов?

— А малките момиченца в приютите също ли убивахте с любов — попитах аз.

Тя не отговори нищо и продължи да гони колата с пълна скорост.

— По дяволите! — каза след известно време. — Започна да вали дъжд.

Асфалтът се измокри и ние намалихме малко скоростта. Погледнах назад — отново засвяткаха фарове. Наистина бяха далече, но нали ги видях.

— Те ни настигат.

— По този път не мога да карам по-бързо.

— Дъждът и тях ще забави.

— При моя късмет — едва ли.

— Пожарът, там в градчето, сигурно ще угасне.

— Това вече няма никакво значение. Те ще се преместят на ново място. Ти си с нас и те знаят, че сме ги засекли.

Аз се заизвинявах, че съм им причинил толкова неприятности, а тя ми каза:

— Ние не биваше да те оставим да загинеш. Аз трябваше да се опитам да те спася.

— Защо? — запитах аз. — Защо ви е нужно това?

— Както искаш, мога и да ти кажа. Ако бе решил да останеш с тях, трябваше да те убия.

— Знаеш ли, ти направо приличаш на богинята на милосърдието. — Сетне се замислих за известно време. — И въобще, с какво си по-добра от тях? Ти също, както те, искаш да имаш дете от мен. Нужен съм ви за разплод — като породист бик.

— Ако беше само това — каза тя, — нещата щяха да свършат още там, на хълма. По точно казано, ти сам щеше да ги свършиш. Въобще, би следвало да те заставя, ако беше решил да останеш с тях, единствената ни надежда бе твоето дете, което да възпитаем като добър човек. Но се оказа, че и ти си добър, така че смисъл да те убиваме нямаше. Сега можем да те изучим и да узнаем много нови неща — ти си най-силният от притежаващите този дар.

Всичко това ми го каза направо.

— Ами — казвам — не ви ли хрумна, че аз може да не искам да ме изучавате?

— Може и да искаш — отговори тя, — може и да не искаш, това сега няма никакво значение.

И в този миг по нас започнаха да стрелят. Дъждът продължаваше да се лее, но те се бяха приближили толкова, че можеха да ни улучат и пробваха не съвсем зле, първият куршум проби задното стъкло, свирна между нас и остави след себе си дупка в предното. По него пробягнаха пукнатини — стана трудно да се гледа пътя и трябваше да намалим скоростта, а те още повече ни доближиха.

Но само след няколко секунди взехме още един завой и в светлината на фаровете ни видях как пред нас от някакви коли изскачат хора с пушки.

— Най-после — каза тя.

Аз разбрах, че това са хора от нейната компания и ние почти сме спасени. Но нещо ни попадна под колелата или тя за миг се отвлече от нещо, защото през предното стъкло почти нищо не се виждаше, и колата ни се поднесе. Плъзнахме се, излетяхме от пътя и се обърнахме поне пет пъти, като при забавени снимки, търкаляме се и вратите се разтварят, стъклата стават на парчета, на ситни парчета, а ние висим на коланите и мълчим, а аз си мърморя:

— О, боже! О, боже! О...

Най-после се удряме в нещо, спираме с огромно ускорение и трясък и всичко затихва.

Аз чувам как наблизо ромоли вода и си представям, че това навярно е ручейче и мога да се умия в него. Но не е никакъв ручей. Изтича бензинът от резервоара. После, някъде далеко, на пътя прогърмяват изстрели. Не знам кой в кого стреля, но разбирам, че ако победят онези, те ще ни изпържат в горящ бензин и това ще бъде за тях най-нежното нещо, което биха желали да направят с нас.

Лесно се измъкнах от купето, вратите бяха излетели някъде надалеч, така че не се наложи да се провирам през прозореца. Колата бе застанала на лявата си страна и понеже бе плътно притисната към земята, се навеждам и казвам:

— Ще трябва да излезеш оттук.

Умът ми стигна да се хвана за тавана, когато откопчавах колана, после я задърпах, оказах се отново навън, седнах на стъпалото и подадох ръка, така да ѝ помогна да излезе.

Но тя не помръдна. Завиках ѝ. Не отговори. Помислих, че е загинала, но тогава забелязах „искрите“. Странно, казах си, че по-рано не съм ги видял, но изглежда просто не съм се настройвал. Затова пък сега, макар и едва да просветваше, веднага ги забелязах — слабо светене, но „искрите“ се движеха бързо-бързо, сякаш сама се опитваше да се излекува.

Резервоарът продължаваше да бълбука и наоколо вонеше на бензин. На пътя продължаваха да стрелят. Бях виждал достатъчно катастрофи по киното и знаех — дори и никой да не ни запали, колата може да пламне. Не ми се искаше да остана близо и същевременно не ми се искаше тя да остане вътре. Но не си представях как ще се спусна долу при нея и как ще я измъкна навън. Наистина не съм слаб, но не съм и мистър Вселена.

Стори ми се, че прекарах цяла минута в размисъл, преди да разбера, че не е задължително да я дърпам от моята врата, с по-голям успех мога да го сторя и отпред, защото предното стъкло го нямаше, а и таванът се бе изкривил съвсем малко. Скочих от колата. Дъждът бе спрял. Почвата бе мокра и се хлъзгаше. Впрочем не зная, може да бе и от изтеклия бензин. Заобиколих колата, разчистих с крак остатъците на стъклото и се напъхах до кръста вътре. Протегнах се, разкопчах колана и като я хванах под мишниците, я затеглих, но кормилото пречеше да измъкна краката ѝ. Изглеждаше, така щях да дърпам вечно. Изобщо — ужас. Непрекъснато чаках да задиша, но тя не си поемаше дъх. Стана

ми страшно и обидно. Аз толкова много си бях мислил, че тя трябва да живее, че ми е спасила живота, а сега ще загине. В края на краищата успях да я откъсна от волана и я помъкнах колкото се може по-далече. Колата така и не се запали, но кой да знае, че тъй ще стане. В този миг не мислех за нищо друго — само за нея. Тя лежеше на тревата, цялата отпусната, без да диша, шията ѝ като гъвкаво въже се извива на където си иска, аз я държа и плача, зъл и изплашен. Загърнах и двамата ни с „искрите“, сякаш сме един човек, напълно я закрих, плача и нареждам:

— Живей! Живей!...

Дори името ѝ не мога да произнеса, защото и досега не го зная. Тресе ме като в треска, и нея също, но изведнъж задиша и тъничко захленчи, сякаш си настъпил малко кутре по опашката, а „искрите“ течаха ли, течаха и се чувствувах така, като че са ме изстискали напълно и като са си свършили работата, са ме захвърлили настрана — една непотребна вещ. Повече нищо не помня. Само сега, като се събудих тук...

— На какво ти заприлича? Какво направи с нея?

— Нещо като... Когато я покрих с лъчението ми, сякаш взех в себе си това, което би трябвало да прави нейният собствен организъм. Аз сякаш я лекувах. Може би в мен възникна тази идея, защото тя ми говори за това по пътя в колата, но когато я измъкнах, въобще не дишаше, а после изведнъж започна. Трябва да знам излекувал ли съм я, или не. Защото, ако съм я излекувал, то тогава може би и баща си не съм убил. Преди да го измъкна от къщи, беше почти същият — най-малкото приличаше.

Но аз вече говоря много дълго, а вие още нищо не сте ми казали. Дори ако ме смятате за убиец и възнамерявате да свършите с мен, поне за нея ми кажете нещичко. Жива ли е?

— Да.

— Тогава, защо не я усещам? Защо не е сред вас?

— Тя бе подложена на тежка операция и не може да присъствува.

— Аз помогнах ли ѝ, или не? Трябва да ми кажете. Защото, ако не съм успял, то се надявам, че ще проваля вашите опити и вие ще ме убиете. Няма смисъл да живея, ако умея само да убивам.

— Ти ѝ помогна, Мик. Последният куршум попадна в главата ѝ. Затова излетяхте от пътя.

— Почти нямаше никаква кръв...

— Просто не си видял в тъмнината. Ръцете ти и дрехите ти бяха изцяло изцапани с кръв. Но това сега няма никакво значение. Извлякоха куршума от главата ѝ. Доколкото лекарите преценяват, мозъкът ѝ не е повреден. Въпреки че това е удивително. Тя би трябвало да умре.

— Значи аз все пак съм ѝ помогнал.

— Да. Но не разбираме как. Нали сам знаеш, има прекалено много истории за изцеление. Самовнушение, мануална терапия. Може би и ти си направил нещо подобно, като си я закрил с полето си. Ние не знаем още много неща. Така и не разбираме защо съвсем миниатюрните сигнали в биоелектрическата система могат да влияят на някого на стотици мили отгук, но те те повикаха и ти се отзова. Мик, трябва да те изучим. Досега не сме имали друг обект с такива силни способности. И може би всички тези изцеления, споменати в Новия Завет...

— Не искам да слушам за никакви завети. Достатъчно ми проглуши ушите татенцето Лем.

— Ще ни помогнеш ли, Мик?

— По какъв начин?

— Ще ни позволиш ли да те изучаваме?

— Правете каквото искате.

— Не е възможно, изучаването на само едната ти способност да лекуваш няма да бъде достатъчно.

— Не смятам никого да убивам за вашите опити. Ако ме заставите, знайте, първо ще убивам вас и тогава вие ще ме ликвидирате — просто да се спасите, нали разбирате?

— Успокой се, Мик. Не започвай да се ядосваш. Имаме предостатъчно време да обмислим всичко. Ние се радваме, че ти не искаш никого да убиваш. Ако ти доставяше удоволствие или не бе се научил да се сдържаш, то едва ли би достигнал до седемнадесет години. Така е, ние сме учени, по-точно, опитваме се да разберем това явление и така да го изучим, че да добием правото да се наричаме учени. Но преди всичко ние сме хора, води се война и в нея децата като теб са вид оръжие. Ако някога сполучат да създадат подобен на теб човек, той може да ни открие и да ни унищожи.

— Прави сте. Татко Лем така и казваше, но не си спомням дали съм споменавал. Той казваше: деца на Израел, трябва да убиете всички

мъже и жени и деца в Ханаан, за да очистите земята за децата Божии.

— Така, така, за това нашата част от семейството се отдели. Ние решихме, че унищожаването на човечеството и заменянето му с шайка убийци и обезумели религиозни фанатици не ни привлича. През последните двадесет години не им се удаде да родят някой като тебе, защото убивахме всички деца, притежаващи силни способности — тези, които те се бояха сами да отглеждат и предоставяха на приютите.

— Освен мен.

— Това е война, Мик. Ние не обичаме да убиваме деца. Но това е все едно да бомбардираш град, където враговете ти изготвят тайно оръжие. Животът на няколко деца... Е, не бива да те лъжа. Затова между нас едва не настана разкол. Да те оставим жив бе много рисковано. Аз всеки път гласувах против. И даже няма да ти искам да ми простиш, Мик. Сега ти знаеш какво представляват нашите врагове и сам реши да се махнеш от тях. Аз се радвам, че се оказах малцинство. Но би могло да стане всичко...

— Сега те няма да изпращат деца в приютите. Поне за това ще им стигне умът.

— Но сега имаме тебе. Ти ще ни научиш, как да блокираме влиянието им. Или да лекуваме хората, които ще пострадат от децата им. Или да откриваме „искрите“, както ги наричаш, от разстояние. Сега всичко това е възможно. Но след време, в бъдещето, може да се окаже, че ти ще бъдеш нашето единствено оръжие.

— Не искам това.

— Напълно те разбирам.

— И вие сте искали да ме убиете?

— Просто исках да защитя хората от тебе. Така ми се струваше по-надеждно. И дяволски се радвам, Мик, че стана съвсем друго.

— Не зная да ви вярвам или не, мистър Кайзър. Прекалено ловко умеете да се прикривате. А аз си мислех, че вие се отнасяте добре с мен, защото просто сте добър стар човек.

— Така си е, Мик. Той действително е славен старец и ловък преструвач. Човек, който те следи, трябва да притежава и двете качества.

— Но сега с това е свършено?

— С кое трябва да е свършено?

— Повече нямате намерение да ме убивате?

— Всичко зависи от тебе, Мик. Ако някога започнеш да се ядосваш и да убиваш хора, които нямат никакво отношение към тази война...

— Няма да започна!

— Запомни, Мик! Случи ли се, винаги ще те достигнем!

— Мога ли да я видя?

— Коя?

— Тази лейди от Роанак! И най-после кажете ми как я наричат?

— Добре. Сега ще тръгнем. Тя сама ще ти каже.

БЕРТРАМ ЧАНДЛЪР УБИЕЦЪТ НА ВЕЛИКАНИ

Шрик трябваше да умре още преди детските му очи да разгледат този свят. Той беше обречен, но неговата майка Уини беше решила — това дете ще живее! Откакто стана жена на Скрийр, бе раждала три пъти и старият, побелял Стерет, Съдията на Новородените, три пъти определяше децата ѝ като Неистински.

Тя не възразяваше против закона, докато не засягаше нея самата или децата ѝ. Както всички членове на племето, така и Уини с удоволствие си похапваше от свежото и вкусно месо, което си разпределяха след ритуалното убийство на Неистинските. Но когато жертва е плодът на собствената ѝ утроба, всичко ставаше съвсем друго.

В пещерата беше тихо. Уини очакваше завръщането на господаря си. Чуваше се само забързаното ѝ дишане и рядкото проплакване на бебето. Дори и тези звуци се поглъщаха и заглушаваха от меките гъбести стени и сводове на пещерата.

Доста преди Скрийр да влезе, тя усети приближаването му и като предугади първия въпрос, тихо каза:

— Едно е. Момче.

— Момче? — Скрийр изрази одобрение, което бързо се смени със съмнение. — А то не е...

— Да.

Мъжът повдигна дребното топло телце. В пещерата бе почти тъмно, но той, както и всички от расата му бяха свикнали с липсата на светлина. Пръстите му съобщиха това, което искаше да знае. Детето беше без косми по тялото си, а краката му бяха прекалено прави. И което бе най-лошото, черепът му беше прекалено изпъкнал.

— Скрийр! — с тревога запита Уини. — Смяташ ли?...

— Няма съмнение, че Стерет ще го признае за Неистински.

— Но...

— Няма никаква надежда.

Уини усети, как мъжът ѝ се сгърчи, и чу тихото копринено шумолене на козината му.

— Погледни, каква глава има само! — продължи той. — Прилича на великаните.

Майката въздъхна. Тежко ѝ беше, но добре знаеше Закона. Но въпреки това... Раждаше за четвърти път и тя може би никога няма да узнае какво значи да гледаш и да чакаш със смесеното чувство на страх и гордост как децата ти заедно с други юноши предприемат поход из територията на Великаните и се връщат с плячка от огромната Пещера-с-храна, или от Местата-с-зелено-растящите, или с парченца скъпоценни метали от Местата-на-живота-който-не-е-живот.

Тя се хвана като удавник за сламката.

— Ти казваш, че главата му е като на великан? А не може ли да предположим, че и те са Неистински? Аз съм чувала да се говори нещо подобно...

— И какво от това, дори да е вярно?

— Само това... Представи си, че изведнъж израсне голям като великан? Или пък сам е великан? Тогава той ще може да се сражава с другите великани за нас, за нашия народ. И ако...

— И ако Стерет му позволи да живее, това искаш да кажеш, нали? — мъжът ѝ издаде къс и неприятен звук, напомнящ нещо като смях. — Не, Уини! Той ще трябва да умре! Ние отдавна не сме си похапвали...

— Но то е...

— Замълчи. Нима и ти искаш да нахраниш с месото си Племето? Ами ако изведнъж поискам да си намеря жена, която да ми ражда здрави деца, а не такива уроди?

* * *

Мястото на събранията беше почти пусто, когато там влязоха Скрийр и Уини. Тя здраво стискаше до гърдите си Шрик. Там чакаха още две двойки с новородените си. Една от майките държеше две деца, които изглеждаха напълно нормални. Другата имаше три, едно от които носеше мъжът ѝ.

Уини позна Тееза и съчувствено ѝ се усмихна, когато видя, че детето в ръцете на мъжа ѝ сигурно ще бъде осъдено от Стерет. Но това дете бе още по-отвратително от тези, които тя бе раждала — от рамената му излизаха шест ръце, дълги и прави.

Скрийр се приближи към мъжа без дете и го запита:

— Отдавна ли чакате?

— Много удари на сърцето. Ние...

Стражът край вратата, който наблюдаваше Външния свят, изсъска:

— Тихо! Идва Великан!

Майките здраво притиснаха децата към себе си и козината им се надигна в суеверен ужас. Те знаеха, че са в относителна безопасност, защото Великаните не притежаваха такъв тънък слух, че да доловят слабото писукане на новородените, но защо трябва за пореден път да се изкушава съдбата? Не само размерите ги заставяха да се боят от Великаните: по-страшни бяха свръхестествените сили, които те владееха. Храната-която-убива бе погубила много членове на племето, също както и дяволските хитроумни приспособления, които убиваха и осакатяваха доста от Хората, достатъчно глупави да се докоснат до ароматната примамка, поставена върху малка платформа. Но имаше и такива, които твърдяха, че подобен риск понякога си заслужава, защото жълтите зърна от чувалите в Пещерата-с-храна бяха опитани и определени като много вкусни.

— Великанът си отиде!

Преди събралите се да продължат разговора си, от пещерата си излезе Стерет. В дясната си ръка носеше символа на властта — права пръчка от твърд и едновременно гъвкав материал (от такъв материал беше направена преградата между териториите на Хората и Великаните), на чийто край блестеше остър метален връх.

Стерет бе много стар.

Тези, които сега имаха внуци, помнеха, че за него им бяха разказвали още техните деди. Той бе отбивал честите атаки на няколко поколения млади мъже, жадуващи за неговата власт на Вожд и порядко на недоволни родители от решенията му като Съдия на Новородените. От последните не се страхуваше, когато ставаха такива инциденти, племето се обединяваше в едно и разкъсваше непослушниците на парчета.

След Вожда пристъпваше личната му охрана, а след нея, използвайки от многочислените си пещери, ги следваше цялото останало племе. Не трябваше да ги викат. Те знаеха!

* * *

Вождът, без да бърза, пълен с достойнство и увереност, зае мястото си в центъра. Тълпата сама се отдръпна и пушна вътре родителите с децата. Уини се разтрепера, като забеляза как горящите им от нетърпение очи се спряха върху отвратителното голо тяло на Шрик и на уродливия му череп. Тя вече знаеше каква ще бъде присъдата, но се надяваше, че първи ще съдят другите деца и така ще отсрочи смъртта на собственото си с няколко удара на сърцето. Надяваше се...

— Уини, донеси детето при мен да го видя и да реша! Уини!!

Вождът протегна яките си ръце и изтръгна детето от съпротивляващата се майка. Малките му, вдлъбнати навътре очички пробляснаха при мисълта за вкусната глътка кръв, на която скоро ще се наслади. И въпреки това той не искаше да ускори нито за миг процедурата — нека Уини по-дълго се помъчи. Ами ако успее да я провокира?...

— Ти ни оскърби — бавно произнесе той, — като донасяш четвърто поред *такова!* — и повдигна на протегнатите си ръце пицциния Шрик. — Погледнете, о, хора, какво е донесла Уини на моя съд!

— Той има глава на великан — започна с разтреперан глас Уини.
— Може би...

— ...Баща му е някой Великан?!

Сводовете на пещерата се разтресоха от дружния писклив смях.

— Не! Но както съм слушала, Великаните също не са Истински и...

— Кой ти каза това нещо?

— Стрелата.

— Да, премъдрата Стрела... която е толкова мъдра, че се храни само с храна-която-убива!

И отново в тълпата премина злобен смях.

Стерет пусна Шрик и с дясната ръка хвана копието си. Лицето му се изкриви от предчувствие за вкуса на горещата кръв, която сега ще заизхвърча от гърлото на Неистинския. Уини записка. С една ръка хвана детето, с другата се вкопчи в копието. Вождът беше стар, а притежаването на властта в продължение на няколко поколения го бе направило безгрижен. Но въпреки това успя да се отклони от удара на жената, като пусна копието. Нямаше нужда да заповядва — Хората на Племето сами започнаха да обкръжават бунтовничката.

Изплашена до смърт от постъпката си, Уини знаеше, че пощада няма да има. И все пак животът е по-сладък от смъртта. Като се оттласна от сивия под, тя скочи и успя да се добере до вратата, зад която струеше светлината на Вътрешния свят.

Тя би могла колкото си иска да задържи съплеменниците си край вратата, но наоколо бе страната на Великаните. Спря се нерешително, като се държеше с една ръка за вратата. В отвора се мярна някакво лице. Тя замахна с копието и лицето изчезна, облято в кръв. Едва покъсно разбра, че това е бил Скрийр.

Отвсякъде биеше ярка светлина и заедно с огромните празни пространства направо я ужасяваха. Тя бе свикнала да живее в теснотата на пещерите и тунелите. Сега се чувствуваше като гола и съвършено беззащитна.

И тогава стана това, от което така се боеше.

* * *

Приближаваха се двама Великани. Тя чу дишането им и ниския и неприятен тембър на гласовете им. Те не я видяха, тя бе уверена в това, но когато минаха покрай нея!... Отворената врата и сигурната смърт ѝ се сториха далеч по-привлекателни от ужаса на неизвестното. Ако ставаше дума само за нейния живот, то тя вероятно би се върнала да посрещне гнева на вожда, на мъжа си, на племето, но... с нея бе и Шрик, последното ѝ дете...

Започна да се бори с неудържимата паника. Застави се да разсъждава хладнокръвно. Ако се поддаде на инстинкта и побегне, приближаващите се великани ще я забележат. Единствената ѝ надежда бе пълната неподвижност. Скрийр и другите мъже, участващи в

набезите за плячка, бяха ѝ казвали, че те са безгрижни поради размерите си и рядко забелязват Хората, ако те сами не се издадат.

Великаните бяха съвсем близко.

Бавно и внимателно извърна глава. Сега можеше да ги вижда. Две огромни фигури величествено плаваха във въздуха. Те не я забелязаха и тя знаеше, че няма да я забележат, ако не направи някое рязко движение. И все пак беше ѝ много трудно да се бори с желанието да се хвърли обратно през вратата, където я чакаше сигурна смърт от разяреното племе. Още по-трудно ѝ беше да надмогне и другото желание — да пусне вратата и да бяга където ѝ видят очите! — и да вика от ужас и отчаяние.

Но тя се сдържа и Великаните преминаха край нея.

Глухото боботене на гласовете им замря някъде в далечината. Острата неприятна миризма изчезна. Уини повдигна отново глава. В обърканото, изпълнено с ужас кълбо от мисли тя съумя да намери единственото правилно решение — едничката ѝ надежда да оцелее, колкото и жалка да изглеждаше, се криеше във възможността да върви след Великаните. Нямахше повече време за губене, чуваше виковете зад вратата, където бяха усетили, че Великаните си бяха отишли. Тя пусна вратата и бавно се издигна нагоре.

* * *

Когато главата ѝ се натъкна на нещо твърдо, Уини неволно извика. Веднага се сви на четири, прикри с тялото си Шрик и зачака страшния удар. Същевременно не изпускате копието от ръцете си. Сърцето ѝ протуптя мъчително няколко пъти. Но нищо не се случи. Налягането на темето ѝ нито нарастваше, нито намаляваше.

Тя неуверено отвори очи.

Намираше се в права шахта (или тръба) и в двете посоки погледът ѝ не достигаше края. Широчината бе малко повече от тялото ѝ. А материалът на стените ѝ се стори познат — приличаше на вървите, които жените изпридаха от влакна, взимани от Местата-на-зеленорастящите, но много по-тънки. Преди Хората мислили, че това са космите на великаните, но после един разузнавач видял как те го

изготвят. Разказът му бе толкова невероятен, че всички изведнъж му повярвали.

Шахтата бе обкръжена от три страни с пустото, напълнена със светлина, толкова страшна за жителите на пещерите. Четвъртата бе плоска блестяща повърхност. Уини откри, че може да се промъкне през нея. Когато гледаше напред и се опираше в удобната твърдина на стените, се чувствуваше добре, но щом отклоняваше поглед, веднага ѝ ставаше страшно и започваше да ѝ се върти свят. Но тя бързо се научи да не поглежда настрани.

Трудно можеше да се определи дали пътешествието ѝ беше дълго в свят, където времето нямаше никакво значение. Два пъти се спря и нахрани бебето — страхуваше се, че то от глад може да заплаче и да я издаде на Великаните или на някакви Хора. Впрочем едва ли някой от Племето ѝ би се осмелил да я последва тука. По едно време усети, че шахтата вибрира, и веднага се вцепи в меката ѝ повърхност, обзета от безумен ужас. Край нея с голяма скорост премина Великан и ако случайно я беше забелязал, то... Дълго се вслушва в биенето на сърцето си, преди да се съвземе.

Струваше ѝ се, че пропълзва през местата, за които бяха говорили мъжете. Можеше и да е така — но дори и най-любопитните от Хората не се осмеляваха да се промъкват толкова далеч във Вътрешния свят. Дори светът на Хората с тунелите и пещерите, познати още от детството ѝ, беше малко изследван.

Започна да я мъчи силен глад и жажда, когато най-сетне дългата тръба я изведе в едно място, където с прималяваща яснота усети миризма на храна. Тя спря и се огледа. Но и тук, както и навсякъде наоколо, светлината бе прекалено ярка за несвикналите ѝ очи. Тя смътно различаваше някакви огромни предмети, чието предназначение бе за нея пълна загадка. Нямаше нито Великани, нито нещо движещо се.

Внимателно се отдръпна настрана от блестящата повърхност, а главата ѝ, насочвайки чувствителните ноздри, се извърна надясно и после наляво. Ярката светлина я объркваше и тя затвори очи. Носът ѝ сам намери източника на вкусния аромат и посочи вярната посока.

Стана ѝ страшно да се раздели с тръбата, но гладът се оказа посилен. Ориентира се и скочи. Свободната ѝ ръка се хвана за някаква издатина, но едва не се пусна, когато усети, че тя се извива. Пред нея

се появи разширяваща се цепнатина, в дълбочината на която видя прохладна и приветлива тъмнина. Уини мълниеносно се шмугна вътре, колкото се може по-далеч от заслепяващата светлина на Вътрешния свят. По-късно тя съобрази, че това е било врата, като тази, която съплеменниците ѝ пробиваха в Преградата, но с огромни размери. Впрочем сега нищо друго нямаше значение, освен прохладната и освежаваща тъмнина.

После се огледа. През притворената врата проникваше достатъчно светлина и тя се убеди, че се намира в пещера. Наистина тази пещера притежаваше странна форма — стените, подът и таванът бяха съвършено плоски и гладки. В далечния край, всяко поставено в отделно гнездо, лежах огромни проблясващи кълбета и излъчваха засищаща, ароматна миризма на храна, която едва не я накара да полудее.

Въпреки това Уини не избърза, защото познаваше тази миризма. Така миришеха парчетата храна, която мъжете открадваха от платформите, убийци на Великаните. Може би и тук беше заложен капан? Тя напрегна паметта си и се постара да обедини в едно разпокъсаните описания на тези устройства и реши, че това не е платформа, а най-вероятно Пещера-с-храна. Като постави Шрик до копието на Старет, се насочи към най-близкото кълбо.

Отначало се опита да го извади от гнездото му, но бързо съобрази, че нещо го държи. Впрочем беше ѝ все едно. Скочи върху кълбото и заби зъби в обвивката му. Под нея сърцевината се оказа мека и сладка, със слаб кисел сок. Няколко пъти Скрийр бе обещавал да донесе такава храна, но не изпълни обещанието си. А сега тя имаше цяла пещера от тази вкуснотия.

Като се наяде до насита, се върна обратно при гръмогласно жалващия се на съдбата Шрик. Той си беше играл с копието и бе успял да се убоде... Но тя хвана не сина си, а копието и рязко се обърна, защото зад гърба ѝ нечий глас достатъчно отчетливо, но със странна интонация произнесе:

— Коя си ти? Какво търсиш в нашата страна?

* * *

Това бе мъж от Хората. Беше без оръжие, иначе нямаше да задава въпроси. Уини разбра, че направи ли и най-малката грешка, и непознатият чужденец ще се нахвърли върху нея.

— Аз съм Уини — каза тя — от племето на Стерет.

— От племето на Стерет ли? Та нали всички пътища минават през страната Сеси?

— Аз минах през Вътрешния свят. Кой си ти?

— Тека от Хората на Скаро. Ти си шпионка.

— И затова ли съм помъкнала сина си със себе си?

Тека погледна Шрик.

— Виждам — каза той накрая, — че не е Истински. Но как премина през страната Сеси?

— Не съм била в нея. Минах през Вътрешния свят.

Беше ясно, че мъжът не ѝ вярва на нито една дума.

— Ти трябва да дойдеш с мен — каза той. — Скаро ще реши.

— И какво ще стане, ако дойда?

— Неистинският ще умре. За тебе... не зная. Но в нашето племе и така има много жени.

— Това значи, че няма да дойда — Уини насочи напред копието и острието му проблясна студено и мъртво. Тя никога не би разговаряла така с мъж от племето си, но бе отрасла с твърдата увереност, че дори жена от племето на Стерет е по-силна от всеки мъж на друго племе.

— Тук ще те открият Великаните — в гласа на Тека прозвуча неувереност. — Имаш хубаво копие — добави той.

— Така е — съгласи се тя, — принадлежеше на Стерет. С него раних мъжа си и той сигурно е умрял.

Тека я погледна с уважение. Ако казва истината, трябва да е внимателен.

— Ще ми го дадеш ли?

Уини се разсмя презрително. Намеренията му бяха очевидни.

— Добре де, може и по друг начин. Слушай. Не много отдавна в племето ни няколко жени... цели две ръце жени... родиха Неистински и нападнаха Съдията на Новородените. Те избягаха по тунелите и сега живеят близо до Мястото-на-малките-огънчета. Скаро още не е тръгнал срещу тях на поход. Не зная защо, но в това място винаги се намира Великан. Вождът ни се страхува, че шумът от битката ще издаде на Великаните нашето присъствие зад Преградата.

— Ще ме заведеш ли там?

— Ако ми дадеш копието.

Уини промълча няколко удара на сърцето. Докато Тека върви напред, тя е в безопасност, но щом се озоват в онова място...

— Ще дойда с тебе — реши се тя.

— Добре. Но аз искам да се убедя, че копието е наистина хубаво. Подай ми да го разгледам...

— Не! — отсече Уини. — Първо ме заведи! А копието... Виж! — и тя замахна. Накрайникът няколко пъти разсече въздуха със свистене.

Тека остана доволен. Изглежда Скарро нямаше дълго да бъде Вожд.

— Първо — каза той — ми помогни да преместя в нашия тунел това, което остана от Кълбото-което-е-добро-за-ядене. После аз трябва да затворя вратата, иначе ще дойде някой Великан.

Те заедно измъкнаха Кълбото и го разкъсаха на парчета. В едно от пустите гнезда имаше врата. Напъхаха там ароматния си товар. През цялото време Уини зорко следеше Тека. Вървейки назад, тя първа влезе в тунела, като здраво притискаше до себе си Шрик и държеше копието готово. По следите ѝ влезе Тека и плътно затвори вратата, така че дори цепнатинка не остана в Преградата. После пусна две груби резета. Размениха си местата.

— Върви след мен — каза ѝ късо.

* * *

Продължителното пътешествие по пещери и тунели се стори на Уини истински рай в сравнение с това, което преживя във Вътрешния свят. Тук я нямаше непоносимата светлина — само понякога просветваше мъгливо сияние, пробиващо си с труд път през малките пукнатини на Преградата. Тека я водеше по обиколни пътища и истинско щастие бе, че не срещнаха нито един от неговото Племя. Въпреки това Уини усещаше, че се намира на плътно заселена територия. От всички страни се долавяха топли и успокояващи вълни на Хора, живеещи в уют и достатъчно сити. Тя дори съжали, че бе се лишила от това заради уродливия пакет в ръцете ѝ. Но тя никога не можеше да се върне в Племето си и ако се появи желание да си поиграе

със съдбата и остане при тези чужденци, алтернативите ще бъдат две — смърт или робство.

— Внимателно! — изсъска Тека. — Почти стигнахме!

— А ти няма ли?...

— Да не съм луд! Те ще ме убият. Тръгни по този тунел направо и ще стигнеш при тях. Сега ми дай копието си.

— Но...

— Няма от какво да се боиш. Ето ти пропуска — той потупа пописквация Шрик. — Дай ми копието и си отивам.

Уини бавно протегна оръжието. Тека мълчаливо го взе и бързо си тръгна. Размитата сива фигура се стопи в тъжния полумрак на тунела. Тя изведнъж се почувствува самотна и ѝ стана страшно. Но път назад нямаше. Много бавно и внимателно тя продължи.

* * *

Когато се нахвърлиха върху нея, тя завика.

Вече от много удари на сърцето усещаше присъствието им, отвратителни същества, по-чужди дори от Великаните, постепенно я обкръжаваха. Няколко пъти тя ги викаше, уверяваше ги, че е дошла с мир, че тя е майка на Неистински. Но ѝ отговаряше само ехото и то бързо заглъхваше в меките стени. И тишината, която не беше тишина, започна да ѝ се струва зловеща.

Промъквацият се ужас се стовари върху нея внезапно. Тя се бореше отчаяно, но противникът беше по-силен. Измъкваша ѝ от ръцете викация диво Шрик. Гъвкавите ръце, кой знае защо те бяха повече от нападателите, обвързаха като с лиани крайниците ѝ. Нямаше повече сили да се съпротивлява. Уини се опита да разгледа нападателите, но завика отново. Стори ѝ се, че целият ужас на детските ѝ сънища се е вплътил в тези страшилища, в тези оживели химери. Силен удар едва не ѝ извади очите и я спаси от лудостта.

Меки лепкави ръце почти загрижено преминаха по тялото ѝ.

— Тя е Неистинска — произнесе някой.

У нея пламна искрица надежда.

— А детето?

— Двойноопашатата роди неотдавна. Тя ще го кърми.

И докато върхът на чуждото копие търсеше да прониже гърлото ѝ, Уини успя да съжали тъжно за познатия уютен свят, който бе изоставила. Тя не мислеше за своя живот — отдавна го бе пожертвувала за сина си, още щом се възпротиви на Стерет, — не за него съжаляваше, а за Шрик, който, вместо чиста смърт от Племето си, трябваше да живее сред тези гнусни и мръсни чудовища. После последва остра болка — не толкова от физическата рана, колкото от чувството за пълна безпомощност, и мракът, който тя бе обичала толкова много, я прегърна завинаги.

* * *

Неокосмения, наречен при раждането си Шрик, пазач на тунела, мъж от Племето на Новите Хора, нетърпеливо подскачаше от крак на крак. Отдавна трябваше да го смени Дългокосия. Много удари на сърцето преминаха, откакто звуците отвъд Преградата му подсказаха, че Великанът в Мястото-където-има-малко-светлина е сменен от друг. Непонятно му бе какво правят там Великаните, но Новите Хора уловиха странна закономерност в действията им и започнаха по нея да измерват и своето време.

Изведнъж Неокосмения замря и стисна здраво копието си. От тунела, водещ към владенията на Тека, се разнесоха почти недоловими сътресения на въздуха. Това би могло да бъде някой Неистински, който да носи дете, което ще стане един от Новите Хора, но можеше да бъде и нападение. Но някакъв неясен образ внезапно възникна в мозъка му и не съответствуваше на нито едно от двете предположения. Бе готов да се закълне, че образът се появи против волята му. Той се притисна с всички сили към меката стена на тунела и вече смътно различаваше пришълеца — самотна малка фигура, която безшумно се плъзгаше от една сянка към друга. Миризмата му подсказа, че това е жена и с нея няма дете. Напрегна се и се приготви да нападне непознатата.

За негово учудване тя се спря.

— Идвам с мир — каза тя. — Аз съм една от вас. Аз... — тук тя замълча за известно време — съм една от Новите Хора.

Неокосмения не отговори и не се издаде с движение. Тази жена може да има много остро зрение, но съвсем не е вероятно да има и

подобно обоняние. Нима усети миризмата му? Но тогава... откъде тя знаеше името, с което се наричаха? За останалия свят те са Неистински и ако непознатата ги бе нарекла така, то тя бе обречена.

— Ти си удивен, нали? — отново се раздаде гласът ѝ. — Защо ви наричам правилно? В моето Племя ме наричат Неистинска...

— Тогава — тържествуващо произнесе Неокосмения, — как ти позволиха да живееш?

— Ела при мен! Не, преди това остави копието. Сега идвай!

Неокосмения заби копието си в стената на тунела. После бавно, почти обхванат от страх, се отправи към очакващата го жена. Сега можеше да я разгледа по-добре. Тя му се стори същата като бягащите майки на Неистинските, каквито не един път беше довършвал. Тялото ѝ бе пропорционално и покрито с тънка копринена козина. Изящната ѝ глава имаше правилна форма. Физически тя бе толкова нормална, че изглеждаше направо отвратително.

Но нещо го накара да се замисли. Неволно я сравни с жените от племето си и това сравнение не се оказа в тяхна полза. По-скоро емоциите, отколкото разсъдъкът, му подсказаха, че ненавистта, възникваща при вида на нормалното тяло, се явява като резултат от дълбокото и вкоренено чувство на непълноценност. И той пожела непознатата.

— Не — бавно произнесе тя, — моето тяло не се отличава. Разликата е в главата ми. Разбрах го преди известно време. Не са изменили и две ръце хранене оттогава. Но сега знам какво става в главата ти и в главите на всеки от Хората.

— Но как съплеменниците ти разбраха това?

— Когато пораснах достатъчно да живея с мъж, ме дадоха на Трильо, сина на Вожда Тека. И в нашата пещера разказах на Трильо за нещо, което само той знаеше. Мислех, че ще му хареса, ще му бъде приятно, ако има жена с магически способности. С моя помощ той би станал Вожд... Но се разсърди и много изплаши. Изтича при Тека и той ме обяви за Неистинска. Трябваше да ме убият, но успях да избягам. Те не ме преследваха... — тя помълча и след малко добави: — Ти ме харесваш и желаш.

Това бе потвърждение, а не въпрос.

— Така е, но...

— Безопашатата ли? Тя може да умре. Ако се бия с нея и я победя, то ще стана твоя жена.

Неокосменият бегло си представи жена си. Търпелива и послушна, но в замяна на това притежаваше такъв език... Но той вече бе разбрал — без помощта на непознатата никога не би се издигнал над Племето си. Освен това като всички Нови Хора и той смяташе ненормалността за норма.

— И тогава ти ще ме вземеш — отново потвърди без намек на въпрос тя. — Името ми е Весела — добави накрая.

Появата на стража заедно с чуждата жена стана в най-подходящия момент. На Месното-сборище се провеждаше съд над младия самец Големоухия, хванат на местопрестъплението — момъкът се бе опитал да отмъкне парче метал от пещерата на Четириръкия. Зрелището на съда бе привлекателно с перспективата за възможна вкусна закуска. Дългокосият, който трябваше да смени Неокосмения, бе намерил това за по-интересно, отколкото охраната на някакъв далечен тунел.

Той първи забеляза влизащите.

— Ей, Големи зъб! — извика той. — Неокосмения е напуснал поста си.

Вождът бе склонен да прояви снизходителност.

— Нали виждаш, води пленник — отбеляза той. — Днес ще се нахраним добре.

— Той се бои от тебе — прошепна Весела. — Предизвикай го!

— Това не е пленник — високомерно произнесе Неокосмения. — Това е новата ми жена. А ти, Дългоноско, веднага изчезвай в тунела!

— Върви, върви, Дългоноско. Моята страна не трябва да остава без охрана. Неокосмени, отведи тази самка при стражата, нека те я довършат.

Неокосмения усети как решителността му се топи под суровия поглед на Вожда. Когато двама пазачи се приближиха към него, той отпусна ръката, с която държеше Весела. Тя се обърна към него и в очите ѝ имаше молба и отчаяние.

— Недей, казах ти, че той се страхува от тебе. Не му разрешавай да те командва. Заедно ние ще можем...

По ирония на съдбата именно намесата на Безопашатата го накара да се разбунтува. Тя изскочи напред и като се клатеше

настри, застана пред мъжа си — на уродливото ѝ лице бе изписано отвращение и презрение, а кавгаджийският ѝ език, от който се страхуваха всички, се прояви на воля.

— Излиза — зачатка тя, — че тази развратница, тази мръсна и окаляна самка ти е по-скъпа от мен? Предай я, чуваш ли! Тя поне ще ни напълни стомасите. А ако искаш да знаеш, самохвалко такъв, ти ще съжаляваш за думите си!

Неокосмения погледна пъпчивото ѝ почти на буци уродливо лице; после огледа стройната фигура на гъвкавата Весела и без да мисли повече, извика:

— Весела е моя жена! Тя е една от Новите Хора!

Големият зъб едва не се задуши от подобна наглост, опита се да си спомни поне някаква ругатня, но в главата му бе пусто. Очите му се наляха с кръв, а страшните зъби се показаха при свирепото изръмжаване.

— Смело! — подканяше непознатата. — Той е объркан! Загуби си разсъдъка! Нападай!

Неокосмения атакува хладнокръвно и внезапно — Големият зъб едва в последния миг забеляза острието на копието и като праметна опашката си на другата страна, сам се отмести. Това го спаси от моментална смърт, но затова пък в рамото му се заби копието, счупи се и в раната остана върхът. Вождът зарева от болка и се нахвърли върху нападателя.

Отначало на Неокосмения се удаде да запази спокойствие, но колкото и да се опитваше, не бе в състояние да надмогне нарастващата вълна на истеричен страх и жива, истинска жажда за кръв. Противниците се въртяха един около друг, нанасяха и отбиваха удари, при което на Неокосмения стана тежко: срещу дългото копие на вожда се сражаваше с остатъка от дръжката. Така продължи, докато копието на вожда не му прониза ръката. Болката го озвери и той с яростен рев се нахвърли на врага.

Ако природата бе снабдила вожда с отлично оръжие — дългите извити зъби, то противникът му имаше добро средство за защита. Той наистина нямаше нито големи зъби или нокти, нито повече крайници, както доста от сънародниците му, може би мозъкът му работеше по-бързо, но в подобна схватка това бе минимално предимство. Спаси го голата кожа.

Вождът се опитваше да влезе в клинч и да пусне в ход зъбите си. Тялото на Неокосмения се покри с рани, но нито една не беше смъртоносна. И той на свой ред драскаше, хапеше, късаше като побеснял.

Противниците започнаха да се уморяват. Вождът разбра, че ако иска да победи, трябва да затисне противника под себе си. Започна да изтласква Неокосмения към стената и успя да го прилепи към нея, но мекият материал сякаш прибра тялото в себе си. Веднага разбра, че сега вождът ще му прегризе гърлото, завика, оттласна се и рязко изрита в корема Големия зъб. Отговори му ръмжене, но хватката не отслабна.

Неудачната контраатака само приближи смъртта. Със свободната си ръка Неокосмения нанасяше отчаяни удари, но същия успех би постигнал, ако налагаше Преградата.

Сега, когато изходът на схватката изглеждаше решен, тълпата зави и започна да ободрява победителя. Сред общия шум Неокосмения позна гласа на жена си. Той забрави за нанесеното от него оскърбление и си спомни, че тя му е жена. Мъката, която му причини това предателство, го караше да се бори докрай.

Случайно засегна с ръба на дланта си гърлото на вожда и не забеляза как той извика от този иначе слаб удар. И веднага чу пронизителния вик на Весела:

— Удряй така! Удряй!

Отново се опита да засегне същото място. Големият зъб изглежда се уплаши, главата му се дръпна и той се опита да прикрие шията си. Неокосмения разбра, че побеждава. Тънките и силни пръсти се впиха в кожата на вожда. На това място нямаше козина и месото бе меко. Вождът зави от ужас. Изхвъркна струя кръв. Желязната прегръдка отслабна.

Преди Големият зъб да отхвърли противника си, той сам се впусна напред и заби челюсти в шията. Артерията бе прекъсната и отчаяната съпротива престана.

Неокосмения пи дълго и с удоволствие. После вдигна глава, обходи с поглед Племето и каза:

— Аз съм вождът!

— Ти си вождът — раздаде се хоров отговор.

— Весела е моя жена!

Този път част от хората се забавиха с отговора. Неокосмения долови мърморещите гласове:

— Ами пира?...

— Големият зъб е стар и твърд...

— ...иска да мошеничи...

— Весела е моя жена — повтори той и добави: — Ето ви храна...

По-късно, когато бе на върха на властта си, понякога си спомняше изплашените очи на Безопашатата и това ужасно чувство на сладостно всевластие. С тези думи той се постави над обичаите и закона.

— Ти си над закона — прошепна Весела.

Сърцето му се ожесточи.

— Ето ви храна! — каза отново.

Дългоухият измъкна копието на един пазач и със силен удар уби треперещата от страх жена.

— аз съм твоя жена — каза Весела.

Неокосмения я прегърна. Потъркаха си носовете. Но не кръвта на стария вожд я накара да потрепера, а странното усещане от допира на силното тяло без козина.

А Племето бе разкъсало вече двата трупа и се караше за най-апетитните парчета.

* * *

Сред Новите Хора живееше жена с дар да предвижда. Независимо от трите ѝ очи една невнимателна демонстрация на тази уникална способност би предизвикала сигурната ѝ гибел. Но тя бе достатъчно предпазлива и казваше на идващите при нея само това, което те биха желали да чуят. Дори и тогава бе много сдържана. Предсказването на бъдещето често предизвикваше в някой от дошлите непредвидима реакция и това я дразнеше. По-добре нещастие в основния поток на времето, отколкото благополучие в някое от разклоненията.

При тази Триока отидоха веднъж Неокосмения и Весела. Не успя вождът да зададе въпрос и ясновидката вдигна високо съсухрената си ръка.

— Ти си Шрик — каза тя. — Така те е нарекла майка ти, Шрик, Убиецът на Великани.

— Но...

— Почакай. Ти дойде да ме питаш за войната с Хората на Тека. Не се бой и изпълни това, което си намислил. Ти ще победиш. После ще воюваш с Племето на Стария Стерет. И отново ще победиш. Ти ще станеш Властелин на Външния свят. А после...

— Какво ще последва?

— Великаните ще узнаят нещо страшно за Хората. Много от Хората ще измрат, но не всички. Ти ще се сражаваш с Великаните. Но последният от Великаните, когото ти също ще убиеш, ще захвърли света ни в... О, само да можеше да го видиш! Нямам думи да ти го опиша.

— Но какво е...

— Не, ти не бива да узнаеш. Ти няма да узнаеш, преди да ти дойде краят. Но ето какво ще ти кажа... Хората ще загинат. Безполезно е дори да се направи нещо за спасението им. Безсмислено е. Но ти ще убиеш тези, които ще убият нас, и това е добре.

Неокосмения започна да я моли за ново озарение. Скоро молбите му се превърнаха в заплахи, но Триоката не го забелязваше. Двете ѝ външни очи бяха плътно стиснати, а третото, сляпо и страшно, внимателно разглеждаше нещо намиращо се извън пещерата, извън пределите на целия свят.

От гърлото на вожда се изтръгна ръмжене.

Тежкото копие прониза тялото на старата жена. Вътрешното око се затвори, а външните премигаха за последен път.

— Аз избягах Края — прошепна тя.

Вън ги чакаше верният Дългоух.

— Триоката е мъртва — каза му вождът, — вземи каквото искаш, а останалото отнеси на Хората...

Известно време те мълчаха.

— Радвам се, че я уби — каза Весела. — Тя ме изплаши. Проникнах в главата ѝ... и се загубих в нея! — Весела бе почти на границите на истерията. — Аз се изгубих! Направо щях да полудея! Видях там едно място... разбираш ли, място! — и това, което ще бъде! Видях и Края.

— Какво си видяла?

— Силна светлина, много по-ярка от тази на Великаните. И горещина, по-силна от тази на горещите подове на далечните тунели. Видях как се задушават и умират Хората и силната светлина, която нахлува в нашия свят и изгаря всичко...

— А Великаните?

— Не ги видях. Загубих се там. Видях само Края...

Неокосмения мълчеше. Умът му, жив и активен, бе потресен от бъдещето, което ясновидката разкри. Убиец на Великани! Дори и в най-грандиозните си мечти не си се представяше в тази роля. Как го бе нарекла? Шрик! Той го повтори за себе си, Шрик, Убиецът на Великани. Звучеше приятно. А що се отнася до останалото — щом може да убие Великаните, то ще може да предпази и Хората от Заплахата за Края. Шрик, Убиецът на Великани...

— Това име ми харесва повече От Неокосмения — каза Весела.
— Шрик, Владетелят на Външния Свят. Шрик, Убиецът на Великаните!

— Да, така е — бавно произнесе той, — но Краят...

— Ти ще отвориш тази врата, когато стигнеш до нея.

* * *

Войната против Племето на Тека започна.

Кошмарните орди на Шрик се заплъзгаха по тунели и пещери. Мъждивата светлина измъкваше от мрака безформени тела, крайници, където не трябва да бъдат, и чудовищно уродливи глави. Всички бяха въоръжени с копия, сами по себе си представляващи поразителна новост за войните, които бяха водили досега Хората. Разбира се, метала за върховете бе прекалено малко, но затова пък можеше да се наточат множество ивици от материала на Преградата и в ръкопашна схватка такива копия имаха големи предимства. След първия удар върхът се чупеше и в ръцете на бойците оставаше оръжие къде по-действено от собствените му зъби и нокти.

Огънят бе новост за Хората и именно Шрик го донесе. Той дълго време наблюдава Великаните в Мястото-на-малките-огънчета и видя как те изваждат от празнините в кожата си неголеми блестящи предмети, от които, ако се натиснат на определено място, изскача

малка-горяща-светлина. Те поднасяха тази светлина към краищата на странни бели пръчки и ги смучеха. Краят на пръчицата започваше да свети и се появяваше облак, подобен на този, който излиташе от устата на Хората в далечните пещери на Външния Свят, където е много студено. Но това облаче миришеше и миризмата му го успокояваше.

Един от Великаните загуби малката-горяща-светлина. Той го поднесе до бялата си пръчка и го върна с ръката си към празнотата на хълбока, но предметът се изхлузи навън. Великанът нищо не забеляза. Той бе много зает с нещо, но Шрик, въпреки че напрегна очите си и въображението си, не успя да разбере с какво. Там имаше странни пробляскващи сандъци, през които Великаните внимателно разглеждаха просветващите мънички огънчета отвъд прозрачната Бариера. Никой не би могъл да разбере. И там имаше нещо живо, което не беше живо, но щракаше. И листове от тънка бяла кожа, на които Великаните оставяха черни отметки с помощта на голямо тъпо копие.

Но Шрик бързо престана да се интересува от тези непонятни действия. Вниманието му се съсредоточи върху блестящия предмет, който бавно плаваше към него, носен от лек ветреца.

Той би трябвало да доплава право при вратата му, но изведнъж си измени посоката. Тогава Шрик, въпреки че силно се страхуваше, излезе от скривалището си. Великанът бе зает с магьосничеството си и не го забеляза. С рязък скок той настигна летящото съкровище и го притисна до гърдите си. Предметът се оказа по-голям, отколкото си мислеше, но не и толкова, че да не успее да премине през вратата. Шрик триумфално го замъкна в пещерата.

Много експерименти извърши с него. Дълго заедно с Весела лекуваха изгорените места. Впрочем съвсем случайно се натъкна на такова приложение на огъня, което се оказа решаващо за бъдещата война.

Като подражаваше на Великаните, той пъкна в устата си дълга ивица, откъсната от бариерата, и поднесе към нея горящата светлина. Както и очакваше, появи се облаче, но то не беше нито ароматно, нито успокояващо. Като търкаше сълзящите си очи и кашляше, Весела измъкна от него тлеещата треска и загаси с ръце възникналия странен горящ живот.

— Знаеш ли, тя е твърда — каза тя след малко. — Почти толкова твърда, колкото метал...

Така Шрик стана първият масов производител на оръжие, какъвто още не познаваше неговият свят. Първите подострени тояги изпита сам, останалите даде да изпробват Весела и Дългоухия. Повече на никого не довери новата си удивителна сила.

Друго нововъведение на Шрик бе пълно нарушение на правилата за водене на война. Той застави жените да заемат място в редовете на атакуващите. Старите и слаби мъже и жени държеше отзад, натоварени с връзки копия. Новите Хора отначало се удивляваха защо вождът им забрани да убиват старците. Сега те разбраха причината.

Пещерите на Новите Хора опустяха и в тях останаха само няколко жени с новородените. А по тунелите течаха ордите на Шрик.

* * *

Кампанията против Хората на Тека не бе отбелязана с приложение на военни хитрости. Стражите бяха избити, но те успяха да вдигнат тревога. Тека хвърли против авангарда на Шрик отряда от отбрани копиеносци, като се надяваше, че те ще съкрушат противника с числото си и по-доброто си въоръжение. Когато Тека видя, че на копията на противника има малко метални върхове, той се разсмя.

— Неокосмения е полудял — каза той. — И аз ще го убия със същото копие, което отнех от майка му.

— А Весела? — подвикна Трило.

— Тя сигурно е там, синко. Ти ще ѝ изядеш сърцето, обещавам ти това.

В този момент Шрик започна атаката.

Виеща тълпа се понесе по тунела. Воините на Тека спокойно и уверено чакаха, понеже знаеха, че копията на врага са способни да нанесат само един удар, и то не винаги смъртоносен. Като прецени броя на атакуващите, вождът Тека зави. Новите Хора не можеха да имат толкова много мъже. Не можеха...

И тогава вълната на нападателите плисна върху войните на Тека. В един миг тунелът се запълни с телата на сражаващите се. Нямаше благородни схватки един с друг, нито пък нещо, което да напомня за някакви правила. С растящ страх Тека се убеди, че копията на противника издържат напрежението на битката не по-зле от

собствените му. Атакуващите просто ги задушаваша, изглеждаше, че от дълбините на тунелите се излива някаква безпощадна маса, която поглъща всичко. Като се задъхваха от вонящите изпарения и свежата кръв, Тека и остатъците от гвардията му отстъпваха все по-назад и по-назад.

Когато някой от нападащите оставаше без оръжие, веднага се оттегляше назад, а на мястото му като по чудо се появяваше нов боец.

— Шрик използва жените — завика изведнъж Трило. — Той...

Но Тека не отговори. Отчаяно се сражаваше с някакво четириръко чудовище, което във всяка ръка държеше копие и на всички върховете им бяха обагрени в кръв. Дълго се отбранява успешно, но накрая нервите му не издържаха. Завика уплашено, обърна се с гръб, опита се да избяга и това се оказа последното му движение през живота.

Съпротивляващите се остатъци на Племето на Тека бяха натикани в Мястото-за-събиране. В плътен полукръг ги обкръжиха Новите Хора. Противниците стояха един срещу друг и ръмжаха. Трило и охраната му разбраха, че пощада няма да има. Те очакваха неизбежното и се готвеха да продадат по-скъпо живота си. До ушите им достигаха виковете и воплите на децата и жените, скрити в пещерите, намерени от враговете и сега избивани. Те не разбраха, че великодушният Шрик остави живи повечето жени, след като заклаха децата им, и сега ги разпределиха като пленници сред войните.

После дойде самият Шрик. На гладкото му голо тяло без нито един косъм нямаше дори драскотина, освен ако не се броят старите белези — спомен от схватката с Големия зъб. До него беше Весела, чиято гладка козина бе грижливо вчесана, и Дългоухия, все още разгорещен от битката. Следваха ги още бойци, свежи и нетърпеливи.

— Убийте ги! — заповяда Шрик.

— Почакайте! — властно се намеси Весела. — Нужен ми е Трило!

Тя го посочи на копиеносците, които бяха вдигнали вече копията си — много леки и тънки, прекалено крехки за ръкопашна схватка. Призрак на надеждата се мярна пред отбраняващите се.

— Давай!

Трило и пазачите му тръгнаха напред, като смятаха така да посрещнат последната атака. Но те сгрешиха. Точно хвърлените копия

безжалостно ги заковаха към сивата пореста стена.

Оставен за накрая, Трило гледаше, онемял от страх. Заръмжа и се хвърли към смеещата се Весела, но веднага го обкръжиха и като го повалиха на пода, го завързаха здраво с яки въжета. После го изправиха на крака. Пленникът отново видя тази, която бе негова жена. Съвсем безсрамно тя милваше Шрик.

— Скъпи ми Неокосмени — каза тя. — Някога мой мъж бе *този*. Сигурна съм, че козината му ще ти свърши добра работа като завивка, която да прикрива твоето голо тяло. Дългоухи! — заповяда тя. — Ти знаеш какво трябва да се направи.

Като се ухили, Дългоухия подбра един широк и остър накрайник, отчупен от копие, и се зае с работа. Трило пронизително зарева, зави, записка и накрая захърка. На Шрик леко му се повдигна.

— Почакай — каза той. — Още не е умрял. Трябва...

— Има ли някаква разлика? — очите на Весела блестяха, а малкият ѝ розов език облизваше тънките устни.

Дългоухият бе спрял, но по нейния знак продължи.

— Каква разлика би могло да има? — повтори Весела.

* * *

Племето на Стерет и доста други малочислени племена разделиха съдбата на Племето на Тека. Но в битката със Стерет Шрик едва не претърпя поражение. До хитрия старец се бяха добрали няколко оцелели бойци от армията на Тека. Повечето бяха убити още на границата, но неколцина успяха да убедят стражите, че притежават важни сведения.

Стерет ги изслуша.

Заповяда да ги нахранят и ги остави в Племето, защото разбра, че ще му трябва всяка излишна ръка, способна да държи оръжие. Като обмисли чутото, той, отряд след отряд, започна да изпраща младите мъже в Мястото-на-живота-който-не-е-живот. Сега му беше все едно дали Великаните ще ги открият, или не — бе убеден, че те, независимо от размерите си, са достатъчно тъпи и безобидни. В тази ситуация те не представляват по-голяма опасност от Шрик, който вече се наричаше Владетел на Външния Свят. Запасите от метал растяха, а

оръжейниците непрекъснато работеха, заточваха върхове и ги закрепваха на пръти от материала на Преградата. Стерет също бе способен да изобретява. Някои парчета не бяха пригодени за закрепване било поради размерите си, било поради някакво изкривяване. Слагаха ги на ръкохватка и така ставаха удобни за нанасяне на съкрушителни удари. В това старият вожд се убеди, като направи опити върху възрастни и ненужни съплеменници.

Неговият ум, юношеската му разсъдливост и богатият опит подсказаха стратегията на бъдещата битка. В главния тунел, водещ към страната на Тека, жените откъсваха порестия материал от стените и с него запушваха страничните тунели.

Най-после разузнавачите докладваха, че армията на Шрик е тръгнала на поход. Безгрижно, надявайки се на численото си превъзходство, Шрик реши да атакува направо. Дори не обърна внимание на факта, че всички отвори, през които проникваше светлината на Вътрешния Свят, бяха запушени и главният тунел, по който настъпваха бойците му, бе потънал в мрак.

Впрочем, това почти не му пречеше. Малкият отряд, с който се сблъска, се сражаваше отчаяно, но като изоставяше убитите си и ранените, бавно отстъпваше под натиска им. В тъмнината противниците се осланяха повече на слуха си и на обонянието си, но и това бе напълно достатъчно.

Самият Шрик не беше в първите редици. Тази чест беше предоставил на бойния си генерал Дългоухия. Весела успя да го убеди, че вождът е много по-важен от простия копиеносец и затова трябва да се предпазва от ненужен риск. Шрик с удоволствие се съгласи с доводите ѝ.

Заобиколен от охраната си, той заедно с Весела вървеше след шума на сражението и бе доста удивен, когато му съобщиха, че неприятелят е малоброен.

Реши, че е само заградителен отряд и Стерет го очаква с главните си сили близо до Мястото-на-събиране. Шрик дори не помисли, че и другите също са способни да поставят уловки.

Внезапно Весела го хвана за ръката.

— Шрик! Опасност... отляво!

— Отляво ли? Но нали там...

* * *

Раздаде се пронизителен вопъл и огромна част от стената рухна върху пазачите на Шрик. Няколко души бяха затрупани. От страничния тунел начело със Стерет нахлуха войниците му. Те бяха завързани един с друг с въжета, защото надеждата им за успех се градеше върху възможността да останат в компактна маса. Ако се разпръснат, те щяха да станат лесна плячка.

Атаката бе вихрена. Върху телохранителите се изсипаха яростни удари на копия и боздугани. Тази схватка можеше да се окаже последна за Шрик и трябваше да се благодари на вонящата кожа на Трило, необработена и твърда, която му спаси живота. Въпреки нея острието на Стерет проби грубата защита и го рани. Весела се хвърли пред него и го закри с тялото си, а дотичалите навреме бойци ги отдръпнаха по-далеч навътре в тунела.

Авангардът начело с Дългоухия също започна да губи инициативата. Все нови защитници се устремяваха върху тях и те не бяха в състояние да изпратят войници да помогнат на вожда си. Тоягите на Стерет свършиха добра работа. Новите Хора можеха да си представят режещи и мушкащи удари, но тежките съкрушителни удари се оказаха ужасяващи.

Битката спаси Весела. Тя носеше със себе си малкият-горящ-огън, като смяташе да го изпробва на пленниците, тя бе прекалено практична, че да извърши подобно нещо върху членове на Племето си даже когато те изказваха недоволство от нея или мъжа ѝ. Напълно объркана, без да знае защо, тя натисна копчето, ярко избухване освети полесражението. Отвсякъде се разнесоха уплашени викове.

— Назад! — завика тя. — Назад! Освободете място!

Войниците на Шрик отстъпиха. Ослепената фаланга на Стерет се опита да ги настигне и обърне в бягство. Но въжетата, с които се бяха обвързали сега, само им пречеха. Част от тях се спусна към Мястото-на-събиране, част към тунела. Като ръмжеше яростно и пръскаше кръв от раните си, Стерет успя с помощта на ритници и ругатни да придаде на отряда си някакво подобие на организирана група. Той се опита да ги насочи в посоката, в която отстъпваше Весела с горящия в ръката ѝ огън и пазена от личната ѝ охрана от амазонки.

Но отново хитроумната идея с въжетата спъна плановете му. Многочислените трупове, завързани за живите, спъваха движенията им, а и никой от войниците му не се оказа достатъчно умен да пререже станалите вече ненужни въжета.

В това време дойдоха копиехвъргачите на Шрик и смъртоносните им оръжия полетяха към гъстите редици и се напиха с вража кръв. Не всички противници бяха избити веднага — няколко нещастници виеха и стенеха, като се хващаха за дръжките на копията с отслабващите си ръце.

Един от тях се оказа самият Стерет.

Като се полюляваше, Шрик се приближи до него да нанесе последния и смъртоносен удар. Старият вожд впи в него угасващия си поглед.

— Неокосменото дете на Уини! — изхриптя той.

И по ирония на съдбата собственото му копие, принадлежащо после на Уини и Тека, прониза гърлото му.

* * *

Сега, когато стана истински Владетел на Външния свят, имаше достатъчно време да размишлява и мечтае. Все по-често спомените му се връщаха към Триоката и пророчествата ѝ. Той нито за миг не се съмняваше, че ще стане убиец на Великаните. Но прогонваше всеки път видението на Края и го смяташе за бълнуване на полуумната стара самка.

Той изпрати разузнавачи във Вътрешния свят да следят за тайнствените им идвания и отивания, като усилено се опитваше да намери някаква система в иначе непредсказуемото им поведение. Често ги съпровождаше и завистливо разглеждаше огромното блестящо богатство, което владееха Великаните. Най-много му се искаше да намери нов малък-горящ-огън, защото предишният бе престанал да действа и неуспешните опити да го съживят се бяха оказали достатъчно груби и освен голи искри не постигнаха нищо друго.

Шрик разбра, че Великаните вече знаят за съществуването на многобройните и плодови същества. Капаните им станаха по-хитри,

а храната-която-убива придоби ново ужасяващо свойство. Умираха не само ялите, но и тези, които бяха общували с тях.

Тук миришеше на магия, но вождът се бе научил да различава причините и следствията. Той застави заразените да отнесат труповете в неголям задънен тунел. Някои от тях се разбунтуваха, но бяха убити с хвърлени копия, преди да докоснат здрави Хора.

Между заразените се оказа и Дългоухия. Преди да влезе в тунела гроб, се обърна и погледна вожда. Шрик реши да го повика при себе си и да се сбогува, но до него беше Весела и тя рязко махна с ръка. Десетина копия пронизаха заболелия военачалник.

— Така се мъчи по-малко — излъга тя.

Но по странен начин погледът на верния му съратник напомни за Безопашатата. С тежко сърце заповяда да зазидат входа. Виковете на живо погребаните постепенно отслабваха. После настъпи тишина. Шрик заповяда да охраняват мястото и като се прегърби, тръгна към своята пещера. Весела разбра, че иска да остане сам, и не го последва. Скоро пак ще я пожелае.

* * *

Весела отдавна бе предположила, че би успяла да проникне в мислите на Великаните по същия начин, както в мислите на Хората. Ако това и се удадеше... кой би могъл да знае какво ще научи? Шрик, недостъпен и скърбящ за приятеля си, ѝ бе нужен все повече и повече. Последните пленници бяха избити изобретателно още преди много храненияя. Времето изминаваше толкова бавно, че тя усещаше почти физически тежестта му.

Често съпровождана от две лични телохранителки, тя бродеше по коридорите и тунелите край Преградата. Преминаваше от едно прозорче към друго и изумена, наблюдаваше пъстрия живот на Вътрешния свят.

Веднъж ѝ се удаде да намери това, което търсеше отдавна — спящ Великан. Досегашният ѝ опит бе доказал, че най-лесно се встъпва в контакт със спящ мозък. Колеба се един удар на сърцето, но после нареди:

— Четириръка, Малка глава, чакайте ме тук. Стойте и се оглеждайте!

Малката глава се съгласи веднага, но Четириръката се засъмнява:

— Лейди Весела — каза тя, — какво ще стане, ако Великанът се събуди? И ако ни...

— Какво ще стане с вас, ако се върнете при Владетеля без мен ли? В този случай сигурно ще ви одере живи. Кожата, която носи, е вече стара и започна да се скубе. Правете това, което ви заповядвам!

Наблизо в оградата имаше врата, която рядко използваша. Весела я отвори и се оказа вътре. С лекота полетя към Великана. Той бе пристегнат с ремъци към някаква неразбираема конструкция и тя си помисли, че той е може би наказан за нещо от съплеменниците си. Скоро щеше да си го изясни.

И в този миг вниманието ѝ бе привлечено от някакъв блестящ предмет. Това бе малка-горяща-светлина и полираната кутийка се стори на жената най-красивата вещ в света. Тя бързо реши. Първо ще хване проблясващата плячка, ще я предаде на охраната си и едва тогава ще изпълни намерението си. Бе обхваната от такова нетърпение, че не забеляза нишката, с която предметът бе закрепен за тънките метални пръти. Но дори и да бе видяла, сигурно не би обърнала внимание. И щом докосна примамката с ръка, съвсем наблизо се раздаде силен мелодичен звън. Великанът се размърда и събуди. Това, което Весела бе приела за ремъци, се разтвори и освободи тялото му. Обзе я паника. Обърна се и побягна, но отгоре падна метална решетка и тя се оказа в капана.

Веднага запищя отчаяно.

Удиви се, когато пазачките ѝ се притекоха на помощ. Подтикна ги не сляпата преданост към господарката им — те знаеха, че става дума за живота им. Те неведнъж бяха виждали как на живо одираха кожата на тези, които с нещо не бяха угодили на Лейди Весела или на Владетеля на Външния свят.

Двете телохранителки размахаха копията си и се нахвърлиха на Великана. Той се разсмя — поне така Весела разбра грубите тътнещи звуци, — после хвана Четириръката с едната ръка за тялото, с другата за главата и рязко дръпна.

Ако някой друг бе на мястото на Малката глава, веднага би се обърнал и побягнал, но слабият ѝ ум не възприемаше заплашващата я

опасност. Тя продължи да напада. Сляпо и инстинктивно се опитваше да се добере до гърлото на Великана. Весела усети, че той е силно изплашен. Но след кратка борба му се удаде да хване писукащата нападателка и рязко я хвърли настрана.

Весела чу глух удар и усещанията от мозъка на Малката глава престанаха да идват. Въпреки че бе обхваната от панически страх, тя забеляза, че и Великанът бе пострадал в схватката. Кръв течеше от една рана на ръката му. Дълбоки драскотини се виждаха на страшното и отвратително голо лице. Излизаше, че и Великаните са уязвими. В безумното бърборене на Триоката се оказа зрънце истина.

Напразно Весела гризеше бясно прътите на клетката — студеният метал не се поддаваше. Великанът се раздвижи и отново привлече вниманието ѝ. Едва не загуби съзнание от страх, когато видя как вдигна тялото на Четириръката и го закрепил на гладка повърхнина. После измъкна отнякъде купчина проблясващи инструменти. Взе един от тях и го прекара по тялото на телохраниелката ѝ от гърлото до корема. Кожата се разтвори и се показа чистата плът.

Това се правеше не от ярост или ненавист и дори не с цел да се нахрани. Именно равнодушното безразличие потресе Весела, защото тя успя да проникне в разума му. Великанът прекъсна работата си и повика още един. Много удари на сърцето те разговаряха и разглеждаха разтвореното тяло на Четириръката. После погледнаха клетката, където безпомощно се мяташе Весела.

Но независимо от паническият страх тя машинално възприемаше и анализираше образите, излизащи от Великаните. Когато те разговаряха, образите ставаха по-ясни, а когато се навеждаха над клетката ѝ, достигаха удивителна сила. Тя узна коя е тя и всички Хора и какъв е истинският свят. Тя не можеше да предаде с думи тези знания, но тя *знаеше*. И видя каква съдба подготвят Великаните за съплеменниците ѝ.

Накрая единият от Великаните произнесе нещо и излезе. Първият продължи работата си над Четириръката. Изглежда свърши с нея, защото прибра остатъците от тялото ѝ в прозрачен съд. После се наклони и вдигна Малката глава. Дълго я разглежда.

Весела реши, че той ще я завърже към гладката повърхност по същия начин, както и нещастната ѝ предшественица, но Великанът остави тялото настрана и надяна на дланта си нещо, напомнящо дебела

кожа. Внезапно една от стените на клетката се повдигна и огромната ръка се вмъкна вътре.

* * *

След смъртта на Дългоухия Шрик изпадна в нещо като зимен сън. Това бе единственият способ да не се побърка, да потисне усещането за загубата, да се избави от чувството, че неволно бе предал най-верния си приятел. Сънуваше лоши сънища, изпълнени с образи от миналото. Появяваха се и Дългоухия, и Големия зъб, и странната жена, към която изпитваше неясно чувство и която се наричаше Уини. А после фантомите изчезнаха и остана само Весела. Но не тази Весела — спокойната и насмешливата, а уплашена и погребана в черната бездна на болката и мъченията. Тя го викаше!

Той се събуди, изплашен от видяното. Но знаеше, че никога призраците от сънищата не бяха му причинявали вреда. Разтърси глава, прозя се и се опита отново да заспи. Но образът на Весела отново и отново биеше в мозъка му. Шрик изостави безполезните опити да заспи и търкайки очите си, излезе в пещерата.

В полумрака на Мястото-за-събиране се виждаха групички Хора, които тихо разговаряха за нещо. Шрик извика телохранителите си. Настъпи внезапна тишина. Извика отново. Най-послед един се отзова.

— Къде е Весела?

— Не зная... Господарю — с труд се измъкнаха думите от устата му.

Един друг телохранител каза, че Весела заедно с Четириръката и Малката глава били видени в тунела, който води към Мястото-на-зеленорастящите. Шрик замря нерешително. Той рядко пресичаше Преградата без лична охрана, но и тогава до него бе верният Дългоух. А сега го нямаше.

Огледа се наоколо и не видя никого, на когото би могъл да се довери сега. Хората бяха изумени от начина, по който постъпи с тези, които бяха яли храната-която-убива. Той знаеше, че го смятат за чудовище, много по-страшно от Великаните. Наистина паметта им бе кратка, но докато не забравят напълно, трябва да бъде предпазлив.

— Весела е моя жена — каза той. — Ще отида сам.

Произнесе тези думи и усети веднага как се измени отношението на присъстващите. Появи се изкушението да повика свитата си. Но чувствителният инстинкт и пъргавият ум го предупредиха, че не бива да го прави.

— Ще отида сам — повтори той.

Късоопашатият беше по-смел от останалите и без да се осмели да го погледне в лицето, каза:

— Какво да правим, ако не се върнеш, Господарю на Външния свят?

— Ще се върна — твърдо произнесе Шрик и в гласа му имаше твърда увереност, която липсваше в ума.

В гъсто населените места познатата миризма на Весела едва се усещаше. В далечните тунели тя стана силна и отчетлива. Сега не трябваше да напруга обонянието си. Под черепа му смъртно изплашен глас отчаяно викаше: „По-бързо! По-бързо!“, а някаква непостижима сила го насочваше без грешка право към мястото, където приятелката му се бореше със смъртта.

* * *

Вратата в Преградата, през която Весела проникна във Вътрешния свят, бе отворена и от нея се лееше поток обилна светлина. Сега Шрик възвърна природната си предпазливост. Погледна в отвора и долови отчетливата миризма на смъртта. Отначало се изплаши и помисли, че е закъснял, но после различи миризмите на Четириръката и Малката глава. Усети и миризмата на Весела, но примесена с отровата на ужаса и мъката. Но тя бе жива!

Като забрави всякаква предпазливост, се втурна напред. Отблъсна се с мускулестите си крака и полетя напред. Тогава видя Весела. Лежеше на плоска повърхност и кръвта ѝ течеше.

— Шрик! — изписка тя. — Великан!

Той се обърна и видя надвисналото отгоре бледо и огромно лице. Завика, но в издадените звуци имаше повече ярост, отколкото страх. До Весела видя острие от проблясващ метал. Видя му се много остро. Въпреки че ръкохватката бе направена за къде по-масивна длан, успя

да я хване, но установи, че инструментът е закрепен. Опря се с крака върху тялото на Весела и отчаяно задърпа.

Миг преди Великанът да го хване, острието се освободи. Краката на Шрик инстинктивно се изправиха и го захвърлиха настрани от жената. Великанът се опита да го улови по време на полета му, но изстена от болка, защото Шрик замахна с острието и отрязва пръста му.

Сега се оказа на едно ниво с лицето на Великана. Хвана с крака гънката на изкуствената кожа, която покриваше тялото на гиганта. Размаха оръжието и започна да реже и да дупчи. Големите ръце се размахаха безразборно, като се опитваха да го съборят. Изведнъж избликна мощен фонтан кръв. Крайниците отчаяно заудряха и изведнъж замряха, като безпомощно увиснаха. Шрик още дълго продължи да нанася удари, докато гласът на Весела не го спря и извади от състоянието на дива и ослепяваща ярост.

Така я намери той, да лежи цялата в кръв, но тя се усмихваше и в очите ѝ виждаше удивление, граничещо с възхищение и страх.

— Ти да не си ранена? — гласът му издаде тревога.

— Малко... Четириръката нарязва на парчета... и мен щеше да ме нареже, ако не беше дошъл навреме. Ти — в гласа ѝ зазвучаха нотки на хвалебствен химн — уби Великан!

— Това бе предсказано от Триоката. Ако не бях се докопал до това оръжие — призна той, — не бих успял.

Той разряза въжетата. Останала без сили, тя заплава из въздуха. Изведнъж завика:

— Не мога да си мръдна краката! — гласът ѝ бе пълен с ужас. — Не мога да ги мръдна!

Шрик се досети каква е работата. Той не познаваше добре анатомията, но имаше знанията на войник, който, преди да убие врага, трябва да го обездвижи. И сега забеляза, че умелата ръка на Великана бе нанесла точно такива рани. В него се разгоря ненавист към тези жестоки чудовища. Беше възникнало и друго чувство, рядко за неговия народ, искрената жалост към осакатената му приятелка.

— Острието е много остро... и нищо няма да усетя.

Но Шрик не можа да се застави да изпълни тази молба.

Тя плаваше във въздуха край огромното тяло на Великана — мъртвия Великан. С едната ръка я хвана за рамото, с другата стисна новото си великолепно оръжие и се отгласна от трупа. После вмъкна

Весела през вратата в Преградата и двамата усетиха облекчение, като се озоваха на познатата им територия. Шрик внимателно затвори и заключи вратата.

* * *

В продължение на няколко удара на сърцето Весела оправяше разрошената си козина. Особено внимателно пригладяваше местата, където бяха нанесени малките, но опасни рани, които бяха парализирали краката ѝ. Шрик отново се изпълни с ярост към Великаните и едва не се задуши от безсилие — разбираше, че не може с нищо да помогне.

— Шрик! — гласът ѝ бе печален. — Трябва бързо да се върнем при Хората. Ние сме длъжни да ги предупредим... Великаните замислят вълшебство, чрез което да приблизят Края.

— Голямата горяща светлина ли?

— Не. Изслушай ме сега. Отначало трябва да ти разкажа какво узнах, иначе няма да ми повярваш. Аз разбрах какво сме ние и какво представлява светът. Той е странен, удивителен и съвсем не прилича на този, който си представяме.

— Външния свят ли? — тя възприе въпроса, преди Шрик да разтвори устни. — Той е само мехур празнина, заградена с огромно парче метал, толкова голямо, че трудно може да си го представим. Но не е само това! От другата страна на метала, а това означава от външната страна на Външния свят, се намира пустота! Там няма нищо! Там няма дори въздух...

— Но може би има поне светлина?!

— Не! Казах ти вече. Там няма нищо. А светът... Не мога да ти обясня, не ми стигат думите. Те наричат света „кораб“ и тази дума означава нещо голямо, преместващо се от едно място на друго. И всички ние, Великани и Хора, сме вътре в „кораба“, който е направен от тях, Великаните.

— Значи корабът не е жив?

— Не зная. Те мислят за него като за жена. Трябва да е от вида живот-който-не-е-живот. И се премества от един свят до друг свят.

— Какво представляват тези светове?

— Аз улових само слаби образи. Те са ужасни и отвратителни. Ние се боим от откритите пространства на Вътрешния свят, но те са изцяло изградени от открити пространства и притежават само една повърхнина.

— Но тогава кои сме ние? — Шрик неволно започна да вярва на фантастичния разказ. — Кои сме ние?

Тя дълго мълча, преди да продължи:

— Те ни наричат мутанти. Този образ не беше... особено ясен, но ще се опитам... Това означава, че ние, Хората, сме се изменили. А според образите на Великаните преди ние сме били същите... като тези, които изстребихме... Неистинските. Преди много, много време първите Хора дошли в този свят от друг, където са тези ужасни открити пространства. Те попаднали тук заедно с храната на Великаните. И ето че в непостижимата пустота зад стените на Външния свят има... светлина-която-не-е-светлина. И тя изменя Хората. Не възрастните и не децата, а още неродените. Но Великаните се боят от измененията в самите себе си. Затова не пропускат светлина-която-не-е-светлина във Вътрешния свят. Направили са го така: пространството между Преградата и Големия Външен свят било запълнено с материал, в който ние пробиваме тунелите си и правим пещерите си. Първите Хора, излезли извън Пещерата-с-храна, си пробили път през Преградата към Външния свят. Там започнали да живеят. И се родили деца. И някои от тях били... Неистински.

— Това е така — бавно произнесе Шрик. — Всички знаят, че децата, родени в Далечния Външен свят, не приличат на родителите си и на тези деца, които се раждат близо до Преградата.

— Така е. Великаните винаги са знаели, че на кораба има Хора, но не са се боели от нас. Те винаги са ни считали за нисши същества и се стараели да ни унищожат с капани и храна-която-убива. Освен това светлината-която-не-е-светлина не позволявала бързо да се размножаваме, нали много деца се раждали мъртви, а голяма част от жените били безплодни. Но по някакъв начин Великаните разбрали, че сме се изменили. Тогава започнали да се боят от нас и решили непременно да ни унищожат... всички до крак, докато още не сме надвили Великаните.

— А Краят?

— О, Краят... — тя внезапно замълча и големите ѝ красиви очи се взряха край Шрик в нещо безумно и кошмарно. — Да — повтори тя. — Краят. Великаните ще го направят и те самите ще го избягнат. Ще се облекат в изкуствени кожи, които покриват цялото тяло, дори главата, и ще отворят огромните врати, целият въздух от кораба ще излети в ужасното външно пространство. И всички Хора ще умрат...

— Аз трябва да вървя — каза Шрик. — Аз съм длъжен да убия Великаните, преди да го направят.

— Не. Великаните са само една ръка. Ти уби Дебелият и те останаха само четирима. Те ще те чакат да си отмъстят. Нали ти помниш как... погребвахме болните Хора? Същото ще направим и с нас. И когато Великаните отново запълнят света с въздух от запасите си, ние ще излезем.

Шрик не каза нищо. Той разбираше, че Весела е права. Един безгрижен Великан попадна под ножа, но с четирима няма да се справи. Най-важното бе да разбере кога Великаните ще изпуснат въздуха от света. И трябва веднага да предупреди Хората.

* * *

Хората се събраха в Мястото-на-събиране. Шрик и Весела им разказаха какво бъдеще ги очаква, но открито им се присмяха. Разбира се, имаше и такива, които, като видяха блестящото острие, донесено от Вътрешния свят, веднага повярваха. Но техните гласове потънаха в тътнежа на тълпата. И когато Шрик ги уговаряше да се зазидат и така да избягнат Края, множеството се разбунтува. Думите на Късоопашатия ускориха кризата.

— Той иска да завладее целия свят — зарева Късоопашатия. — Той уби Големия зъб и Безопашатата, той уби всички Неистински, а Дългоухия уби само и само защото той можеше да стане вожд. Двамата с неговата уродлива самка искат да завладеят света!

Вождът напразно се опита да възрази, воплите на говорещия не му даваха да промълви и дума. Шрик зави от ярост, извади острието на Великаните и се нахвърли върху негодника. Късоопашатия пъргаво се извърна и отскочи настрана. Едва сега Шрик откри, че стои съвсем

сам, обкръжен от тълпата, и някъде отдалече Весела вика името му. Той тръсна главата си и кървавата мъгла на яростта се разсея.

Обкръжиха го плътно копиехвъргачите. Той лично ги бе обучавал да хвърлят копията и сега...

— Шрик! — викаше Весела. — Не се съпротивлявай! Те ще те убият и аз ще остана сама, съвсем сама. Нека правят каквото си искат, затова пък ние ще преживеем Края!

Думите ѝ предизвикаха дружен смях.

— Ха, те щели да преживеят Края! Те ще умрат, както умряха Дългоухия и останалите!

— Аз искам острието ти — каза Късоопашатия.

— Дай му го! — викна Весела. — Ще си го вземеш след Края!

Шрик нерешително замря. Късоопашатия даде знак. Литна едно копие и прониза ръката на вожда. Ако не беше гласът на Весела, толкова настойчив и молец, той би отвърнал на мъчителите си и би намерил бързата си смърт. Бавно разтвори пръсти и острието плавно и мъчително, сякаш не желаше да се раздели със собственика си, заплува из въздуха. Като по даден сигнал тълпата се нахвърли...

* * *

Пещерата, в която ги натикаха, се оказа тяхната собствена. Видът им бе жалък — раните на Весела се отвориха, а ръката на Шрик бе раздрана. Някой се бе опитал да измъкне върха на копието, но то се бе счупило и част от него бе още в тялото му. И двамата бяха жестоко пребити.

Отвън Късоопашатия ловко се подвизаваше с плякосаното острие и режеше големи парчета пореста маса от стените, а многочислени ръце услужливо и с удоволствие запълваха входа в пещерата.

— Ние ще ви пуснем след Края, освен ако не се задушите преди това! — викна някой и го последва насмешливо свирене. — Интересно, кой първи ще изяде другия?

— Не им обръщай внимание — меко каза Весела. — Последни ще се смеем ние.

— Може би. Но... Хората. *Моите хора*. Ти се оказа безплодна. Великаните ни победиха...

Весела не отговори и в тъмнината се чу жалният ѝ плач. Той изведнъж съвсем ясно осъзна — грандиозните им мечти за власт над целия свят завършиха в тази малка и тясна пещера.

Отвън повече не се чуваха гласове. Шрик реши, че Великаните вече са нанесли удара си, но си спомни начина, по който трябваше да го направят: преди всичко да отворят огромните врати в кожата на „кораба“, а това той би усетил. И още нещо не му бе ясно — как те с Весела ще разберат кога е дошъл Краят? И кога ще могат да излязат навън? Това ще бъде дълга и трудна работа, защото ще трябва да се надяват само на собствените си нокти и зъби.

Но все пак имаше нещо.

Пръстите му напипаха отчупения връх, който стърчеше от раната. Той знаеше, че най-добре ще бъде рязко да го издърпа, но не можеше да се реши поради острата болка. Като се мръщеше и простенваше, започна да извлича парчето метал.

— Дай на мен...

— Не — отговори той грубо. — Няма за къде да бързаме.

Бавно и търпеливо започна да разтваря раната. И тогава Весела внезапно завика. Това бе толкова неочаквано и високо, че Шрик рязко се дръпна, ръката конвулсивно се сви и накрайникът се оказа изтръгнат. Помисли си, че тя нарочно бе избрала този миг да му помогне, вместо благодарност, усети само тъпо раздражение.

— Защо го направи? — сърдито запита той.

Тя не отговори, в момента не ѝ бе до него.

— Хората... — прошепна тя. — Хората... чувствам как се задушават... как умират... чувствам ги... и пещерата на Дългоухия, който прави копията... но те умират и от устата и носа им тече кръв... и от ушите... не мога повече, не мога...

И тогава се случи нещо страшно и непредвидимо. Стените на пещерата се задвижиха и започнаха да се приближават една към друга. В целия свят, из кораба напълнените с въздух кутийки на порестата изолация започнаха да се издуват заедно с падането на налягането и това ги спаси. Разширяващите се стени затиснаха грубата тапа на входа и не ѝ дадоха възможност да изхвъркне. По този начин се съхрани почти пълната херметичност.

Пленниците не бяха в състояние да осъзнаят това — обхвана ги паника. Хората не познаваха клаустрофобията, но и движещите се стени излизаха извън рамките на жизнения им опит. Впрочем Весела се оказа по-здравомислеща и се опита да спре Шрик, когато той яростно закъса набъбващата „кожа“. Единственото, което го движеше, бе желанието да се измъкне навън.

Шрик си спомни за счупения накрайник, който все още стискаше в юмрука си, и започна с него да разкъсва рохкавата маса. Стените на порестите кутийки бяха станали тънки и едва не се пръскаха сами и затова оказваха съпротива не повече от сапунени мехури. Стана по-просторно и мъжът заработи с удвоена сила.

— Стой! Спри се! Казвам ти! Там ни чака смъртта! Ти ще ни убиеш!

Но той не ѝ обърна никакво внимание и продължи да дълбае.

— Стой! — отново викна Весела.

Тя запълзя на ръцете си и неподвижните ѝ крака се завлачиха. Хвана се за Шрик и се вцепи в него. Отчаянието ѝ даваше сили и те така се бориха много удари на сърцето — мълчаливо и яростно, забравили всичко, което ги свързваше до този момент. Случайно тя докосна раната и Шрик изпълни пещерата с пронизителен вик на болка и гняв. Добре заостреният накрайник се впи в гърлото на жената.

Върху нея се строполи ужасът, който премина в жалост към себе си и към Шрик и в ненавист към Великаните... А после сърцето ѝ спря завинаги.

* * *

Смъртта на Весела прекрати безумствата на Шрик.

Като седеше в тъмнината, той галеше с дланите си изстиващото тяло и напразно се опитваше да открие поне искрица живот. Викаше грубо името ѝ, тръскаше я непрекъснато, докато накрая осъзна, че приятелката му, жената му, неговата Весела е мъртва, и това проникна в мозъка му и остана там завинаги. През краткия си живот неведнъж бе изпитвал чувството на загуба, но никога преди това не бе толкова мъчително.

Той, Шрик, Неокосменият, Владетелят на Външния свят, сам я бе убил... Опита се да свали от себе си поне част от вината. Казваше, че са я убили Великаните, че все едно, тя би загинала от раните си, че това е просто случайност... И въпреки това той бе убиецът на Весела. Именно той трябва да отмъсти на Великаните за нелепата ѝ гибел, за гибелта на цялото Племя.

Тази мисъл го направи внимателен.

Безброй удари на сърцето пролежа в гъстия мрак до тялото на Весела и не се опита повече да руши стените на затвора си. Сметна, че ще усети мига, когато Великаните отново ще пуснат въздух в света. Как щеше да стане, не можеше да каже, но беше напълно убеден.

И когато стените на пещерата се отпуснаха и станаха плътни, Шрик разбра, че може да излезе навън без страх. Той се зае да къса порестия материал, но след миг се спря и отиде при Весела. Прошепна за последен път името и погали изстиналото тяло.

Повече не се върна.

Когато мрачната светлина на Мястото-за-събиране се появи и на непривикналите очи се стори непоносимо ярка, тялото на Весела бе погребано под дълбок пласт изолация. Въздухът навън бе необикновено приятен. Налягането бе паднало и му се завъртя свят, но бързо се оправи. И му се стори, че... Но изглежда това бе просто шум в ушите.

Той беше жив, а Весела и Хората — мъртви. Наоколо видя множество тела, изкривени от мъките на агонията и неми свидетели на ужасната власт на Великаните. Появи се злоба и напълно го овладя. Хората не го послушаха, а Великаните му отнеха и поданиците, и властта му. Сега нямаше кой да оспори владичеството му над Външния свят, но разпръснатите навсякъде трупове правеха това владичество напълно безсмислено.

Да беше поне Весела жива, всичко би могло да бъде иначе.

Какво бе казала тогава? „Пещерата на Дългоносия...“ Може би... Съществува само един начин да се провери.

Намери пещерата и видя, че входът е затрупан. Трескаво започна да къса изолацията — острието, което завоюва във Вътрешния свят, пробляскваше на няколко крачки от него, но бе обхванат от такова сляпо и безмислено бързане, че не обръщаше на нищо внимание. Най-после входът бе разчистен. В дълбочината се раздаде слаб писък.

Известно време Шрик нищо не успя да разгледа, а после от гърдите му се откъсна стон на разочарование.

В пещерата имаше само две ръце писукащи мъничета. Може би в последния миг майките им са разбрали смисъла на думите му и са успели да спасят поне децата си, но не и себе си. Те скоро ще пораснат, помисли той, и ще могат да размахат копие за него, Владетеля на Външния свят, и ще има потомства. Като преодоля отвращението си, той ги измъкна навън. Шрик разбра, че това е ядрото на армията, с чиято помощ ще възстанови властта си над Външния и Вътрешния свят.

Но сега трябваше да ги нахрани.

Едва в този миг забеляза острието си и с него започна да разрязва трупове. Миризмата на кръвта му напомни, че и той е гладен. Когато дребосъците се успокоиха и с доволен вид се нахвърлиха на храната, и той си отрязва едно парче месо.

Нахрани се и се почувствува много по-добре.

* * *

Мина известно време, преди Шрик да поднови набезите във Вътрешния свят. Наложил му се да бави остатъците от своя народ, а освен това нямаше нужда от храна, Великаните сами го бяха снабдили с такова количество, което би стигнало за няколко поколения. Освен това добре разбираше, че няма смисъл да се показва на врага, преди да е настъпило времето. Фактът, че шепичка Хора избегнаха смъртта от задушаване, съвсем не означаваше, че Великаните не притежават и друго, още по-опасно оръжие.

Засили се желанието да погледне отново загадъчния живот зад Преградата. Сега, след като уби Великана, откри странно чувство на родство с тези чудовищни същества. Мислеше за Слабия, за Гръмогласния, за Плешивия и за Малкия като за стари приятели. Понякога се улавяше, че ги съжалява, защото бе решил твърдо да ги убие — или те, или неговият Народ...

Децата израснаха и той можеше да ги оставя най-после сами. Ако не се върне от Вътрешния свят, те нямаше да пропаднат. Безпръстата, най-възрастното момиче, се оказа грижовна бавачка.

Непрекъснато бродеше из лабиринтите тунели и пещери непосредствено до самата Преграда. През вратите и прозорчетата наблюдаваше Великаните и удивителния и ярък живот на Вътрешния свят. Придвижваше се от Пещерата-на-гърма — кой знае откъде се бе взело това име — до Мястото-на-малките-огънчета и обратно. Минаваха много хранения, но той нямаше защо да се връща при запасите от храна — навсякъде се въргаляха трупове на Хора. Наистина бяха започнали да вонят, но както цялата му раса, така и Шрик не беше гнуслив.

Великаните живееха по странния си подреден ритуал. Той често изпитваше желание да им се покаже, да извика оскърбленията си, но успяваше да се сдържи с последни сили. И най-после се появи удобна възможност, която така търпеливо бе изчаквал.

Шрик бе в Мястото-на-малките-огънчета, където Малкият се занимаваше с нещо тайнствено и непонятно. Шрик отдавна искаше да разбере смисъла на действията му и да го запита на езика му с какво се занимава. Но след смъртта на Весела не бе останал никой, който да успее да установи контакт между двете раси. Той въздъхна така шумно, че Великанът изглежда го чу и прекъсна работата си.

Шрик се юрна обратно в тунела и дълго престоя там, вслушваше се в ударите на сърцето си и от време на време поглеждаше навън. Но Великанът остана разтревожен. И затова той реши да се върне в пещерата Място-за-събиране, но преди да стигне до там, някакво неясно чувство го отклони на друга страна. Приближи се до вратата, която рядко бяха използвали, защото зад нея се простираше огромна пещера, където винаги спеше някой от Великаните, а останалите се занимаваха с нещо. Този път оттам не се разнасяха гласове и въобще никакво движение.

Шрик отвори вратата, погледна и видя трима спящи Великани. Тънкият леко подсвирваше, Гръмогласния се изявяваше и насън достатъчно шумно, а в дишането на Плешивия се усещаше авторитета на вожд.

Сега или никога!

Всеки опит да се справи с Великаните, по единично, сигурно ще предизвика да запалят Голямата-горяща-светлина, както бе предсказала Триоката. А сега можеше да му провърви и да се справи със спящите и

да изчака в засада Малкия. С него би се справил съвсем лесно, както стори това с Кореместия.

Пригответи се и усети... че не искаше да го направи.

Не беше страх — усещаше нещо, което не можеше да изрази ясно, усещаше чувство на братство между Хората и Великаните, защото те много си приличаха един на друг. Защото историята на Човека е история на огъня и направените оръдия... Но на Шрик не му бе съдено да разбере това.

Тогава си спомни и Весела, и Дългоухия, и масовото избиване на Хората. Спомни си думите на Триоката: „...но ето какво ще ти кажа. Хората са обречени. Нищо не може да ги спаси, независимо какво ще направят. Ти ще убиеш тези, които ще ни убият, и това е добре.“

„Ти ще убиеш тези, които ще ни убият...“

Ако убия всички Великани, преди да ни убият, заразсъждава той, то светът, целият свят ще ни принадлежи...

Въпреки това се колебаеше.

Тогава Тънкия, който изглежда сънуваше лош сън, измърмори нещо и зашава. Шрик се плъзна през вратата и пригответи острието. Оттласна се от пода и полетя към спящите. Оръжието му направи само един разрез, о, колко често го бе правил в мислите си, и Тънкия престана да вижда сънища. Миризмата на свежата кръв възбуди нападателя. Той напрегна волята си и се сдържа — не започна да реже наляво и надясно, — а от мъртвото тяло се прехвърли на Гръмогласния.

Хъркането прекъсна и премина в задъхано хриптене. Това събуди Плешивия. Той се размърда и лудешки започна да разкопчава ремъците, които го придържаха към леглото. И когато Убиецът на Великаните се приземи на гърдта му, той отчаяно завика. Шрик разбра, че след няколко мига ще се появи и Малкия.

Дебелия бе изненадан, Тънкия и Гръмогласния бяха убити по време на съня им, но сега не можеше да се надява на лесна победа.

По едно време изглеждаше, че вождът на Великаните ще удържи победа. Той престана да вика и се сражаваше с мрачно отчаяние. Огромната ръка го хвана и костите му запукаха — заприлича му на край. Едва не изгуби съзнание, очите му от напрежение щяха да изскочат от орбитите си, и отчаяно заудря с острието по китката на врага. Нещо поддаде, оказа се, че са собствените му ребра, и съумя да

се извърти и да разсече дебелиите жили. Бликна тъмна кръв. Великанът отново се развика. Още един удар и хватката отслабна. Сега се оказа отново лице срещу лице с врага. Наистина всяко движение му причиняваше болка като от прободане с копие, но нали още можеше да се движи и да поразява, и да убива!

Плешивия постепенно отслабваше, кръвта му изтичаше, но продължаваше да се сражава до последен дъх. Той не очакваше от нападателя пощада и се надяваше единствено на помощта на Малкия. Пред самия си край отново започна да вика и когато умря, в пещерата влетя последният жив Великан.

Сляпото щастие се усмихна на Шрик и го спаси от сигурна смърт... На Безпръстата ѝ дотегна да занимава питомците си на Мястото-за-събиране. Тя бе слушала разказите на вожда за чудесата на Вътрешния свят и сега реши да ги види със собствените си очи. Тя безцелно заброди по тунелите край Преградата. Съпровождаха я децата. Скоро се натъкна на отворената врата. От нея се лееше такава ярка светлина, каквато тя досега не беше виждала. Не се колеба дълго. За разлика от родителите си, у нея не бе възпитан религиозният страх пред Великаните. Шрик бе единственият възрастен, друг не можеше да си спомни, и той често бе разказвал как бе победил един Великан. Също така ѝ бе казал, че рано или късно ще ги убие всичките.

Независимо че бе млада и неопитна, тя не беше никак глупава. С женския си ум бе преценила достатъчно добре Шрик. Много от това, което бе ѝ разказал, смяташе за чисто самохвалство, но същевременно явяваше за гибелта на Големия зъб, Тека и множеството други Хора.

Така, безстрашна в невежеството си, се шмугна във вратата. Децата я следваха и пискаха от възторг. Макар Малкият Великан да не я забеляза веднага, но чу прекрасно тънките гласчета. Планът за унищожаването на Хората се бе провалил. Те бяха излезли от пещерите и тунелите, убили бяха четирима Великани, а сега пристигаше свежо подкрепление, което щеше да се разправи и с него.

Великанът се обърна и побягна.

Шрик веднага се оттласна от тялото на Плешивия и скочи след него. Но на половината път се блъсна в твърда полирана повърхност. Провися на нея оглушен много удари на сърцето, докато не разбра, че огромната врата се е затворила под носа му.

Той знаеше, че Малкият Великан не просто се спасява с бягството си — нямаше такова място на света, където да се скрие от мъстта му, — сигурно е побягнал за някакво оръжие. Или — при тази мисъл кръвта на Шрик изстина — той ще изсипе отгоре им последните ужаси, предсказани от Триоката.

Тогава до него неуверено долетя момичето.

— Да не си ранен? — задъхваше се тя. — Те са толкова големи! И ти се биеш с тях!

Едва бе произнесла тези думи, и светът се изпълни с ниско бръмчене. Шрик веднага забрави за разтревожената самка. Тези звуци означаваха само едно — Малкият се е върнал в Мястото-на-малките-огънчета и е разбудил мощните и непостижими сили, които завинаги ще се справят с Хората.

Отблъсна се от огромната врата и полетя надолу към отворения отвор в Преградата. Протегна ръце и смекчи удара, но въпреки това в гърдите му пламна болка и той се разкашля, а от устата му затече струйка алена кръв, която много го изплаши.

Безпръстата отново се оказа до него.

— Шрик, ти си ранен! Може ли аз...

— Махай се! — и той обърна разярената си муцуна към нея.

— Къде отиваш?

Той не отговори веднага.

— Отивам да спасявам света — произнесе бавно. Болката утихна и се почувствува огромен, огромен и по-голям и от най-големия Великан. — Отивам да ви спасявам всички вас!

— Но как...

За Убиецът на Великаните това се оказа прекалено. Той записка, обърна се към нея и с размах я халоса по лицето.

— Стой тук! — заповяда и се скри в тунела.

* * *

Жироскопите пееха тихата си песен, когато Шрик се добра до контролната рубка на кораба. Завързан към креслото със сложна система от връзки, навигаторът деловито управляваше тайнствените механизми. През илюминаторите преминаваха звезди.

Шрик бе обладан от неописуем страх. Досега не вярваше на картината на света, която му представи Весела. Но сега сам се убеди, че корабът се движи. В единия илюминатор се появи крайчецът на нещо непоносимо ярко. Навигаторът направи леко движение и сиянието отслабна през екраните от тъмно-синьо стъкло. Но въпреки това остана достатъчно ярко, прекалено ярко, а краят му се превръщаше в бързо разширяващ се овал, докато не се превърна в бял диск. Жироскопите замлъкнаха.

Още не бе успяла да се установи напълно тишината, и в ушите на Шрик нахлу нов звук — ревът на главния двигател.

Ужасна сила го подхвана и захвърли на пода. Усети да се налива с тежест, която се опитваше да счупи гръбнака му. За него, родения в безтегловност, това бе нещо свръхестествено. Известно време лежа и простенваше. Дори нямаше желание да се помръдне. Разкашля се и заизхвърля капки кръв. И бавно се разделяше с живота. Навигаторът го погледна и се засмя. Този звук сякаш го шибна и застави да извърши невъзможното.

Навигаторът отново се зае с изчисленията. Извършваше го с отчаяна тържественост. Той знаеше, че този кораб, натоварен със семе, няма да достигне местоназначението си. Но и вечно да лети сред звездите също не бива — защото носи смъртна опасност в себе си.

Човекът знаеше, че все някога трябва да заспи и тогава го чака неминуема смърт от ръцете на мутантите. Той избра най-правилния път.

Шрик пълзеше по палубата. Вече можеше да протегне ръка и да докосне краката на Великана. В другата продължаваше да стиска острието — единственото нещо, на което можеше да се надява в този луд свят.

Шрик се хвана за изкуствената кожа, покриваща крака на Великана, и се заизкачва по нея, въпреки че всяко движение предизвикваше нетърпима болка. Той не видя как Великанът поднесе към устата си малка бяла капсула.

И когато се добра до гърлото му, Великанът беше вече мъртъв.

* * *

Известно време Шрик стоя, впил се в последния си враг. Усещаше се измамен и опустошен — последната победа трябваше да осъществи с острието си. Той знаеше, че някъде извън пределите на този свят Малкият Великан все още се смее.

В илюминатора пламтеше слънце. Дори на това разстояние, дори през филтрите то ослепяваше и изгаряше. Главният двигател продължаваше да реве и корабът неумолимо се носеше към Края.

Шрик с мъка се вгледа в блестящите инструменти, в лостовете и превключвателите, чието предназначение никога нямаше да узнае. Погледна и разтварящата се бездна и разбра, че беше загубил. Предсказанието на Триоката се беше сбъднало.

* * *

Ако в неговия език съществуваха метафори, би казал, че той и оцелелите Хора са попаднали в капан за мишки. Но дори и Великаните не биха вложили подобен смисъл.

Защото Хората си бяха това — мишки в капан!

РОБЪРТ ШЕКЛИ

ДОКТОР ВАМПИР И НЕГОВИТЕ ПРИЯТЕЛИ

Мисля, че тук съм в безопасност. Живея в старата част на Мексико-сити, североизточно от Сокало, в малка квартира. Дълбоко ме поразява доколко на пръв поглед страната наподобява Испания, а в действителност е съвсем друга. Улиците в Мадрид са лабиринт, който постепенно те всмуква към стаената си сърцевина, макар че там се крият старателно скучни, дребни тайни. Несъмнено обичаят да се пазят от чужди очи дори обикновените неща е наследство от маврите. А улиците на Мексико са обърнат лабиринт, те водят навън, към околните планини, на открито, към откровения, които обаче са винаги неуловими. Като че ли Мексико нищо не скрива, но и всичко е непостижимо. Това е наследство от индианците, те и сега са такива, самозащитата им се крие в привидната откритост; така и прозрачността е защитата на морската актиния.

Според мене този метод е много добър и може да се приложи винаги и навсякъде. Аз приемам мъдростта, родена в Теноктитлан или Тлакскал, аз нищо не крия и затова успявам всичко да потуля.

Аз не съм общителен човек. Мечтая за дом в затънт край, например по голите склонове на Ихтаксихуатл, където на десетки мили наоколо не се открива човешко жилище. Но това би било лудост. Полицията разсъждава просто: щом се държиш изолирано, значи нещо скриваш; съвсем не ново съждение, но независимо от това почти винаги правилно. Ох, тази мексиканска полиция, колко е учтива и безжалостна едновременно! Колко е недоверчива към кой да е чужденец и колко е права за това! Тя винаги би намерила повод да обискира жилището ми и естествено тайната би се разкрила. Поне три дни вестниците щяха да имат материал за шум...

Всичко това досега избягвам, като избрах настоящето си жилище. Даже Гарсия, който е най-настървеният полицай в целия

окръг, не подозира какво правя в тази тясна, достъпна за всеки квартира. *Тайни, нечестиви, чудовищни опити.*

Моята входна врата обикновено е полуотворена. Аз предлагам на хората, които ми носят хранителните стоки, да влязат вътре. Те обаче никога не се възползват от поканата, понеже скромността им е в кръвта. Но за всеки случай аз продължавам да ги каня.

Квартирата е тристайна. Входът е през кухнята. Оттам се влиза в кабинета, а след това е спалнята. Никоя врата не е заключена, дори не ги притварям докрай. Може би в желанието да покажа, че нищо не крия, прекалявам. Защото, ако някой стигне до спалнята и отвори вратата нашироко, ще се наложи да се самоубия.

Но досега никой от посетителите ми не е бил по-далече от кухнята. Вероятно те се страхуват от мен.

А защо не? Аз сам се страхувам от себе си.

Работата ми е свързана с неудобства. Налага ми се сам да закузвам, обядвам и вечерям вкъщи. Аз съм лош готвач и дори в най-долнопробната закусвалня хранят по-добре. И което е по-лошо, трябва да измислям невероятни обяснения защо ям само вкъщи. Докторите ми забраниха кисело, солено или люто, обяснявам на съседите, не мога да хапна нито сол, нито пипер, нито домати... Защо така? Ох, имам болен черен дроб... Къде те пипна тази мръсотия? В Джакарта хапнах развалено месо по време на войната...

Вероятно ви се струва, че да измислиш такова нещо не е трудно. Но аз трябва да помня всички подробности.

Всеки лъжец е принуден да строи живота си по законите на омразното, противоестествено постоянство. Играеш ролята си и тя става твое мъчение и наказание.

Съседите леко приемаха неумелите ми обяснения. Имало някакви несъответствия? Какво пък, в живота винаги е така. Всеки от тях се смята за безгрешен съдия и познавач на света, а в действителност техните разсъждения се основават само на правдоподобността на измислиците ми.

И все пак съседите усещат чудовището в мен. Месарят Едуардо ми каза един път:

— Докторе, знаете ли, че вампирите не могат да ядат солено? Може би вие също сте вампирявали, а?

Откъде ще знае той за вампирите? Впрочем, вероятно от филмите или от комиксите. Много пъти съм забелязвал как стариците, край които минавам, правят жестове на заклинание. Бързат да се предпазят от злата сила. Чувал съм детски шепот зад гърба си: „Доктор Вампир, доктор Вампир...“

Стариците и децата! Те съхраняват малкото мъдрост на тези хора. Разбира се, и месарят се досеща за нещо. Аз не съм доктор и не съм вампир. Все пак стариците и децата са прави да се плашат от мен. За щастие никой не им обръща внимание.

Ето защо аз продължавам да се храня в кухнята си — купувам агнешко, телешко, говеждо, прасенца, козленца, зайци, птици, понякога дивеч. Това е единственият начин да разполагам с много месо, за да храня своите приятели, моите зверове.

Напоследък още един човек почна да ме подозира. За нещастие това е Диего Хуан Гарсия, местният полицай.

Гарсия е набит, широкоплещест и с открито лице, но предпазлив — изобщо е примерен полицай. В Сокало го смятат за неподкупен — своево рода ацтекски Катон, макар и не толкова рязък по характер. Ако може да се вярва на зарзаватчийката (а тя като че ли е влюбена в мен), Гарсия предполага, че аз съм немски военнопръстъпник, който се крие тук от правосъдието.

Поразителна догадка, абсолютно невярна всъщност и все пак предчувствието не лъже Гарсия. Той би взел съответни мерки, ако съседите не се застъпваха за мен. Обущарят, месарят, ваксаджийчето и особено зарзаватчийката са изцяло на моя страна. Те са хора на здравия разум и вярват, че съм такъв, какъвто им се струвам. Те дразнят Гарсия:

— Нима не виждаш, че този тих, добродушен чужденец е просто смахнат учен и никаква беля не ще направи.

Поразителна нелепост, също така невярна по същност и все пак интуицията не лъже тези хора.

Безценните ми съседни ми величат ту доктор, ту професор. Тези почетни титли ги получих просто така, само заради външния си вид. Не съм претендирал за тях, но не ги и отхвърлям. „Сеньор доктор“ е маска, която също ми върши работа.

А защо и да ме вземат за учен? Лицето ми е сурово, квадратно, цялото набраздено от бръчки, имам високо чело, а снопчетата косми

около слепоочията и тила са изрядно посивели. Аз така старателно и правилно построявам испанското изречение, че веднага се разбира, че съм европейец. И очилата ми са със златна рамка! Какъв, ако не учен, и откъде, ако не от Германия? Званието задължава и аз обяснявам, че съм университетски професор, че съм в дългосрочен отпуск, тъй като пиша книга за толтеките. Възнамерявам да докажа, че културата на този загадъчен народ е сходна с тази на инките.

— Да, господа, аз смятам, че новата ми книга ще внесе объркване в Бон и Хайделберг. Някои авторитети ще се разклатят. Някои ще се опитат да ме представят за маниак и фантазьор. Работата е в това, че моята теория ще внесе преврат в науката за доколумбова Америка.

Такава личност смятах да разиграя в Мексико. Аз прочетох книгите на Стивънс, Прескот, Вайън, Алфонсо Косо, не ме домързя даже да препиша първата третина от дисертацията на Дрейер относно взаимопроникването на културите, в която той се опитваше да докаже връзката между културите на майте и толтеките. Тези 80 ръкописни страници възнамерявах да представя като собствен труд, а незавършеността му обясняваше пребиваването ми в Мексико. Всеки, който погледнеше на тези премъдри страници, разхвърляни по бюрото, лично щеше да се убеди що за човек съм.

Струваше ми се, че това е достатъчно. Не бях взел предвид хората, сред които живея. Сеньор Ортега е бакалин, но се интересува и от доколумбовата история на страната си и за мое нещастие притежава солидни познания в тази област. Сеньор Андраде, бръснарят, е роден в Пуебло, което е само на пет мили от развалините на Теотихуакан. А хлапакът Хорхе Силверио, ваксаджийчето, мечтае да постъпи в някакъв известен университет и смирено пита дали не мога да промълвя добра дума за него в Бон...

Аз съм жертва на надеждите и очакванията на моите съседни. Аз станах професор по техен, а не по мой образец. С часове висях в Националния антропологичен музей, губя си цели дни в разглеждане на Теотихуакан, Тулу, Ксохикалко. Съседите ме принуждават неуморно да се занимавам с научни изследвания. И в действителност аз ставам този, когото имитирам — учен човек с колосални знания и като допълнение, леко побъркан.

Аз влязох в тази роля и тя ме преобрази. Аз вече действително вярвам, че между инките и толтеките е имало връзка, имам за това неопровержими доказателства, сериозно се замислям за публикуване на откритията си...

Всичко това ме уморява и ме обърква. Миналия месец се случи събитие, което ме изплаши. Сеньора Елвира Масиас, чийто дом наех, ме срещна на улицата, заговори ме и поиска да изхвърля кучето си.

— Сеньора, но аз нямам куче!

— Моля за извинение, сеньор, но вие имате куче! Вчера вечерта чувах много добре как то скимтеше и драскаше вратата. А покойният ми съпруг не търпеше кучета в дома. Той въведе строги правила и аз няма да ги наруша.

— Скъпа сеньора, вие грешите. Уверявам ви...

И тогава отнякъде се появи Гарсия, неотвратим като самата смърт. В изгладена униформа цвят каки, на велосипед и се заслуша в нашия разговор.

— Може би термити са драскали по вратата, сеньора?

Тя поклати отрицателно глава:

— Звукът беше съвсем друг.

— Значи плъхове тогава. За съжаление, трябва да ви кажа, че домът е пълен с плъхове.

— Аз прекрасно зная шумоленето на плъховете — с дълбока, непобедима убеденост възрази сеньора Елвира. — А това беше друг шум, само кучето драска така, и добре се чуваше точно от вашите стаи. Вече ви казах, че имам строги правила — никакви животни в дома.

Гарсия не свеждаше поглед от мен и в очите му виждах отражение на всичките ми злодеяния в Дахау, Берген-Белзен и Терезиеднщат. Много ми се искаше да му кажа, че греша, че аз съм жертва, а не палач, че военните години прекарах зад бодливата тел на японски концлагер в остров Ява.

Разбира се, не казвах нищо — всичко това нямаше отношение. Моите престъпления против човечеството не бяха измислица, просто Гарсия беше усетил не някогашни престъпления, а тези, които ще станат след година.

Може би щях да си призная всичко, ако сеньора Елвира не се беше обърнала към Гарсия с думите:

— Е, какво ще направите? Та той държи в къщата куче, а може би и две, или и даже други животни. Какво ще направите, сеньор полицай?

Гарсия мълчи и неподвижното му лице напомняше каменната маска на Тлалок в Чолулския музей. А аз прибягнах към метода на прозрачна самозащита, който досега ми помагаше да запазвам тайните си. Скръцнах със зъби, надух ноздри, изобщо се постарях да изобразя „свиреп европеец“.

— Кучета ли? — закрещях аз. — Сега ще ви покажа едни кучета! Вървете да обискирате стаите ми! Плащам по сто песо за всяко открито куче! По двеста за породисто куче! Гарсия, викайте своите познати и приятели! Може би държа и кон вътре, а? А може би и свиня? Викайте свидетели, викайте вестникари, викайте репортери, нека точно опишат менажерията ми!

— Напразно кипвате — равнодушно каза Гарсия.

— Когато се избавим от кучетата, тогава ще се успокоя! — креснах аз. — Сеньора, да вървим, да погледнем под креватите в спалнята, може би там е нещото, което ви се е привидяло. А когато му се нагледате, бъдете така любезна да ми върнете остатъка от аванса и тогава аз с невидимите си кучета ще отида в друга квартира.

Гарсия ме погледна някак си странно. Вероятно за дългогодишната си служба е видял не малко кресливци. Разправят, че някои престъпници така ритат срещу ръжена.

— Какво пък, да погледнем — каза той на сеньора Елвира.

И тук за мое учудване — не ми ли се счу? — тя заяви:

— Не, не! Вярвам на думата на благородния човек.

Искаше ми се за пълна победа да попитам Гарсия, дали той още се съмнява и ако е така, нека да влезе вътре. Но за щастие прехапах езика си. Гарсия нямаше да се церемони. Той не би се изплашил от излагане.

— Уморих се — казах, — ще отида да полегна.

С това и свърши случката.

Този път заключих входната врата. Оказа се, че всичко е висяло на косъм. Докато сме се карали, нещастното зверище прегризало въжето за връзване, пропъзляло до кухнята и там издъхнало.

Трупа ликвидирах по обикновения метод, с други думи, го дадох като храна на другите. Удвоих мерките за безопасност. Купих

радиоприемник, за да заглушавам воя им. Под клетките сложих плътни рогозки. Непрекъснато пуших миризлив тютюн и всичко се оправи. Но какво страшно издевателство — да ме заподозрат, че държа кучета! Кучета, които са най-големите ми врагове! Виж, те знаят какво става у дома. Те отдавна са верни съюзници на хората. Те са предателите на животинския свят, а аз предателят на човешкия род. Ако кучетата имаха език, веднага щяха да ме издадат в полицията.

Когато се разрази битката с човечеството, кучетата ще споделят съдбата на господарите си — ще устоят или ще паднат.

Проблесна мъничко надежда: последното котило е обещаващо. От дванадесет оживяха четири. Растат силни, умни, но не им стига свирепост. Явно, че именно тя не се унаследява генетично. Даже като че ли се привързаха към мен — почти като кучета! Но може би в следващите поколения ще успея да премахна това.

Човечеството пази в паметта си страшни предания за мелези, създавани чрез кръстосване на различни видове. Между другото такива са били сфинксът, грифонът, химерата. Мисля, че плашещите видения от античността са своеобразни спомени за бъдещето. Така, както Гарсия предусеща моите още неизвършени престъпления.

Плиний и Диодор разказват за чудовищни полукамили-полущрауси, полулъвово-полуорли, за създания с майка кобила и баща тигър или дракон. Какво биха помислили древните летописци за хибрид между плъх и росомаха? А какво би казал за такова чудо съвременният биолог?

Съвременните учени ще отхвърлят възможността за такова кръстосване, дори градовете и селата да гъмжат от зверовете им. Нито един здравомислещ човек не ще повярва, че съществува твар, голяма колкото вълк, свирепа и коварна като росомаха и едновременно адаптивна и бързо размножаваща се като плъховете. Упоритият рационалист ще отрича това като небивалица даже и тогава, когато този звяр забие зъби в гърлото му.

И ще бъде прав. Почти. Продуктът на подобно кръстосване винаги е бил невъзможен... до миналата година, когато го получих.

Потайността, предизвикана от необходимостта, понякога прераста в навик. Затова в този дневник все още не съм обяснил защо започнах да отглеждам чудовища и за какво ги обучавам.

Те ще започнат своето дело след три месеца, към началото на юли. Тогава жителите на Сокало ще забележат, че в покрайнините на града се появяват неизвестни животни. Тяхната външност ще бъде описвана неточно и мъгляво, но всички ще бъдат единодушни в мнението, че това са едри, свирепи и неуловими твари. Властите ще научат новостта и някои вестници ще я съобщят. Отначало нападенията ще бъдат приписани на вълци или подивели кучета, макар че незваните гости по външен вид се отличават.

Ще се опитат обикновените методи за унищожаване. Безуспешно. Загадъчните твари бързо ще се разселят из цялата столица и ще проникнат в богатите райони — Педрегал и Койоакан. Вече ще бъде известно, че те са всеядни, както са всеядни и хората. И ще възникне подозрението (при това напълно вярно), че се размножават мълниеносно. Малко по-късно ще бъде оценена и разумността им.

Срещу нашествениците ще бъдат пратени военни части, но безуспешно. Над полета и селища ще забръмчат самолети и вертолети: но кого да бомбардират? Тези животни не са мишени за обикновеното оръжие, понеже не се движат в стадо. Те се крият по ъглите, те са под леглото, в килера, те през цялото време са тук, около вас, но не ги виждате.

Да се използва отрова. Но те ядат вашата храна, а не това, което ще им подхвърлите.

Идва август и хората са вече безсилни да направят нещо. Мексико е наводнено с войски, но това е само една привидност; ордите от зверове вилнеят в Толуку, Икстапан, Тепалсинго, Куернаваку, а вече са ги видели в Сан Луис Потоси, в Оахаке и Вера-Крус.

В Мексико пристигат специалисти от цял свят, учените се съвещават, предложени са извънредни мерки. Зверовете не свикват съвещания и не публикуват манифести. Те чисто и просто се плодят и множат. На север са се разпространили до Дуранго, а на юг са стигнали плътно до Виляермоси.

САЩ закриват границите си — само символичен жест. Зверовете стигат Педрас Неграс, без да питат никого, минават Игл Пас, без разрешение се появяват в Ел Пасо, Ларедо, Браунавил. Като смерч се носят по пустините, като прибой заливат градовете. Косматите приятели на доктор Вампир дойдоха и никога няма да си тръгнат.

И накрая човечеството ще разбере: задачата не е в това да бъдат унищожени загадъчните зверове, задачата е да не се позволи на зверовете да унищожат докрай човечеството.

Аз не се и съмнявам, че това е възможно. Но ще бъдат необходими обединените усилия и изобретателност на всички хора по света.

Ето какво искам да постигна, отглеждайки тези чудовища.

Аз замислих зверовете си като противовес, като сдържаща сила на неуправляемата машина — човечеството, което погубва и себе си, и цялата планета. В края на краищата, какво право има човечеството да унищожават негодните му форми на живот? Нима всичко живо на Земята трябва да служи на лошо измислените му планове или да изчезне? Нима всеки вид, всяка форма на живот няма право на съществуване?

Аз се реших на крайни мерки, но смятам, че те не са вредни за човешкия род като цяло. Никой вече няма да се страхува заради водородните бомби, бактериологичната война, смъртта на горите, замърсяванията на въздуха и водите, парниковия ефект и пр. Всички тези страхове ще останат в миналото. Човекът отново ще зависи от природата. Той пак ще бъде единственото във вида си разумно същество, хищник, но отсега ще бъде подвластен на сдържащи го, ограничителни сили. Той ще има свобода да убива, но ще загуби възможността да унищожават докрай.

Пневмонията е велика съкрушителница на надеждите. Тя уби моите зверове. Вчера последният от тях за последен път вдигна глава и ме погледна. Големите му светли очи бяха помръкнали. Той извади нокти и леко ме драсна по ръката.

Не издържах и заплаках. Разбрах, че нещастната твар се опитва да ми достави удоволствие, тя знаеше за мечтата ми да я направя свирепа и безпощадна — бич за човешкия род.

Усилието се оказа достатъчно. Великолепните очи се затвориха. Звярът потръпна неуловимо и умря.

Разбира се, не е виновна само пневмонията. На тях не им стигаше и воля за живот. Откакто човек завладя Земята, всичките други видове загубиха жизнестойчивост. Поробените еноти лудуват в редките горички на Адирондакския лес, а поробените лъвове душат бирените бутилки в Крюгерпарк. Те, както и всички други,

съществуват само затова, че ги търпим. Те се приютяват в нашите владения като временни жители. И те го знаят.

Ето защо е така трудно да се намери в животинския свят жизненост, съпротивляемост и сила на духа. Те са присъщи на победителите.

Със смъртта на последния звяр дойде и моят край. Аз съм много уморен, за да започна отначало. Съжалявам, че подведох човечеството. Съжалявам, че измавих лъвовете, щраусите, тигрите, китовете — всичките тези, които са пред гибел. Още повече съжалявам за врабците, враните, мишките, хиените — цялата тази сган, измет, която като че ли съществува само за да бъде унищожавана от човека. Най-искреното ми съчувствие винаги е било на страната на отритнатите, на нищожните, на захвърлените. Вероятно защото и аз съм от тях.

Нима само заради това, че не служат на човека, те са сган и измет. Нима всички форми на живот нямат суверенно и неограничено право на живот. Нима всяка земна твар е обречена да служи само на един-единствен вид, иначе ще бъде затрита от земната повърхност?

Трябва да има и други хора, които да разсъждават и чувстват като мен. Моля ви, продължете борбата, моята частна война срещу обезумелите ни роднини. Нека се сражавате така, както бихте се сражавали с бушуващите пламъци на пожар.

Тези страници са написани за приемника ми.

Неотдавна Гарсия и още някакъв от службата му влязоха у мен под предлог за „санитарно оглеждане“. Откриха неунищожените трупове на отглежданите зверове. Арестувах ме заради жестоко отношение с животни и организиране на кланица без съответното разрешение.

Каня се да се призная за виновен. Обвиненията са неверни, но — тук съм напълно съгласен — по същество са напълно справедливи.

АЛФРЕД ВАН ВОГТ ОМАГЪОСАНОТО СЕЛО

Преди полета ги наричаха „Откриватели на нови хоризонти“. Сега това звучеше като отвратителна гавра. От време на време Джанър злобно изкрещяваше тези думи, като се опитваше да надвика неспиращата и минута пясъчна буря на Марс.

Но всяка измината миля отслабваше гнева му, а острата мъка по загиналите другари преминаваше постепенно в тъпа болка.

Дните се сменяха в безкраен ред. Те изгаряха тялото му като пурпурночервени, огнени странни песъчинки, за които превърналият се в дрипи скафандър не беше никаква пречка.

Когато все пак Джанър се довлече до подножието на хълма, той вече нямаше трошичка храна. А от четирите бутилки с вода му остана една преполовена и той я използваше само да разкваси напуканите устни и надутия език.

Чак когато беше изминал стотици метри нагоре, той осъзна, че се движи не по пясъчна дюна, а по истинска скала. За миг помисли за безумието и безнадеждността на пътуването в нищото, но инстинктът го влечеше нагоре. Тогава видя долината. Тя беше обградена от хълмове и планини, а по средата имаше село.

Той видя дървета и площад от мрамор. Двадесетина къщи го обкръжаваха. Това бяха ниски постройки, с изключение на четирите стройни кули по ъглите на селото, насочени към небето.

Тънък, пронизителен писък се носеше от селото. Звукът ту се извисяваше, ту пропадеше, после отново се раждаше все така зловещ, стържещ слуха, противоестествен. Червеникаво-зеленикави храсти и жълтозелени дървета, украсени с пурпурни плодове, обкръжаваха плътно къщите.

Джанър се нахвърли бясно върху най-близкото дърво. То се оказа сухо и чупливо, но едрият червен плод, който космонавтът откъсна от крайната вейка, беше мек и сочен.

Действително, преди полета ги предупреждаваха, че на чуждата планета нищо не трябва да се опитва без обстоен химически анализ, но каква полза сега от умничкия съвет, когато единственият аналитичен прибор, с който разполагаше, беше собствената му уста? Затова Джанър внимателно отхапа съвсем малко от плода и веднага го изплю, щом усети страшната горчивина. Устата му гореше като пещ, главата му се завъртя така, че той се олюля. Мускулите му конвулсивно се свиха и той се свлече на мраморните плочи. Стори му се, че е минала цяла вечност, преди отвратителното треперене на тялото да спре.

Космонавтът погледна с омраза ужасното дърво. Сухите листа ласкаво трепереха от вятъра. Съседните дървета подхванаха тихия им шепот. Никакви други звуци не се чуваха. Беше спрял дразнещият писък. Може би той беше алармен сигнал, който предупреждаваше туземците за приближаване на чуждо същество?

Джанър пъкна ръката в пояса, за да измъкне пистолета. Там го нямаше. Смътен спомен го върна седмица назад, когато за последен път го беше виждал, но после следваше безкрайното убийствено тътрене по марсианската пустиня. Мъжът се огледа и след като не видя около себе си никакви белези за живот, се успокои. Ясно беше, че от селото не бива да се отказва, защото просто нямаше къде да отиде. Космонавтът реши, че ако трябва, ще се бори с голи ръце, за да остане тук.

Джанър отпи малка глътка от бутилката и се отправи към близкия дом. Ниска широка арка водеше навътре. През нея се виждаше как блести гладкият мраморен под.

Подобна гледка го чакаше и в другите къщи, които той последователно обиколи. Всички те бяха построени върху обща мраморна платформа.

Настана време да ги изследва отвътре. Джанър избра една от четирите кули. Наложил му се да се наведе ниско, за да влезе през ниската арка.

Стаята, в която се вмъкна, беше практически празна. Стените също бяха от мрамор. От едната излизаха три ниски прегради, така че се получаваше нещо като четири ясли за добитък. Това впечатление се внушаваше от отворите с паници във всяка клетка.

Във втората стая четири наклонени мраморни плочи се събираха към ниско възвишение в центъра. В третата стая един спирален пандус

водеше вероятно към кулата. Джанър не пожела да се качи нагоре. Нямаше смисъл. Страхът, че ще срещне опасна форма на живот, отстъпи на безпощадната увереност, че тук няма нищо живо. Това обаче означаваше и липса на храна.

Отчаян, той се мятеше от дом на дом, пъхаше се и в най-тесните ъгли, като непрекъснато крещеше и ругаеше. Накрая уморено спря. Намираше се в най-малката, четвъртата стая на една от къщите с кули. Тези стаи имаха само едни ясли. Джанър се отпусна в нея и веднага заспа.

Когато се събуди, констатира две промени. Отново се беше появил резкият и противен писък, който достигаше горната граница на слуха. Второто беше по-неприятно — от тавана летяха пръски жълтеникава течност. Инженерният опит на Джанър го ориентира в произхода ѝ веднага след първото вдишване. Той стремглаво изхвърча от стаята, като кашляше и хълцаше през обгореното гърло.

В селото нямаше промени. Лек ветрец шумолеше в листата. Слънцето висеше над планинските върхове. По това Джанър разбра, че са минали дванадесет часа и отново е утро. Ярка, бяла светлина заливаше долината. Наполовина скритите в храсти и дървета къщи блестяха и преливаха в цветовете на дъгата от знойния въздух. Истински оазис сред пустинята.

„Да, това е оазис — мрачно си помисли Джанър, — но оазис не за хора. За землянина този оазис с отровни плодове е само смъртоносен мрак.“

Той се върна в дома, където прекара нощта, и внимателно надзърна в стаята. Душът беше спрял и от отровните пари нямаше и следа, а въздухът беше станал чист и свеж. Дали пък да не опита още един път? Космонавтът като че ли видя марсианец, който с удоволствие се изтяга в клетката, а отгоре го пръска разхладителен и целебен душ.

Щом Джанър влезе в клетката, от гладко изглеждащия таван потече струя жълта отровна течност. Този път космонавтът беше подготвен и бързо отскочи назад. Душът спря така неочаквано, както започна.

Подутите от жажда устни на Джанър се разтеглиха в нещо подобно на усмивка. Логично е, че щом това е автоматичен механизъм, в селото ще има и други.

Той събра сили и влезе в съседната стая, където имаше четири ясли. Поколеба се и влезе в едната. Веднага от отвора в паницата потече гъста каша.

Човекът гледаше като омагьосан тази маса. Та това стопроцентово беше храна. Но той добре помнеше отровните плодове и затова с усилие се реши да бръкне с пръст в гъстата гореща каша. След това го поднесе към устата си и светкавично изплю, като бутна на пода останалата каша.

Лепкава, прегрята помия... Очите му се напълниха със сълзи, а устните конвулсивно се разтрепериха.

Джанър се измъкна на площада и повърна. Обзе го слабост и апатия. И отново този пронизителен писък! Защо са били необходими на марсианците тези сърцераздирателни писъци? А може би те са ги намирали за приятни?! Той се спря и щракна с пръсти. Дали това не е марсианската музика? Достатъчно дива идея, за да е истина.

Писъкът го преследваше навсякъде. Беше му ясно до болка, че ако не успее да пренастрои скритите в стените или пода на дома автомати за храна, го чака неминуема смърт.

Вероятно това село е било пристанище на загиващата марсианска цивилизация. Отдавна е измряло населението ѝ, но механизмите на селото продължават да съществуват, борят се против настъплението на пясъците и са готови да дадат подслон на всеки марсианец. За съжаление такива вече няма, а Бил Джанър беше пилот на първия земен кораб, който достигна Марс.

Той трябва да застави селото да го храни и пои. Без да има никакви инструменти, освен ръцете си, и никакви специални знания, той е длъжен да накара селото да измени привичките си в полза на човека.

Джанър се наведе над мъничък храст, хвана го здраво и дръпна.

Храстът се отдели неочаквано лесно. На края му висеше къс мрамор. Джанър го гледаше слисан. Той предполагаше, че стъблото на растението преминава през специален отвор, пробит в мрамора, а се оказва, че то просто е прикрепено към повърхността му. Храстът нямаше корени. Машинално Джанър погледна мястото, от което изтръгна растението. Под камъка имаше пясък. Той хвърли храста встрани, клекна и почна да загребва пясъка. Последният леко изтичаше от шепата му. Колкото и да риеше надолу, навсякъде откриваше само

пясък. Джанър хвана още един храст и също го измъкна лесно заедно с парченце мрамор. Храстът нямаше корени, а отдолу се показва чист пясък.

Още не вярвайки на очите си, Джанър хвана дървото с плодове и почна да го дърпа с всички сили. След кратка съпротива мраморната плоча не издържа, пречупи се на две и дървото изскочи навън. С шум и трясък то се строполи, а сухите листа и вейки се разчупиха на хиляди парчета. Под дървото също имаше пясък.

Пясък навсякъде. Цялото село беше построено върху пясък. Марс е планета на пясъка. Само около полярните ледени шапки се появяваше сезонна растителност. През лятото тя се свиваше до незначителни размери, тъй като само най-издръжливата ѝ част оживяваше. Край такова плитко езеро, окръжено с хилава растителност, се проектираше да кацне космическият кораб.

Но малко преди кацането корабът загуби управление и при приземяването, а по точно — при „примарсяването“ — се разби. Тази катастрофа отне надеждата за живот у единствения оцелял член на екипажа. Въпреки всичко инстинктът за живот се оказа толкова силен, че пилотът безкрай часове се влачеше по мъртвата пустиня, преди да открие селото.

Човек не се предава лесно дори при тези безумни условия. Джанър го осени нова идея. Той взе един от изтръгнатите храсти и със сила, като използваше ръце и крака, се опита да раздели растението от мраморния къс. Това не беше лесно и космонавтът започна да тегли с всички сили. Накрая храстът се откъсна от мрамора, но беше ясно, че те са едно цяло. Храстът израстваше направо от мрамора.

А дали това беше мрамор? Джанър клекна до разрушената плоча и се вгледа внимателно в лома на камъка. Това действително приличаше на порест варовик, но не беше мрамор. Джанър се опита да отчупи още едно парче, но се дръпна изумен от гледката. Цветът на камъка се измени. Около отвора той стана оранжев. Джанър объркано го наблюдаваше, а след това внимателно го докосна. Остра, пронизваща болка го накара да дръпне с вик ръката си. По пръстите мигновено се образуваха мехури от изгаряне, а кожата почервения и се обели.

Изтощен от шоките открития, космонавтът се отпусна в сянката на близкото дърво. Изводът, който единствено можеше да се

направи от случилото се, противоречеше на здравия смисъл. Това самотно село беше живо.

Докато лежеше уморен под дървото, Джанър се опитваше да си представи огромната маса живо вещество, растящо под формата на къщи и приспособяващо се към нуждите и исканията на друга жизнена форма. Но щом селото можеше да обслужва една раса, какво ѝ пречеше да привикне към друга? То беше симбионт на марсианците, но какво му пречеше да се приспособи към хората?

Дори от разреждения марсиански въздух можеше да се извлече достатъчно водород и кислород за синтез на вода, а от пясъка могат да се приготвят хиляди химически съединения...

Беше се стъмнило. Вятърът стихна. Джанър вече не можеше да различи съседните планини, но къщите все още се различаваха в здрача като черни сенки. Напипвайки пътя към едно от мраморните възвишения в стаята, Джанър мислеше как да научи живото село да смени обслужването. Как да го накара да разбере, че храната трябва да има друг химически състав, че той обича друг вид музика, че обича всяка сутрин да приема душ, но от вода, а не от концентрирана азотна киселина.

Дълго време не можеше да заспи и се мятеше в полузабрава; измъчван от горещината, обкръжен от плашещ мрак. Затова, когато утрото го пробуди, той учудено констатира, че все още е жив и достатъчно бодър, за да стане и излезе навън.

Духаше остър, прохладен вятър и Джанър с удоволствие се отдаде на студените му ласки. Но след няколко минути го разтресе. Той се прибра в дома и за пръв път обърна внимание на факта, че вътре не проникваше вятър, макар че къщата беше без врати и прозорци. В стаите беше приятно хладно и не духаше. Но откъде идваше страшната жар, която беше обзела тялото му? Легна на възвишението и след секунди се задъхваше от петдесетградусовата топлина, която вееше от „легло“.

По-голяма част от деня Джанър изкара в сянката на дърветата. Чувстваше се напълно изцеден.

Чак вечерта се сети за храстите и дърветата, които предишния ден беше извадил. Но там, където ги беше оставил, вече нямаше нищо. Дори и дупките в мрамора бяха изчезнали. Живото село поглъщаше мъртвата тъкан и само лекуваше раните си.

По странен начин това ободри Джанър. Той започна да си спомня лекциите за мутации, генетична адаптивност, за организми, които могат да се приспособят към невероятни условия на живот — радиация, вряща вода, космически студ, километрова океанска дълбочина без светлина и въздух и т.н. Преди полета им бяха прочели сума ти обзори на тази тема с цел да запознаят екипажа с проблеми, които вероятно ще срещнат на чуждата планета. Впрочем всички уроци можеха да се сведат към простата аксиома: или ще се приспособиш към чуждите условия, или ще загинеш.

Ако не искаше да умре, оставаше другият вариант — селото да се приспособи към него. Той не знаеше как може да изплаши този супер-организъм, да му причини болка и страх, но трябваше да се опита. Алтернативата беше смърт и следователно за да оживее, бяха нужни сурови, решителни мерки.

Джанър прерови многочислените джобове на остатъците от скафандъра и намери немалък брой полезни неща: нож, миниатюрна батерийка, сгъваема металическа чаша, електронна платка, мощна електрозапалка...

Той свърза батерията към запалката и като натисна бутона за включване, бавно прекара пламъка по „мрамора“. Реакцията на последния беше мигновена. Този път веществото придоби злоещо пурпурен цвят. Джанър обработи по този начин няколко квадратни дециметра, а след това влезе в близката клетка с леген за храна. Автоматът не заработи веднага. Когато все пак кашата потече, му стана ясно, че живото село е разбрало намеренията му. Храната не беше тъмносива както преди, а светлокремава на цвят.

Джанър бръкна с пръст, но веднага го измъкна, като крещеше от болка и бързо изтриваше залепналата маса. Пръстът го боля още няколко минути.

Дали нарочно селото се опита да го отрови, или се стараше да му угоди, но не знаеше как? Космонавтът реши да пробва и в съседната клетка. Туканицата се изпълни с жълтеникава зърниста маса. Тя не изгаряше показалеца му, но когато я пробва, веднага плю. Имаше чувството, че са го нагостили със смес от бензин и глина.

Гадният вкус в устата му напомни за бутилката с вода. Надигна я, но от нея не потече живителната течност. В отчаянието си разби бутилката така неумело, че няколкото капки вода паднаха долу.

Без да съзнава какво прави, той се просна на пода и започна да ближе скъпоценната влага. След половин минута там все още имаше вода. Без да повярва, той за секунда вдигна глава — на гладкия каменен под блестяха няколко капки вода. Докато се чудеше, от камъка избликна още една сълза чиста вода.

Отново пароксизмът на умирация от глад и жажда човек го обзе и Джанър залочи като куче оскъдните подаяния течност, която селото благоволи да му даде.

Внезапно повърхността на мраморната плоча изчезна. Космонавтът учудено се взря в настъпилата тъмнина, а след това и опипа мястото. Камъкът се беше разтрошил на хиляди дребни частички. Очевидно той беше отделил цялата вода от структурата си и се разруши. Селото убедително демонстрира желанието си да угоди на човека. Но случаят налагаше и друг, крайно неприятен извод, ако селото трябва да жертва за няколко капки вода такава голяма плоча, значи запасите му са крайно ограничени.

Не оставаше нищо друго, освен отново да потъне в спасителния сън. На сутринта той отново беше решителен — същото това чувство, което го поддържаше в страшния петстотинмилев път по непознатата пустиня. Той отиде в най-близките ясли и погледна в паницата. Този път автоматът реагира само след няколко секунди и му отпусна вода, колкото се събира в лимонадена капачка.

Джанър излиза до сухо уреда и почака още малко за добавка. Като разбра, че няма да получи нищо, мрачно си помисли, че някъде в селото се е срутила цяла стена или постройка, за да му се достави това мизерно количество вода.

Рано или късно водата в прикованото на едно място село щеше да се свърши. Само човек, способен да се движи, можеше да открие нов източник на вода. Разбира се, докато той търси, селото, освен вода, ще трябва да синтезира за него и храна.

Космонавтът започна да тършува по джобовете си с надежда, че все някоя троха хляб, огризка от салам или капка мед се е заплела. Действително на дъното имаше малко количество остатъци от храната му и той внимателно ги постави в близката паница. След като той проля на камъка няколко капки вода, живото село разбра какво му е нужно. Сега разчиташе, че новото жертвоприношение ще подскаже на супер-организма от какво друго се нуждае. Разбира се, беше му ясно,

че сравнително сложният химически състав на земната храна ще затрудни селото, но той и не разчиташе на храна, която да е еквивалентна на образците.

В паницата се появи около пинта белезникаво вещество. То миришеше силно на плесен, по вкус приличаше на прокиснато тесто, но най-важното беше, че можеше да се яде.

Джанър мъчително преглъщаше, разбирайки, че той изцяло е във властта на селото. А ако тя беше примесила към тестото отрова?

До няколко минути нищо лошо не се случи. Тогава той се качи по спираловидния пандус на горния етаж на къщата. От там подобен път, но много по-стръмен, водеше към високата около двадесет метра кула. От върха ѝ той можеше да види по-добре околността. За съжаление нямаше никаква надежда. От всички страни селото беше обкръжено от пустиня. Повдигнатият от пясъчните бури прах скриваше хоризонта, но едва ли там имаше нещо обнадеждаващо. Ако все пак някъде имаше езеро, то беше извън пределите на възможностите му да преодолее такова разстояние. Това означаваше, че измисленият от него план не може да бъде осъществен.

Проточиха се дни, които той престана да отчита. Нямаше смисъл да ги брое. Всеки път яхърчетата му даваха все по-малко вода и храна. Джанър си повтаряше като луд, че това е последният му обяд, преди да попадне в ада. Макар че там едва ли щеше да бъде по-лошо.

Трудно можеше да се приеме, че селото щеше да се самоунищожи, за да го нахрани. А още по-неприятно беше, че храната беше лоша. Той предостави за образец развалени и изсъхнали продукти и затова нищо чудно, че получаваше недоброкачествена храна. След всяко хранене му ставаше лошо и няколко часа го тресеше.

Селото не беше виновно. То направи всичко, на което беше способно. Останалото трябваше да направи човекът, а той се оказа слабак, който толкова време не се приспособи към храната...

Последните два дни космонавтът се чувстваше толкова зле, че не можеше да допълзи до яслите. Минаваше час подир час, а той безсилно лежеше на пода. След втората нощ болката в стомаха беше толкова ужасна, че преодоля умората му и той се реши.

„Ако се кача отново на наклоненото възвишение, ще умра от горещината — мислеше си той — и селото ще погълне тялото ми, като по този начин ще върне изхабената по мен вода.“

Той беше толкова отслабнал, че почти час се влачеше, докато стигне върха на възвишението и се изтегне в цял ръст. Но не можа веднага да заспи, тъй като го мъчеха мислите по изгубената Земя. Накрая все пак умората го победи и Джанър заспа.

Събудиха го звуците на цигулка. Тъжната нежна мелодия разказваше за величието и падението на великата марсианска раса.

Джанър осъзна чудото. Цигулка вместо писък, т.е. накрая той победи и селото приспособи музиката по неговите вкусове.

Той обърна внимание и на друга гигантска промяна. Възвишението, на което лежеше, вече не беше твърдото каменно покритие, а уютно и топло легло, в което се чувстваше като бог.

Макар и все още изтощен, Джанър бързо се смъкна по наклонената повърхност до най-близката паница. Тя бързо се напълни с апетитно миришеща димяща маса. Надеждите му се оправдаха — по вкус приличаше на вкусните месни супи в родния му град. Той натика цялото си лице и жадно я изгълта. След нея се усети сит и за пръв път усети, че не изпитва жажда.

„Аз победих! — помисли си Джанър. — Селото намери начин да ме храни!“

След това макар и с известна доза страх влезе в клетката баня. От тавана потече жълта течност, приятна и освежаваща за изтерзаното му тяло.

Джанър с удоволствие размаха двуметровата си опашка и вдигна нагоре тясната си муцуна така, че течността да измие полепналите по зъбите му хранителни остатъци.

Накрая, като ситнеше на четирите си крака, излезе под есенните лъчи на Големия бог, за да слуша любимата си музика.

Източник: <http://bezmonitor.com> (през <http://sfbg.us>)

Издание:

Око за око (Антропоидна фантастика)

„Трилър“ — ежемесечен алманах, издание на издателска група „Неохрон“ — Уинверс — Пловдив.

SF Трилър №3

Предпечатна подготовка — „АплиМат“ — Пловдив

Печат — ДФ „Полиграфия“ — Пловдив

Редактор-съставители: Николай Странски, Иво Христов, Иван Минков

Превод: Красномир Крачунов, Иво Христов

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.